

ŠTEVILKA 4 APRIL 2018

SV REVIJA

IZURJENI ZA
VODENJE SKUPIN

4 AKTUALNO

PRIPRAVLJENOST SLOVENSKE VOJSKE V MIRU
DOBRA, V VOJNI NEZADOSTNA

6 IZPOSTAVLJAMO

VODSTVO MO IN SV NA DELOVNEM OBISKU V ZDA

8 INTERVJU

ZMOREMO, KER HOČEMO

11 SPREMLJAMO

NOBEN IZZIV NI PREVELIK, KADAR DELAMO SKUPAJ
VSI VARNOSTNI IZZIVI ZAHTEVAJO USTREZEN
ODGOVOR ZAVEZNIŠTVA
PRISPEVEK MO ZA VKLJUČITEV SLOVENSКИH ZNANSTVENIH
USTANOV IN PODJETIJ V EVROPSKI PROSTOR
SLOVENSKA VELIKA NAGRADA VARNOSTI
SKUPNO POSREDOVANJE OB KEMIČNIH NESREČAH
VLOGA SLOVENSKE VOJSKE PRI URESNIČEVANJU
ZUNANJEPOLITIČNIH INTERESOV IN CILJEV SLOVENIJE

14 VIDELI SMO

USPOSABLJANJE POGODBENIH REZERVISTOV
ZA VOJAŠKO SLUŽBO V MIRU

17 IZ NAŠIH ENOT

PLEZANJE IN SPUST PO VRVNI OGRAJI
VODA SPLOH NI BILA TAKO MRZLA
V VOJAŠKI ZDRAVSTVENI ENOTI NOVI
POGODBENI REZERVISTI
LADJA TRIGLAV ODPLULA NA MISIJO V SREDOZEMJE
DAN OZAVEŠČANJA O RAKIH NA MO
MEDNARODNA VOJAŠKA VAJA CERTEX
USPEŠNO KONČANA
VAJA NAPADA NA POSTOJANKO
OD MOSTU NI VELIKO OSTALO

25 OBJAVE MINISTRSTVA ZA OBRAMBO**35 PREŽIVETJE**

NOŽ

36 ZAŠČITA IN REŠEVANJE

USPEŠEN KONEC PROJEKTA IPA FLOODS

40 PREDSTAVLJAMO

LETNI PREGLED LETALA TURBOLET

42 IZ VOJAŠKE ZGODOVINE

SREČANJE UDELEŽENCEV VAJE PREMIK-91

48 TERMINOLOŠKI KOTIČEK**48 V SPOMIN****49 SPODBUDNA MISEL****49 PREBRALI SMO****50 RAZVEDRILO**

Slovenska vojska svoje vrste dopolnjuje s pogodbeno rezervo

Slovenska vojska se že več let srečuje s finančnimi in kadrovskimi težavami. To potrjuje tudi letošnje poročilo o stanju bojne pripravljenosti Slovenske vojske, ki sta ga konec marca ministrica za obrambo in načelnik Generalštaba SV predstavila predsedniku Republike Slovenije in vrhovnemu poveljniku obrambnih sil. Ne glede na vse je letošnje poročilo za odtonek boljše, saj je bila Slovenska vojska za delovanje v miru leta 2017 ocenjena s povprečno oceno dobro, kar je za stopnjo višje kot leto prej. Veliko težavo še vedno predstavljata kadrovska in materialna popolnjenost, s čimer je povezan zastoj pri doseganju zahtevanih zmogljivosti ter sposobnosti za daljše delovanje. Še vedno so najpomembnejši razlog za slabo stanje pripravljenosti in opremljenosti Slovenske vojske nizka finančna sredstva, čeprav se je trend padanja obrambnih izdatkov v zadnjem času usmeril navzgor.

Na pomen zagotavljanja zadostnih finančnih virov za delovanje vojske je opozoril tudi predsedujoči vojaškemu odboru zveze Nato, ki se je pred kratkim mudil na obisku v Slovenski vojski. Visoki predstavnik Nata meni, da je glavni razlog za slabšo pripravljenost Slovenske vojske prav pomanjkanje kadrovskih in finančnih virov znotraj nje. Ugotavlja, da je mogoče težavo rešiti s sodelovanjem med političnim in vojaškim vodstvom, saj nekatere zadeve presegajo samo vojaško organizacijo.

Da bi zagotovili vzdržljivost Slovenske vojske za izvajanje vseh zakonsko predpisanih nalog in ublažili posledice kadrovskega primanjkljaja v njenih vrstah, bo vojska manjkajoči kader za izvajanje nalog v domovini dopolnila z vpoklicem pripadnikov pogodbene rezervne sestave. Ti bodo za obdobje od enega meseca maja in junija vpoklicani v opravljanje vojaške službe v miru. Do konca junija bo skoraj 1000 pripadnikov Slovenske vojske dejavnih pri nalogah usposabljanja za delovanje v bataljonski bojni skupini SV, ki februarja ni uspešno opravila preverjanja po Natovi metodi CREVAL. Pogodbeni rezervisti, ki bodo ob vpoklicu v vojaško službo v miru v enotah Slovenske vojske izvajali predvsem naloge varovanja vojaških objektov, prijavno-nadzorne službe in druge podporne naloge, so že opravili enotedensko mobilizacijsko usposabljanje ter prejeli poziv za opravljanje vojaške službe v miru.

Marko Pišlar

PRIPRAVLJENOST SLOVENSKE VOJSKE V MIRU DOBRA, V VOJNI NEZADOSTNA

Ministrica za obrambo Andreja Katič in načelnik GŠSV generalmajor Alan Geder sta 30. marca skladno z zakonom predsedniku RS in vrhovnemu poveljniku obrambnih sil Borutu Pahorju predstavila letno poročilo o pripravljenosti SV za leto 2017. V poročilu je pripravljenost za delovanje vojske leta 2017 ocenjena s povprečno oceno dobro, kar je za oceno višje kot lani, ocena pripravljenosti Slovenske vojske za delovanje v vojni pa je kot vsa pretekla leta nezadostna.

Besedilo in foto: Marko Pišlar

POROČILO O STANJU PRIPRAVLJENOSTI SLOVENSKE VOJSKE ZA ODTENEK BOLJŠE

Predsednik Pahor je ob predstavitvi poročila poudaril, da je letošnje poročilo malo boljše, vendar morajo biti občutki glede tega previdni. V preteklih petih letih je javnosti večkrat sporočil, da je Slovenska vojska na najnižji stopnji zmožnosti za delovanje, saj je bila za delovanje v miru vsa leta ocenjena s povprečno oceno zadostno, za delovanje v vojni pa s povprečno oceno nezadostno. Poročilo ponovno, tako kot v preteklih letih, ocenjuje pripravljenost Slovenske vojske za delovanje v vojni za nezadostno, za delovanje v miru pa s povprečno oceno dobro. »Dejavniki, ki so vplivali na izboljšanje ocene za delovanje v miru, so povečana popolnitev z vojaško opremo, strelivom, izboljšano usposabljanje, povečan obseg vojaških vaj in pozitiven trend na področju vzdrževanja oziroma razpoložljivosti vojaške tehnike,« je naštel predsednik in dodal, da je to delno rezultat povečane finančne vlaganja v Slovensko vojsko. Ob predstavitvi poročila pa se osredotoča na dva večja problema v Slovenski vojski. Veliko težavo predstavlja popolnjenost enot s kadri in ključnimi oborožitvenimi sistemi ter tehniko, saj sta s tem povezana zastoj pri doseganju zahtevanih zmogljivosti in sposobnosti dolgotrajnejšega delovanja Slovenske vojske. Drugo težavo povzročata status in položaj slovenskega vojaka, zato je treba nujno vojaški poklic ponovno ovrednotiti, tako glede statusa kot plačila. Tako bo vojaški poklic postal tudi konkurenčen in cenjen v državi. Še vedno pa je najpomembnejši in ne edini razlog za stanje pripravljenosti relativno nizek proračunski izdelek za Slovensko vojsko. »Trend padanja, ki smo mu bili priča od leta 2010 do 2016, se je ustavil in leta 2017 obrnil v pozitivno smer. Iz pripravljenih načrtov je razvidno, da naj bi se pozitiven trend s postopnim višanjem finančnih sredstev nadaljeval,« je povedal predsednik Pahor in ocenil, da kljub popravni trenda proračunskih izdatkov njegova dinamika in obseg ne bi zadoščala za bistveno izboljšanje pripravljenosti

vojske v prihodnosti. Ne glede na nizko oceno pripravljenosti se Slovenija lahko zaneša na profesionalnost in predanost svojih vojakov in častnikov. Kljub nižji kadrovski popolnitvi je Slovenska vojska številčnejše angažirana na nalogah zagotavljanja miru in varnosti v mednarodnem okolju, saj je leta 2017 za delovanje v 12 mednarodnih operacijah in na misijah zagotavljala kar pet odstotkov stalne sestave, kar je precej več od večine drugih držav, ki delovanju v mednarodnem okolju namenjajo manjši delež vojakov. Predsednik je še izpostavil, da se je vojska izkazala med ujmo, še vedno pa zagotavlja podporo pri varovanju južne meje. Prav tako je bila angažirana pri reševanju življenj, predvsem s helikopterji. Predsednik se je dotaknil tudi negativne ocene preverjanja bataljonske bojne skupine 72. brigade. »Slabi izidi preverjanja bojne sposobnosti prispevajo k nezadostni oceni za delovanje v vojni,« je povedal predsednik in spomnil, da se je Vlada odločila za zamenjavo načelnika GŠSV, ki je že izvedel nekaj kadrovskih in drugih sprememb. Predsednik pričakuje od novega načelnika

GŠSV, da bo do začetka sklica Državnega zbora in delovanja nove Vlade pripravil jasen načrt izboljšanja pripravljenosti, skupaj z natančno oceno potrebnih virov in tveganj, prav tako pa da bo predstavil predlog obsega in strukture Slovenske vojske do leta 2030.

OCENA PRIPRAVLJENOSTI SLOVENSKE VOJSKE ZA LETO 2017 PRIČAKOVANA

Ministrica za obrambo Andreja Katič je na začetku poudarila, da je bila ocena pripravljenosti Slovenske vojske za leto 2017 pričakovana. Izrazila je zadovoljstvo, da se je ocena pripravljenosti vojske za delovanje v miru leta 2017 izboljšala, ocena za delovanje v vojni pa se v tako kratkem času in z omejenimi finančnimi ter kadrovske viri in trajanjem postopkov še ni mogla izboljšati. Spomnila je, da so na Ministrstvu za obrambo leta 2017 izvajali ukrepe, ki jih je predvidel strateški pregled obrambe. Vlada ga je obravnavala in sprejela decembra 2016. »Zavedati se moramo, da so predvideni ukrepi strateškega pregleda izvedljivi le ob sodelovanju vseh deležnikov v sistemu nacionalne varnosti, saj uresničevanje ukrepov zahteva medresorski pristop in sodelovanje Državnega zbora,« je povedala in naštel, da je Vlada namenila več sredstev obrambnemu sistemu in zagotovila stabilno financiranje tako, da je sprejela zavezo glede najnižje nadaljnje rasti obrambnih izdatkov. To je po njenih besedah zadostna podlaga, da so lahko začeli potekati postopki za

posodabljanje Slovenske vojske. Da bi lahko dosegli zadane cilje v predvidenih rokih, bo nujnih še več sredstev. Vlada je po zahtevnem medresorskem usklajevanju potrdila predloga Zakona o obrambi in Zakona o službi v SV ter ju poslala v parlamentarni postopek obravnave. Cilj predlogov je bil omogočiti pravne podlage za nadaljnji razvoj Slovenske vojske in obrambnega sistema ter izboljšati položaj vojakov, ki jih najbolj primanjkuje. Glede na preklc aprilske redne seje Državnega zbora pa zakona v tem mandatu ne bosta sprejeta, saj jim ni uspelo pridobiti zadostne podpore. Za izboljšanje pripravljenosti za delovanje Slovenske vojske v vojni so po njenih besedah nujna znatna finančna vlaganja v opremo in zlasti v kadre. S podobnimi kadrovske in tudi finančnimi izzivi se srečujeta še dva druga podsistema nacionalne varnosti, zlasti pa Policija. V povezavi s tem je ministrica izpostavila, da je bila njena želja ob začetku mandata maja 2015, da se strateški pregled opravi za celoten nacionalnovarnostni sistem. Iz upravičljivih razlogov zaradi takratne migrantske krize žal to ni bilo izvedljivo. »Za učinkovito spoprijemanje s sodobnimi izzivi, tveganji in grožnjami je nujno usklajeno sodelovanje, ne pa tekmovalno ali celo nasprotovanje posameznih sistemov nacionalne varnosti,« je prepričana ministrica. Kljub trudu, ki so ga v tem mandatu vložili v ukrepe za zaposlovanje in zadrževanje vojakov, se stanje žal ni bistveno izboljšalo in ostaja eden izmed ključnih izzivov nove Vlade v prihodnjem obdobju. Ministrica novi Vladi predlaga, da se oblikuje poseben strateški svet za nacionalno obrambo, ki bi ga sestavljali predstavniki politike kot vojaške, policijske, obrambne in druge stroke. Ta bi usklajeval politiko prihodnjega razvoja nacionalnovarnostnega sistema, skladno z nacionalnimi interesi države in tudi v luči porabe sredstev obrambnega evra. »To je zelo občutljiv sistem, ki ne dopušča politične preračunljivosti in tekmovalnosti, ki se žal pre pogosto zgodi, temveč zahteva sodelovanje vseh deležnikov v korist nacionalne varnosti,« je ocenila ministrica.

Glede prihodnjih ocen pripravljenosti Slovenske vojske pričakuje, da se bo tudi znotraj nje opravil ustrezen strokovni premislek in se bo poenotila jasna vizija njenega strateškega razvoja, ki bo usklajena z obrambno politiko ministrstva in bo upoštevala realne ekonomske zmožnosti države. Ob koncu se je zahvalila pripadnikom Slovenske vojske, ki svoje poslanstvo opravljajo odlično in učinkovito, tako v domovini kot v mednarodnih operacijah in na misijah.

OCENJEVANJE ENOT IN POVELJSTEV SLOVENSKE VOJSKE PO ENAKI METODOLOGIJI IN STANDARDIH KOT V PRETEKLOSTI

Načelnik GŠSV generalmajor Alan Geder je najprej razložil, da so v Slovenski vojski ocenjevanje enot in poveljstev za leto 2017 izvedli po predpisani metodologiji, ki je enaka tisti iz preteklih let, in po enakih standardih. Ob tem je povedal, da so pripadniki Slovenske vojske dobro usposobljeni, pripravljeni in organizirani za izvajanje nalog v miru z razpoložljivimi viri. Leta 2017 so izvedli vse dodeljene naloge doma, na mednarodnih vojaških predstavništvih ter v mednarodnih operacijah in na misijah, pri čemer so primerljivi z zavezniki. Lani so ustavili padanje vojaškega proračuna, kar je pozitivno vplivalo na kredibilnost vojske v mednarodnem okolju, ni pa bistveno prispevalo k dvigu pripravljenosti slovenskih vojakov za delovanje v vojni. Povečanje vojaškega proračuna je bilo namenjeno poplačilu stroškov sodelovanja pri reševanju migrantskih razmer in zapadlih mednarodnih obveznosti ter pri odpravi nekaterih določb Zakona o uravnoteženju javnih financ. »Le manjši del smo lahko namenili vzdrževanju, nakupu streliva in osebne vojaške opreme vojaka,« je razložil generalmajor Geder. V okviru ocene pripravljenosti v primerjavi z letom 2016 se je lani izboljšalo področje usposobljenosti, večjih pozitivnih sprememb pa niso mogli v vojski doseči na področju zahtevane popolnitve z oborožitvijo in opremo ter vojaško infrastrukturo. Na kadrovske področju se je trend padanja

števíla stalne sestave še povečal, kar lahko predstavlja za prihodnje delovanje resen izziv in oviro. Načelnik GŠSV je razložil, da obstaja veliko tveganje zastoja zaposlovanja v Slovenski vojski, saj je zaradi nizkih plač in posebnih pogojev za opravljanje dela poklic vojaka na trgu dela nekonkurenčen. Upošteva vse to je pripravljenost vojske ostala nespremenjena glede na leto 2016. Ne glede na pozitivno usmeritev financiranja v Slovenski vojski bodo rezultati posodobitve pri oceni pripravljenosti vidni šele takrat, ko bo vojska lahko ustvarila celotne sklope zmogljivosti, in ne le posameznih delov. Načelnik je izpostavil potrebo po znatnejših finančnih zagotovilih, s katerimi bo omogočen razvoj dveh srednjih bataljonskih bojnih skupin kot temeljnih zmogljivosti za nacionalno vojaško obrambo. Da bi Slovenska vojska lahko zagotavljala nacionalno vojaško obrambo, kar je njena primarna in glavna naloga, potrebuje izdatnejša finančna sredstva. Le tako se bo lahko zagotovila ustrezna oprema, ki bo omogočala tudi izpolnjevanje mednarodnih zavez Slovenije. S tem pristopom in ob ustreznem vrednotenju vojaškega poklica bodo lahko oblikovali v Slovenski vojski profesionalnost in bojevitost. Načelnik je ob koncu še poudaril, da bo prihodnja vojaška pripravljenost odvisna predvsem od kadrovske vire, ki ne kažejo obetavnih usmeritev, saj bo treba zagotoviti več kot le finančne izboljšave. V Slovenski vojski bodo še v tem letu pripravili predlog nadaljevanja projekta za njeno profesionalizacijo. Predlog bo celovito opredelil status poklicnega pripadnika Slovenske vojske, upošteva rešitve zavezniških držav. Po njegovih besedah bo uresničitev projekta odvisna od številnih deležnikov zunaj SV, od katerih pričakuje podporo, saj verjame, da je naš skupni cilj zagotoviti učinkovito nacionalno obrambo in kredibilnost v zavezništvu. Načelnik se je ob koncu v imenu pripadnikov Slovenske vojske zahvalil vrhovnemu poveljniku za njegovo podporo, predvsem pa za pozitiven pristop pri iskanju rešitev, da bi lahko vojska še naprej ponosno in z gotovostjo zrla v prihodnost. ■

Vodstvo MO in SV na delovnem obisku v ZDA

Ministrica za obrambo Andreja Katič se je na povabilo sekretarja za obrambo ZDA Jamesa Mattisa od 2. do 6. aprila 2018 mudila na delovnem obisku v Združenih državah Amerike. Ministrica Katič, ki jo je spremljal tudi načelnik GŠSV generalmajor Alan Geder, se je v okviru delovnega obiska v Denverju srečala tudi z namestnico guvernerja zvezne države Kolorado Donno Lynne, poveljnikom Nacionalne garde Kolorada generalmajorjem Michaelom Lohom ter si ogledala vajo zaščite in reševanja, ki je prikazala sodelovanje garde s civilnim okoljem.

Pripravil: Marko Pišlar

Foto: moriša

Ministrica Katič se je v okviru delovnega obiska v ZDA najprej v Denverju srečala z namestnico guvernerja zvezne države Kolorado Donno Lynne. V krajšem pogovoru je Donna Lynne poudarila tako pomen intenzivnega in učinkovitega sodelovanja Nacionalne garde Kolorada s Slovensko vojsko, ki že 25 let pomembno prispeva k dobrim odnosom med Republiko Slovenijo in Združenimi državami Amerike kot članicama Severnoatlantskega zavezništva, kot tudi pomen gospodarskega sodelovanja.

V nadaljevanju obiska si je slovenska delegacija v Fort Morganu ogledala vajo Nacionalne garde Kolorada s področja zaščite in reševanja Alpine Guard, na kateri so prikazali sodelovanje med nacionalno gardo in civilnim prebivalstvom pri posredovanju ob naravnih in drugih nesrečah. Po koncu vaje v Fort Morganu je ministrico Andrejo Katič v poveljstvu Nacionalne garde Kolorada v Denverju sprejel poveljnik garde generalmajor generalmajor Michael Loh, ki je predstavil njeno delovanje tako doma v zvezni državi kot tudi v mednarodnih operacijah in na misijah. Generalmajor Loh je izpostavil odlična partnerstva s številnimi državami, še posebej Slovenijo. Razvoj partnerstva je v teh letih bistveno presegel načrtovane okvire. Sogovorniki so bili pozorni tudi na pogovor o načinih pridobivanja kadrov, pri čemer so tudi možnosti za prenos dobrih praks. Ministrice Andrejo Katič je na zadnji dan obiska v Pentagonu gostil sekretar za obrambo ZDA James Mattis. Glavne teme pogovorov so bile dvostransko sodelovanje med Slovenijo in Združenimi državami Amerike na obrambnem in vojaškem področju, sodelovanje in pregled aktivnosti v mednarodnih operacijah in na misijah, izmenjava pogledov na varnostne razmere v regiji s poudarkom na oceni varnostnih razmer na Zahodnem Balkanu ter sodelovanje in delitev bre-

men znotraj Severnoatlantskega zavezništva. Sogovornika sta ocenila, da so odnosi med Slovenijo in Združenimi državami Amerike, ki letos zaznamujeta 26-letnico vzpostavitve diplomatskih odnosov, izredno prijateljski in potekajo na številnih področjih sodelovanja. Vse od osamosvojitve Slovenije poteka tudi odlično sodelovanje na obrambnem in vojaškem področju, ki je za našo državo strateškega pomena, saj sta državi zaveznici in partnerici v Natu. Tesno zavezništvo, partnerstvo in prijateljstvo se kažejo tudi v odličnem sodelovanju z Nacionalno gardo Kolorada, ki prav tako intenzivno poteka že 25 let. Kot je poudarila ministrica, je Slovenija Združenim državam Amerike zelo hvaležna za intenzivno podporo in pomoč na področju vojaškega izobraževanja in usposabljanja, ki poteka s številnimi programi, skupnimi vojaškimi vajami ter tudi drugimi vzpostavljenimi mehanizmi. Ministrica se je zahvalila za pomoč Združenih držav Amerike pri vzpostavitvi Šole za usmerjevalce združenih ognjev ter podporo pri izvajanju Regionalnega programa usposabljanja usmerjevalcev združenega ognja. Slovenska vojska uspešno izvaja mednarodni program v Cerkljah ob Krki, tako za svoje potrebe kot za številne udeležence iz drugih zavezniških držav, tudi iz Združenih držav Amerike.

V nadaljevanju sta sogovornika izmenjala stališča glede varnostnih razmer v širši evropski regiji, vključno z Zahodnim Balkanom, pogovarjala pa sta se še o delitvi bremen v zavezništvu. Pri tem je obrambni sekretar Mattis izpostavil nujnost izpolnjevanja politične zaveze glede povečanja obrambnih izdatkov. Zavezo je treba prednostno obravnavati z vidika zagotavljanja sredstev za izboljšanje nacionalnih obramb zaveznikov, kar posledično pomeni tudi večjo varnost Nata kot celote. Glede prihodnjega razvoja in posodobitve Slovenske vojske je ministrica ameriškemu obrambnemu sekretarju povedala, da je vlada v tem mandatu ustavila padanje obrambnih izdatkov in trend obrnila navzgor ter začela izvajati program posodabljanja predvsem v okviru oblikovanja dveh bataljonskih bojnih skupin.

MINISTRSKO SREČANJE POBUDE ZA OBRAMBNO SODELOVANJE DRŽAV SREDNJE EVROPE V BUDIMPEŠTI

Ministrica za obrambo Andreja Katič se je na povabilo ministra za obrambo Madžarske udeležila ministrskega srečanja Pobude za obrambno sodelovanje držav srednje Evrope (Central European Defence Cooperation – CEDC), ki je potekalo 27. in 28. marca 2018 v Budimpešti. Pred začetkom srečanja so ministri na kratki komemorativni slovesnosti položili venec pred spomenikom neznanemu junaku v središču Budimpešte.

Na ministrskem srečanju so ministri razpravljali o varnostnih razmerah v regiji in na Zahodnem Balkanu ter o možnosti reševanja morebitnega poslabšanja razmer na področju migracij v okviru skupnega akcijskega načrta. Ministri so v svojih razpravah izpostavili vodilno vlogo ministrstev za notranje zadeve pri reševanju migracijskih razmer, pri čemer so podprli možnost, da ob izrednem poslabšanju položaja in skladno z nacionalno zakonodajo pri tem pomagajo tudi oborožene sile.

Večina razprav je bila namenjena izmenjavi stališč glede možnosti skupnega sodelovanja držav CEDC v okviru Stalnega strukturnega

Foto: Aleš Sila

sodelovanja na področju varnosti in obrambe EU (PESCO). Kot je povedala ministrica Andreja Katič, Slovenija poudarja obrambno sodelovanje v okviru PESCO. Aktivna je predvsem pri dveh projektih, in sicer pri projektu Vojaška mobilnost in projektu Mreža logističnih vozlišč v Evropi in podpora operacijam. Slovenija bo kot opazovalka navzoča tudi pri drugih projektih v okviru PESCO. Ob koncu srečanja so ministri sprejeli kratko deklaracijo, v kateri so poudarili pomen reševanja migracijske problematike na ravni EU, ohranjanja stabilnosti na Zahodnem Balkanu ter pripravljenosti iskanja možnosti skupnega sodelovanja v okviru PESCO. Ministrsko srečanje v Budimpešti je bila priložnost za dvostranske pogovore s posameznimi delegacijami. Tako se je ministrica Andreja Katič ob robu zasedanja ločeno srečala z obrambnima ministroma Madžarske Istvánom Simicskóm in Avstrije Mariom Kunaskom.

Na delovnem srečanju ministrice Katič z ministrom za obrambo Madžarske sta ministra največ pozornosti namenila pregledu sodelovanja med državama na obrambnem in vojaškem področju, pri čemer sta se strinjala, da je sodelovanje zelo uspešno, saj že 20 let poteka na številnih področjih skupnega interesa. Najintenzivnejše je na področju nadzora zračnega prostora, pri katerem madžarske zračne sile skupaj z italijanskimi v okviru zavezništva zagotavljajo t. i. air policing nad ozemljem Republike Slovenije. Državi tudi zelo dobro sodelujeta na področju ohranjanja spomina in vzdrževanja spomenikov padlim vojakom v soški fronti med prvo svetovno vojno. Ministra sta govorila o ponovnem povečevanju vlaganj v posodobitev obeh vojsk, saj sta obe državi znova zagnali investicijski cikel predvsem v opremo in oborožitev, ki zagotavljata varnost vojakov, povezanost z zavezniki, učinkovitost na vojaških misijah ter pri nacionalni obrambi. Pri tem sta izpostavila pomen rezerve, ki je pomembna komponenta oboroženih sil predvsem pri nacionalni obrambi. V nadaljevanju pogovorov sta ministra govorila še o sodelovanju obeh držav v mednarodnih operacijah in na misijah, pri katerih sta obe državi zelo dejavni. Strinjala sta se, da je treba ohraniti mednarodno pozornost na območju Zahodnega Balkana in vzdrževanje stabilnosti v tej za obe državi najbližji regiji.

Na dvostranskem srečanju z ministrom za obrambo Republike Avstrije Mariom Kunaskom je bilo izpostavljeno zelo dobro obrambno in vojaško sodelovanje med državama. To je eno izmed področij, pri katerem sodelovanje med državama poteka neprekinjeno že vse od osamosvojitve Slovenije. Sodelovanje med obema vojskama je zlasti intenzivno na področjih gorskega bojevanja, logistike, vojaških vaj in usposabljanj, vojaške zgodovine in izobraževanja, predvsem v okviru Šole za usmerjevalce združenih ognjev v Cerkljah ob Krki. Ministra sta v pogovoru izpostavila nove možnosti sodelovanja med državama v okviru PESCO, na katero sta obe državi zelo pozorni zlasti v luči prihodnjega še bolj okrepljenega obrambnega sodelovanja znotraj EU. Pogovarjala sta se tudi o izzivih v obeh državah na obrambnem področju, pri čemer je ministrica kot enega izmed ključnih izzivov izpostavila popolnjevanje vojske. V Avstriji opažajo porast popolnjevanja, saj v poklicni sestav sprejemajo kandidate izmed nabornikov na službenju vojaškega roka v avstrijski vojski. Minister Kunasek je poudaril relativno dobre socialne razmere, zaradi katerih je vojaški poklic v primerjavi z drugimi področji še vedno konkurenčen.

MO PODPISALO POGODBE O SOFINANCIRANJU DRUŠTEV IN ZVEZ VOJNIH VETERANOV

Ministrica za obrambo Andreja Katič je 9. aprila s predstavniki društev in zvez, ki delujejo v javnem interesu na področju vojnih veteranov in so bili uspešni na javnem razpisu, podpisala pogodbe o sofinanciranju njihovega delovanja za leto 2018 ter se jim zahvalila za delo. Za financiranje društev ali zvez iz sredstev državnega proračuna je od leta 2014 odgovorno Ministrstvo za obrambo, ki proračunska sredstva razdeljuje na podlagi oblikovanih meril in načel poštenega sodelovanja civilno-druženih organizacij in Ministrstva za obrambo. Ministrstvo je konec novembra lani že četrtrič izvedlo javni razpis ter nato pregledalo in ovrednotilo vloge. Sklep o sofinanciranju je izdalo devetim društvom oziroma zvezam od devetih prijavljenih, saj so vsi izpolnjevali razpisne pogoje.

Podpisa pogodb o razdelitvi sredstev za letos so se udeležili pooblaščenki podpisniki društev in zvez vojnih veteranov, uspešnih na javnem razpisu. Ministrica za obrambo Andreja Katič se je predstavnikom društev in zvez, ki delujejo v javnem interesu na področju vojnih veteranov, zahvalila za njihovo delovanje kot tudi za uspešno sodelovanje z ministrstvom in Slovensko vojsko.

Sredstva v skupni višini 1.504.519,68 evra bodo, skladno z vladnim sklepom, prejeli društva in zveze, in sicer ZZB za vrednote NOB, Zveza veteranov vojne za Slovenijo, Zveza policijskih veteranskih društev

Foto: Bruno Točič

Sever, Združenje za vrednote slovenske osamosvojitve, Zveza društev general Maister, Zveza koroških partizanov in prijateljev protifašističnega odpora Celovec, Društvo za negovanje rodoljubnih tradicij organizacije TIGR Primorske, Društvo MORiS in Zveza vojnih invalidov NOV Trst. Izbrani vlagatelji bodo sredstva za sofinanciranje prejeli v treh obrokih, pri čemer bo prvi obrok nakazan v tridesetih dneh po podpisu pogodbe. Pogodba zahteva od prejemnikov, da s sredstvi ravna v duhu dobrega gospodarja in jih uporabijo za namen, s katerim so kandidirali na javnem razpisu. ■

ZMOREMO, KER HOČEMO

Pogovor s predsednikom Zveze slovenskih častnikov generalmajorjem v pokoju dr. Alojzom Šteinerjem

V soboto, 24. marca, je v Izobraževalnem centru za zaščito in reševanje na Igu pri Ljubljani potekala redna letna in volilna skupščina Zveze slovenskih častnikov (ZSČ). ZSČ je interesna in strokovna stanovska organizacija, ki v 52 območnih, občinskih in interesnih društvih po vsej Sloveniji združuje več kot 7600 članic in članov, med njimi je kar 300 žensk in več kot 500 zaposlenih pripadnikov Slovenske vojske. Na letošnji skupščini so izvedli volitve novega vodstva ZSČ za mandatno obdobje od 2018 do 2022. Z visoko podporo članov skupščine je bil na mesto predsednika zveze ponovno izvoljen dosednji predsednik generalmajor v pokoju dr. Alojz Šteiner, ki je posebej za Revijo SV spregovoril o načrtih dela in viziji prihodnjega vodenja ter razvoja slovenske častniške organizacije.

Besedilo: Marko Pišlar
Foto: Bruno Toič

Za vami je prvi štiriletni mandat predsednika Zveze slovenskih častnikov. Kako ga ocenjujete in kaj je bilo tisto, kar ga je najbolj zaznamovalo?

Mandat ocenjujem kot uspešno izveden in s pozitivnimi dosežki pa tudi s

pomanjkljivostmi. Ko sem pred štirimi leti prevzel vodenje organizacije, je ta štela 45 društev, danes je vseh društev 52. Skupno število članov se je sicer zmanjšalo za desetino, kar je razumljivo glede na njihovo staranje. Uspeli smo izboljšati prepoznavnost območnih in občinskih ter

interesnih združenj v okoljih, v katerih delujemo, uredili smo sofinanciranje, nošenje uniform in priznanj, okrepili regijsko sodelovanje in koordinacijo ter sodelovanje z našo Slovensko vojsko. Odzivni smo bili tudi na vojaškem obrambnem in varnostnem področju. Kot

slabost smo ocenili vprašanje pomlajevanja, povečala pa se je administracija, ki je povezana s sofinanciranjem dejavnosti naših društev. Želim si, da bi lahko zagotovili več terenskih uniform za članstvo in rešili pobudo za izredna povišanja tistim, ki so prispevali k osamosvojitvi Slovenije in imajo še vedno čine bivše države, proti kateri so se borili.

Kateri so bili glavni razlogi, ki so prevladali, da so vam člani skupščine ZSČ podelili še en štiriletni mandat?

V pripravah na volilno skupščino smo v naših organizacijah pa tudi v javnosti predstavili vizijo za vodenje in delovanje ZSČ v naslednjem mandatnem obdobju. Vizijo smo poimenovali Zmoremo, ker hočemo. Vizija opredeljuje, da ZSČ tudi v prihodnosti ohrani prepoznavnost in vidno vlogo strokovne stanovske organizacije pri vojaških obrambnih ter zaščitno-reševalnih aktivnostih kot pomemben subjekt civilne družbe in podpore nacionalnim strukturam ter strukturam v lokalnih okoljih. Verjamem, da so članice in člani ter organizacije, združeni v zvezi, prepoznali vizijo in v njej predstavljenih osem ciljev, zato sem prejel na volitvah visoko podporo.

Kdo sestavlja novo vodstvo zveze?

V vodstvo poleg predsednika spadata še dva podpredsednika, to sta polkovnik Miran Fišer, ki je poklicni pripadnik Slovenske vojske, in višji praporščak Tomaž Lavtižar, ki skrbi za podčastniško linijo. V vodstvu je še generalni sekretar, brigadir Martin Jugovec. Vsi so člani predsedstva, ki šteje 22 članov. V predsedstvu so tudi 11 predstavnikov regij in predstavnik interesnih združenj ter člani za posamezna področja in odbore, ki jih predlaga predsednik.

Koliko članov šteje organizacija danes in kako ste organizirani na lokalni ravni?

Zveza slovenskih častnikov kot organizacija posebnega družbenega pomena povezuje združenja, ki delujejo na področjih obrambe, zaščite in varnosti v Republiki Sloveniji. Je prostovoljna, samostojna, stanovska, interesna in strokovna zveza društev. Ta se v zvezo povezujejo skladno z Zakonom o nevladnih organizacijah in Zakonom o društvih. V ZSČ so povezana združenja, organizirana po teritorialnem

ta sredstva in od kod še pridobivate prihodke za svoje delovanje?

Na podlagi petletne pogodbe zagotavlja GŠSV sredstva za delovanje ZSČ. V preteklih štirih letih smo dobili nekaj več kot sto petdeset tisoč evrov vsako leto. Tretjino teh sredstev porabimo za delovanje zveze in njenih organov, tretjino za skupne, pretežno vojaškostrokovne dejavnosti, preostali del pa za neposredno financiranje dejavnosti društev. Naša društva se financirajo še iz članarine, sredstev, pridobljenih na podlagi občinskih razpisov, in prispevkov članov. Z letno pogodbo za leto 2018 je določen enak obseg sofinanciranja Slovenske vojske kot prejšnja leta.

član mednarodne federacije vojakov gorskih enot. Združenje pilotov pa že drugo leto predstavlja Evropskemu združenju vojaških letalskih organizacij. Čez združenje podčastnikov rezervne sestave smo povezani tudi z Natovim odborom za rezervne sile. Bilateralno sodelovanje smo vzpostavili z vsemi sosednjimi državami. Slovenski gorniki so pred leti pomagali črnogorskemu gornikom pri vključitvi v mednarodno federacijo vojakov gorskih enot, ZSČ je lani pomagala vključiti makedonsko organizacijo v Gaminško iniciativo, med predsedovanjem združenju podčastnikov rezervne sestave pred dvema letoma pa smo to asociacijo razširili za predstavnike Albanije in Bolgarije.

Vizija opredeljuje, da Zveza slovenskih častnikov tudi v prihodnosti ohrani prepoznavno mesto in vidno vlogo strokovne stanovske organizacije pri obrambno-vojaških in zaščitno-reševalnih aktivnostih kot pomemben subjekt civilne družbe in podpore nacionalnim strukturam in strukturam v lokalnih okoljih.

načelu, ter interesna združenja. 45 območnih oziroma občinskih združenj je skupaj v enajstih regijah. Imamo tudi sedem interesnih združenj, ki združujejo mirovnike, gornike, letalce, podmorničarje, veziste, društvo za taktične igre in Združenje Ščit. ZSČ je tudi podpisnica dogovora o Koordinaciji domoljubnih in veteranskih organizacij Slovenije (KoDVOS).

Denar za svoje delovanje vam na podlagi letnega načrta dela zagotavlja GŠSV iz proračuna. Koliko znašajo

Današnje delovanje zveze si težko predstavljamo brez sodelovanja, tako znotraj Slovenije kot zunaj njenih meja. Kako sodelujete s sorodnimi stanovskimi organizacijami v tujini?

Zveza slovenskih častnikov je članica Konfederacije nacionalnih združenj rezervnih častnikov in Konfederacije združenj podčastnikov rezervne sestave. Aktivno deluje tudi v Srednjeevropski pobudi za sodelovanje organizacij rezervnih častnikov oziroma Gaminški iniciativi. Združenje vojaških gornikov je

Letalci poskušajo povezati organizacije na območju Balkana. Seveda je mednarodno sodelovanje omejeno zaradi razpoložljivih finančnih sredstev, vendar si prizadevamo za boljšo prepoznavnost.

Med vašimi člani so tako pripadniki stalne sestave kot rezervisti.

Kakšna je struktura članstva?

V statutu ZSČ iz leta 2014 je zapisano, da v svojih vrstah združujemo vojaške častnike, podčastnike in vojake ter druge strokovnjake s področij obrambe, zaščite in varnosti, ki s svojim delovanjem prispevajo k popularizaciji vojaških in drugih obrambno-varnostnih poklicev ter k obrambni in zaščitni pripravljenosti Republike Slovenije. Decembra 2017 je bilo v 52 društev ZSČ vključenih 7612 članic in članov, med njimi 300 žensk in 521 zaposlenih pripadnikov Slovenske vojske. Sicer pa je v strukturi članstva 46 odstotkov častnikov in 39 odstotkov

podčastnikov. Ocenjujem, da je v naših vrstah tudi tretjina v Slovensko vojsko razporejenih pogodbenih pripadnikov rezervne sestave.

Vodstvo MO naj bi v tem mandatu prenovilo osrednjo zakonodajo na obrambnem področju, torej Zakon o obrambi in Zakon o službi v SV. Zakona sicer še nista sprejeta v parlamentu, vendar glede na kratko obdobje pred volitvami najbrž ne bosta obravnavana in sprejeta še v tem mandatu. V javni razpravi med pripravo predlogov ste s svojimi pogledi, predlogi, pripombami in dopolnitvami aktivno sodelovali tudi člani ZSČ. Na kaj so se nanašali vaši pomisleki in kako zadovoljni ste z rešitvami, ki ste jih uskladili z MO? Pri tem pomembnem projektu smo bili dejavni in konstruktivni. Oblikovali smo posebno

delovno skupino, ki jo je vodil kontraadmiral Renato Petrič. Aprila 2016 smo posredovali čez 70 predlogov amandmajev na predlog zakona. Ti so se nanašali na spremembo obrambnega sistema, sistemska vprašanja vojaškega poklica, spremembo in ureditev kompetenčnega modela profesionalne vojske ter civilno-vojaška razmerja. Pri kompetenčnem modelu smo videli celoto, od imenovanj, povišanj, napredovanj, razporejanj pa tudi do vprašanj vhodov v vojaški sistem in izhodov iz njega. Do zdaj zakona še nista sprejeta v parlamentu, kar štejemo tudi za neuspeh naših prizadevanj in predlogov. Še posebno zato, ker so se nekateri naši predlogi ali pomisleki, ki niso bili uvrščeni v predlog zakona, ponovili v pripombah Zakonodajno-pravne službe.

Nekateri menijo, da sprememba osrednjih aktov sploh ni nujna in da bi izboljšanje pravnih podlag za nadaljnji razvoj Slovenske vojske ter obrambnega sistema in položaja vojaka lahko rešili z nekaterimi drugimi ukrepi ter podzakonskimi akti, ki ne zahtevajo tako velike politične podpore kot ga zahtevata Zakon o obrambi in Zakon o službi v SV. Kakšno je vaše mnenje glede

potreb po prenovi obrambne zakonodaje in kako bi rešili statusna, kadrovska in druga vprašanja, ki so nedvomno pomemben vzrok za današnje slabo stanje v Slovenski vojski? Ne nazadnje ste bili načelnik GŠSV in glavne težave v Slovenski vojski zelo dobro poznate. Prenova vojaške obrambne zakonodaje je nujna in mora bolj kot k prilagoditvam voditi k sistemskim spremembam, nadaljevanju profesionalizacije vojske in ureditvi ter uveljavitvi statusa tako poklicnih kot rezervnih

Decembra 2017 je bilo v 52 društvih ZSČ vključenih 7612 članic in članov, med njimi 300 žensk in 521 zaposlenih pripadnikov Slovenske vojske. Sicer pa je v strukturi članstva 46 odstotkov častnikov in 39 odstotkov podčastnikov.

civilnodružbeni strateški pregled vprašanj rezerve in obrambno-varnostne ter zaščitno-reševalne vzdržljivosti države. Leta 2017 je ZSČ pripravila nacionalni posvet o vojaški strateški rezervi in vlogi domoljubnih ter veteranskih organizacij pri tem. Lani pa smo sodelovali pri nacionalnem posvetu o vzpostavljanju slovenske TO, saj letos praznujemo njeno petdesetletnico. Glede izkušenj iz vzpostavljanja in delovanja TO v Sloveniji pa menim, da če ne bi bili tako zaznamovani in obremenjeni z vrednostnimi povezavami ali etiketiranjem, bi lažje razumeli ter ohranili marsikatero pozitivno izkušnjo iz vzpostavljanja in delovanja TO kot rezervne strukture vojske.

Kako pa ocenjujete sodelovanje med ZSČ in SV?

Sodelovanje je bilo zelo dobro. V ZSČ si pod mojim vodstvom nismo prizadevali, da bi samo dobivali od Slovenske vojske, temveč da tudi dajemo in vračamo. Ni mogoče vedno povsem jasno opredeliti ali preračunati tega, kar daješ ali prejemaš. Če bi slovensko prakso primerjali s prakso s sorodnimi organizacijami v tujini, bi bili v tako imenovani ustrežni sredini.

Mislite, da SV dovolj dobro izkorišča zmogljivosti in prednosti, ki jih ima vaša organizacija in njeni člani? Med njimi je namreč večina posameznikov, ki so vpeti v civilno okolje. Kakšne so možnosti za izpopolnitev tega sodelovanja?

Pogledi na to vprašanje so zelo različni, zlasti pri tistih, ki nas vidijo zgolj kot vojaške sindikate ali organizacijo, ki je bila v preteklosti obvezna in je vključevala pretežno nerazporejene vojaške starešine. Menim, da bi se lahko bolj potrudili pri pridobivanju kadra in skrbili za rezervo vojske. Prav tako smo organizacija, ki lahko veliko prispeva k uresničitvi koncepta vojaške strateške rezerve, in sicer ne le tako, da bi paradirali z vojaškim orožjem, temveč z ohranjanjem organizacijske strukture in kadrovske baze. Izboljšave so mogoče tudi pri vključevanju v strukture kriznega upravljanja in vodenja v zaščiti in reševanju na lokalni ravni, kar sicer ne spada v vojaški okvir.

Katere so vaše ključne umeritve, ki ste si jih določili ob začetku novega štiriletnega mandata, in kaj bo poudarjeno pri vodenju slovenske častniške organizacije?

Te umeritve se nanašajo na nadaljevanje transparentnega in racionalnega materialno-finančnega poslovanja zveze. Osrednje spremembe se bodo gibale v smeri debirokratiziranja načrtovanja, uvedbe sprememb sofinanciranja dejavnosti članic in ne nazadnje ohranjanja spoštljivega odnosa do tistih članov, ki so bili v preteklosti aktivni in pomembni sopotniki v naših organizacijah. Zavezali smo se, da bomo vse člane, ki nas zapustijo, nadomestili z mlajšimi. Verjamemo pa tudi, da bomo ohranili strateško partnerstvo z vojsko. ■

NOBEN IZZIV NI PREVELIK, KADAR DELAMO SKUPAJ

Načelnik Generalštaba SV generalmajor Alan Geder je v torek in sredo, 10. in 11. aprila, na uradnem obisku v Sloveniji gostil predsedujočega vojaškemu odboru zveze Nato generala Patra Pavla. General Pavel, ki letos končuje mandat predsedujočega vojaškemu odboru Nata, se je na svojem obisku v Sloveniji na ločenih pogovorih srečal tudi z ministrico za obrambo Andrejo Katič, predsednikom RS in vrhovnim poveljnikom obrambnih sil Borutom Pahorjem, člani odbora za obrambo Državnega zbora ter nagovoril poveljniško strukturo SV.

Besedilo: Marko Pišlar

Foto: Bruno Toič

GENERALA PAVLA JE OB PRIHODU NA MO Z VOJAŠKIMI ČASTMI SPREJEL GOSTITELJ NAČELNIK GŠSV GENERALMAJOR ALAN GEDER.

SLOVENSKA VOJSKA PO PRISPEVKU V OPERACIJE V VRHU NATOVIH DRŽAV

Predstavniki SV so visokemu gostu iz Nata predstavili pomembnejše izzive Slovenske vojske. S predstavniki Nata so spregovorili tudi o sodobnih varnostnih izzivih zavezništva, o mednarodnih operacijah in misijah, zagotavljanju miru in stabilnosti zunaj meja zavezništva ter o prispevku Slovenske vojske h kolektivni varnosti. Generalmajor Geder je poudaril, da je Slovenska vojska na Natovih misijah zelo aktivna, saj vanje prispeva kar pet odstotkov svojih pripadnikov. To je visok delež v primerjavi z drugimi Natovimi članicami. Slovenski gostitelji so gostu iz zavezništva prav tako predstavili obnovitev vojaških zmogljivosti, ki bodo po Gederjevih besedah prednostno namenjene potrebam nacionalne

obrambe, vendar pa bodo tudi usklajene z Natom. Generala Pavla je vodstvo SV seznanilo s težiščem delovanja Slovenske vojske do ponovnega preverjanja bataljonske bojne skupine (BBSk) po metodi CREVAL in kako bo vojaško delovanje v prihodnosti osredotočeno na svoje primarne bojne naloge. V zvezi z neuspešno opravljenim preverjanjem BBSk po Natovi metodi CREVAL je general Pavel omenil, da je to za Slovensko vojsko vsekakor velik izziv, saj bo enota morala še enkrat opraviti preverjanje. Po drugi strani je našo vojaško organizacijo pohvalil, da je bila v svoji evalvaciji stroga in odkrita, kar izkazuje njeno veliko težnjo po izpolnjevanju zahtevanih meril, da bi enota postala bojno pripravljena. Meni, da razlog za nepripravljenost BBSk ni samo znotraj Slovenske vojske, temveč predvsem v pomanjkanju kadrovskih

in finančnih virov, za kar je odgovorno tako vojaško kot politično vodstvo. Slovenski gostitelji so se generalu Pavlu, ki letos končuje mandat predsedujočega vojaškemu odboru Nata, zahvalili za njegove nasvete med opravljanjem te funkcije, saj je izkušen častnik z bleščečo vojaško kariero. Slovenski gostitelji so z zanimanjem prisluhnili vsem njegovim izkušnjam, ki so lahko koristno vodilo, kako uspešno doseči cilj.

IZPOLNJEVANJE ZAVEZ IN NAČELO PRAVIČNE DELITVE BREMEN STA NAJUČINKOVITEJŠA IN NAJCENEJŠA NAČINA ZAGOTAVLJANJA VARNOSTI

Predsedujoči vojaškemu odboru Nata general Pavel je poudaril, da se Nato prilagaja spreminjenemu varnostnemu okolju, čemur se

morajo prilagajati tudi vse njegove članice. Le tako bo zavezništvo ostalo močno, fleksibilno in bo kos vsem nalogam ter izzivom. Na predavanju poveljniški strukturi SV v dvorani MO je izpostavil predvsem sodobne Natove izzive, vključno s kibernetičnimi grožnjami, hibridnim bojevanje in terorizmom, ob tem pa je spomnil, da noben izziv ni prevelik,

kadar delujemo povezano. Izpolnjevanje zavez vseh članic in načelo poštene delitve bremen sta po njegovih zagotovilih najučinkovitejša ter najcenejša načina zagotavljanja varnosti. General Pavel je poudaril, da Slovenija v poveljniško strukturo Nata kot tudi v mednarodne operacije in na misije ter druge aktivnosti zavezništva prispeva pomemben delež svojih

vojaških sil. Prepričan je, da so sicer še vedno možnosti za izboljšanje stanja, zlasti na področju obrambnih izdatkov. Pri tem je poudaril, da Slovenija na tem področju ni osamljena, saj si v zavezništvu več držav prizadeva, da bi dosegle predpisane zahteve glede višine finančnih sredstev za obrambne namene. General Pavel je omenil, da bo prav to področje eno

SODELAVCI IZ POVELJSTVA SIL SV SO VISOKEMU GOSTU NA VRHNIKI PREDSTAVILI ŠE DELOVANJE SIL SV.

VSI VARNOSTNI IZZIVI ZAHTEVAJO USTREZEN ODGOVOR ZAVEZNIŠTVA

General Petr Pavel je od junija 2015 predsednik vojaškega odbora zveze Nato, v svoji bogati vojaški karieri pa je opravljal številne pomembne poveljniške funkcije v češki vojski, med drugim je bil tudi načelnik generalštaba na Češkem. V pogovoru za Revijo SV je spregovoril o izkušnjah s Slovensko vojsko in o ključnih varnostnih izzivih zavezništva.

To je vaš prvi obisk v funkciji predsednika Natovega vojaškega odbora v Sloveniji, nedvomno pa ni to vaš prvi stik s Slovenijo in Slovensko vojsko. Kakšne so vaše pretekle izkušnje?
Prav imate. S predstavniki Slovenske vojske smo se na dvostranski ravni večkrat srečali že prej. Moji vtisi o vaši vojski in izkušnje z njenimi pripadniki so zelo pozitivni, saj je Slovenska vojska, čeprav je majhna, zelo profesionalna, častniki in podčastniki pa so visoko usposobljeni in izkušeni. Z njimi sem zmeraj z veseljem sodeloval.

Kateri so današnji Natovi glavni varnostni izzivi in kaj se je spremenilo od takrat, ko ste prevzeli predsedovanje Natovemu vojaškemu odboru?
Danes živimo v zelo dinamičnem varnostnem okolju. Še kot načelnik generalštaba češke vojske sem sodeloval na vrhunskem zasedanju Nata leta 2014 v Walesu takoj po ukrajinski krizi, ki je bila za Nato velik izziv. Drugi pomemben izziv je povečanje ekstremizma in terorizma, ki predstavljata danes veliko grožnjo. Vsi varnostni izzivi zahtevajo ustrezen

odgovor zavezništva. Na prvega se odzivamo z ukrepi odvrčevalne drže na kakršno koli agresivno vedenje ali oborožene konflikte na vzhodni meji zavezništva. Za boj proti terorizmu pa razvijamo nove zmogljivosti, prav tako prilagajamo sedanje, da bi bili čim bolj učinkoviti pri reševanju tega pojava. Prav tako se srečujemo z novimi varnostnimi izzivi, ki jih predstavljajo hibridno bojevanje in grožnje s kibernetскими ter informacijskimi napadi. Vse to predstavlja novo stvarnost, s katero se moramo spoprijeti. Za boj proti novim oblikam groženj potrebujemo ustrezne zmogljivosti in orodje, kar se zavedamo tudi v Natu.

Migrantska kriza pred nekaj leti je pretresla številne evropske države, med njimi tudi veliko Natovih članic, ki ležijo ob tako imenovani balkanski migrantski poti. Kako vidite vlogo Nata pri spoprijemanju s problematiko beguncev?
Migrantsko krizo moramo najprej razumeti kot posledico nestabilnosti, ki je bila povzročena zaradi različnih razlogov. Na eni strani je to posledica terorizma in ekstremizma, za kar lahko uporabimo nekatera vojaška

sredstva. Drugi vir nestabilnosti pa izhaja iz neenakosti v gospodarskem razvoju in okoljskih ter podnebnih sprememb. Vse to vpliva na migrantsko problematiko. Iskanje vzrokov za migrantsko krizo zahteva prizadevanja vseh akterjev. Nato ni prvotno sredstvo za reševanje težav z migranti. Migracije so notranja varnostna težava zlasti Evropske unije in vlad posameznih držav. Po drugi strani pa je Nato zavezništvo, ki je sestavljeno iz 29 članic. Če se bodo voditelji držav zavezništva odločili, da bi morali podpirati ureditev migrantskega vala, ima zavezništvo zmogljivosti, da to nalogo tudi opravi.

Zavezništvo z misijo okrepljene prednje prisotnosti (enhanced Forward Presence – eFP) sodeluje v štirih Natovih državah na vzhodu zavezništva ob meji z Rusijo. Tudi Slovenija ima skoraj 50 vojakov v Latviji. Kakšna je vloga te Natove misije in kako bo z njeno prihodnostjo?
Odločitev zavezništva, da napoti svoje vojaške sile v štiri države ob Baltiku, je bila izključno posledica ruskih aktivnosti v Ukrajini. Naša prisotnost na Baltiku ni namenjena izkazovanju zrcalne slike ruske moči. Če se ne bi zgodila aneksija Krima, se Nato ne bi odzval tako, da je okrepil prednjo prisotnost na vzhodni meji zavezništva. Za razmislek o tem, kako se bomo odzvali, smo porabili veliko časa.

izmed najpomembnejših na juliskem vrhunskem zasedanju voditeljev držav zveze Nato v Bruslju, na katerem bodo pregledali aktivnosti in stanje v zavezništvu ter morebitne spremembe od preteklih vrhunskih zasedanj v Walesu, Varšavi in lanskega srečanja Natovih voditeljev v Bruslju. Vsem se je zahvalil za svoj prispevek v Nato, pripadnikom SV pa za dobro in prizadevno delo, ki ga prikazujejo na vsakem koraku. Ob tem jim je zaželel še veliko uspehov v prihodnosti.

NA NATOVEM JULIJSKEM VRHU V BRUSLJU PREDSTAVLJENA TRANSPARENTNA SLIKA STANJA DELITVE BREMEN MED DRŽAVAMI ČLANICAMI
General Pavel se je v pogovoru z ministrico Andrejo Katič dotaknil spremenjenega varnostnega okolja in prilagajanja, zato je ocenil, da je zavezništvo tik pred velikim preobratom. Na juliskem srečanju Natovih predsednikov držav in vlad bo predstavljena transparentna slika stanja delitve bremen med državami članicami. Ministrica Andreja Katič je visokemu Natovemu gostu predstavila prizadevanja Slovenije na področju krepitve obrambnih izdatkov in posodobitve Slovenske vojske. General Pavel je v zvezi s tem izpostavil predvsem

pomen učinkovitosti in smiselnosti prispevkov manjših držav. S slovensko obrambno ministrico sta izmenjala tudi poglede na varnostne razmere na Zahodnem Balkanu ter na približevanje držav iz regije evroatlantskim integracijam. Drugi dan obiska v Sloveniji se je predsedujoči Natovemu vojaškemu odboru general Pavel srečal še s predstavniki odbora za

obrambo Državnega zbora, v predsedniški palači pa ga je sprejel tudi predsednik RS in vrhovni poveljnik obrambnih sil Borut Pahor. Ob koncu obiska v Sloveniji je poveljnik sil brigadir Milko Petek s sodelavci iz Poveljstva sil SV visokemu Natovemu gostu v Vojašnici Ivana Cankarja na Vrhniki predstavil še delovanje sil Slovenske vojske. ■

GENERAL PAVEL JE NA PREDAVANJU VISOKIM ČASTNIKOM SV PREDSTAVIL SODOBNE VARNOSTNE NATOVE IZZIVE.

Napetosti nismo želeli stopnjevati, zato tudi nismo napotili svojih sil bližje meji z Rusijo. S tem dejanjem smo želeli dati jasno sporočilo vsem našim članicam, da za njimi stoji celotno zavezništvo, če bo ogrožena njihova varnost. Peti člen Severnoatlantske pogodbe je jasen. Natova misija okrepljene prednje prisotnosti je odraz odločnosti in solidarnosti zavezništva. Prepričani smo, da je misija zelo uspešna, saj smo približno leto po sprejeti odločitvi na območje delovanja v štiri države ob Baltiku

napotili štiri bataljonske skupine, ki so mednarodne sestave. Pripadniki zavezniških sil se na območju misije usposabljaajo s pripadniki lokalnih oboroženih sil. Ker nimam čarobne krogle, ne morem napovedati, kako se bo misija v prihodnosti razvijala in kdaj se bo končala. To bo vsekakor odvisno od varnostnih razmer v regiji.

Kako pa ocenjujete prispevek Slovenije v drugih Natovih mednarodnih operacijah

in na misijah, saj imamo svoje vojsake tudi na Kosovu, v Afganistanu in drugje?
V Natu so manjše in večje države. Včasih posplošimo, da je prispevek manjših zaveznic zanemarljiv. To vsekakor ni res. Vse države prispevajo v operacije največ, kar lahko. Slovenija z relativno majhno vojsko prispeva več kot pet odstotkov svojih sil v misije, kar je velik delež med Natovimi članicami. Slovenija pošilja svoje vojsake v vse pomembnejše operacije zavezništva kot tudi v operacije pod vodstvom drugih organizacij, kot sta EU in ZN. Glede na obseg sil je prispevek Slovenske vojske izjemen.

To je vaš zadnji obisk na tej funkciji v Sloveniji, saj se letos izteka vaš mandat predsednika Natovemu vojaškemu odboru. Kakšni so vtisi o Slovenski vojski in kaj nam priporočate?
Obisk v Sloveniji je bil zelo prijeten, saj vedno rad pridem v okolje, v katerem se počutim dobrodošlo. Videl sem, da so težave in izzivi, ki mi jih je predstavilo vodstvo SV, natančno takšni kot drugje. Ko sem poslušal predstavitev, sem se spomnil na obdobje, ko sem kot načelnik generalštaba češke vojske reševal podobne izzive. Razumem težave, ki pestijo Slovensko vojsko. Finančne in kadrovske težave niso samo stvar Slovenske vojske, temveč se z njimi spoprijemajo tudi oborožene sile večine drugih članic zavezništva. Ob tem se moramo zavedati, da so vse vojaške zmogljivosti, ki jih vojske razvijajo, prvenstveno namenjene krepitvi obrambne sposobnosti države skozi zavezništvo. Če me sprašujete o priporočilih, bi predlagal, da bi tudi prihodnja slovenska vlada po parlamentarnih volitvah nadaljevala s takšnim pravilnim pristopom do področja obrambe. Tako bodo današnje težave s pomanjkanjem kadrovskih in finančnih virov v Slovenski vojski lahko rešljive v razumnem času. ■

USPOSABLJANJE POGODBENIH REZERVISTOV ZA VOJAŠKO SLUŽBO V MIRU

Za zagotovitev vzdržljivosti Slovenske vojske, ki mora kljub naraščajočemu kadrovskemu primanjkljaju, s katerim se spoprijemlje nekaj zadnjih let, uresničevati vse z zakonom določene naloge, je vodstvo SV sprejelo odločitev, da manjkajoči kader za izvajanje vojaških nalog v domovini dopolni z vpoklicem pogodbenih pripadnikov rezervne sestave (PPRS). Ti bodo razbremenili del pripadnikov stalne sestave SV, ki se bodo v naslednjih mesecih izključno dodatno usposabljali za dokončanje zmogljivosti bataljonske bojne skupine 72. brigade. Ta februarja ni uspešno opravila preverjanja usposobljenosti po Natovi metodi CREVAL. Enote SV se bodo tako dopolnile z več kot 400 pripadniki PPRS, ki bodo selektivno vpoklicani na opravljanje vojaške službe v miru. Usposabljanje bo trajalo od enega meseca do sedem mesecev glede na potrebe SV ob upoštevanju želja pripadnikov in njihovih rednih delodajalcev. Z ekipo Revije SV smo se odpravili v Celje, kjer je več kot 200 pogodbenih rezervistov iz 72. brigade od 12. do 20. aprila opravilo sedemdnevno mobilizacijsko usposabljanje pred majskim in junijskim vpoklicem na opravljanje vojaške službe v miru.

Besedilo: Marko Pišlar in Aljaž Peček
Foto: Bruno Toič

NA VPOKLIC SE JE ODZVALO 83 ODSOTKOV POGODBENIH REZERVISTOV IZ 72. BRIGADE SV

72. brigada SV je določila 20. pehotni polk kot nosilno enoto za izvedbo vpoklica PPRS. Poveljnik 20. PEHP podpolkovnik Tomaž Radošević je pojasnil, da so takoj po prejemu ukazu v 20. PEHP začeli izvajati logistične in vsebinske priprave na izvedbo usposabljanja pogodbenih rezervistov. Kot je poudaril, je bila težava namestitvev v celjski vojašnici, vendar so

to rešili s postavitvijo začasnih napihljivih šotorov, saj namestitvene zmogljivosti v vojašnici niso ustrezne za tako veliko rezervistov. Pripadniki PPRS imajo namreč možnost namestitve v celjski vojašnici, vendar se lahko po končanih dnevnih aktivnostih usposabljanja vrnejo domov. Tisti iz bolj oddaljenih krajev izkoristijo možnost bivanja v vojašnici med vsem tednom. Skladno s pogodbo o službi v rezervni sestavi SV so se njeni pogodbeni pripadniki udeležili mobilizacijskega

POGODBENI REZERVISTI
SO POSTOPKE PRI
STRELJANJU NAJPREJ
OBNOVILI NA SOBNEM
TRENAŽERJU NOPTEL.

usposabljanja. Prišli so v enoto vpoklica, razen če so predložili ustrezna dokazila, iz katerih je bilo razvidno, da to ni bilo mogoče, na primer zaradi hospitalizacije v bolnišnici ali poškodbe, zaradi katere so bili na bolniškem dopustu. Kot je povedal podpolkovnik Radošević, je bil odziv na vpoklic zelo dober, saj je od 257 vpoklicanih rezervistov za potrebe 72. brigade prišlo približno 83 odstotkov. Deset odstotkov je bilo takih, ki se zaradi upravičljivih razlogov usposabljanja niso udeležili, zaradi česar so jim pristojne uprave za obrambo pred začetkom usposabljanja že opravičile neudeležbo. Približno sedem odstotkov rezervistov se na vpoklic ni oglasilo oziroma se niso javili na pristojnih upravah za obrambo. »Na žalost je bilo med njimi tudi pet odstotkov takih, ki so se odločili, da zaradi težav pri izpolnjevanju

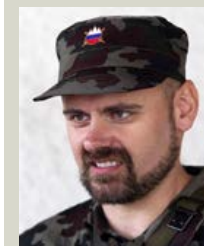
obveznosti do Slovenske vojske raje prekinejo pogodbo o službi v njeni rezervni sestavi,« je razložil podpolkovnik Radošević. Ti bodo morali vrniti prejete nagrade zadnjega leta in sorazmerni delež stroškov usposabljanja, ki so jih imeli v pogodbenem obdobju.

Z MOBILIZACIJSKIM USPOSABLJANJEM PRIDOBILI PRAKTIČNO ZNANJE IN VEŠČINE ZA IZVAJANJE NALOG VOJAŠKE SLUŽBE V MIRU

Mobilizacijsko usposabljanje, ki se ga je udeležilo 215 pogodbenih rezervistov, med njimi tudi dve dekleti, je bilo namenjeno opremljanju, seznanitvi z nalogo, izpopolnitvi znanja s področja individualnih vojaških veščin, testu ravnanja z orožjem in streljanju, namenskem

usposabljanju za izvajanje nalog varovanja vojaških objektov, izvajanju nalog prijavno-nadzorne službe in podporno logističnih nalog. Utemeljeno je bilo tako, da je omogočalo izvedbo namenskega usposabljanja pripadnikov

rezervne sestave za izvajanje nalog varovanja vojaških objektov, prijavno-nadzorne službe in podpornih logističnih nalog. Mobilizacijsko usposabljanje je trajalo sedem delovnih dni z dnevno obremenitvijo do 12 ur. Razdeljeno je bilo v dva dela. Prvi sklop je bil namenjen seznanjanju z nalogo, prilagajanju in ponovni vojaški socializaciji, razvoju pripadnosti vojaškemu kolektivu, izpopolnjevanju pridobljenega znanja na ravni posameznika z znanjem iz individualnih vojaških veščin in osebne oborožitve. V drugem sklopu so rezervisti razvili svoje znanje s streljanjem in namenskim usposabljanjem za izvajanje nalog varovanja objektov, prijavno-nadzorne služne in podpornih logističnih nalog. Ta sklop se je končal s preverjanjem usposobljenosti. Kot je povedal vodja mobilizacijskega usposabljanja PPRS stotnik Damjan Slivečka, so na usposabljanju poudarili predvsem praktični del in usposabljanje iz veščin, navad in znanja, ki jih bodo pripadniki PPRS potrebovali za izvajanje namenskih nalog ob vpoklicu na opravljanje vojaške službe v miru. Stotnik Slivečka je povedal, da so med usposabljanjem rezerviste razdelili v šest učnih vodov. »Delovni dan na usposabljanju PPRS se začne ob 7. uri z jutranjim postrojem in dvigom zastave, nato se začne prvi del usposabljanja. Od 12. do 13. ure je na vrsti kosilo, po kosilu pa udeleženci nadaljujejo delo do 17.45, ko se pripravijo na večerni postroj za spust zastave. Od 18. do 19. ure je večerja, nato pa so rezervisti prosti. Veliko jih gre domov, nekateri pa ostanejo v vojašnici in se pripravijo na aktivnosti naslednjega dne,« je še razložil stotnik Slivečka.

PODDESETNIK DAMJAN JELEN

V PPRS sem prišel zaradi želje po aktivnem preživljanju prostega časa v naravi, po druženju, spoznavanju vojaškega življenja in novih dogodivščin. Pripadnik PPRS sem že 13 let. Prestal sem že nekaj usposabljanj. Bil sem na usposabljanjih v nemškem Hohenfelsu in na Bohinjski Beli, saj sem bil deset let rezervist v 132. GORP, zdaj pa že tretje leto pripadam 20. PEHP. Vojaške veščine so vedno zanimive, usposabljanje pa je dinamično, saj delamo ves dan. Vsebine so pripravljene zelo dobro. S kolegi se dobro razumemo in smo tovariši. Zaposlen sem v podjetju za informacijske sisteme in storitve v Velenju. Imel sem nekaj težav pri usklajevanju aktivnosti z delodajalcem. Želim si, da bi v Slovenski vojski bolj prisluhnili našim željam iz civilnega okolja, saj imamo svoje delodajalce, ki imajo tudi potrebe in želje. Kot rezervist sem predviden za majski vpoklic, kar tudi ustreza mojemu delodajalcu zaradi časa dopustov. Opravljanje vojaške službe v miru niso počitnice, je pa vsekakor koristen odmik od tega, kar delam vsak dan. Vesel sem, da bomo dobili novi uniformo in opremo, saj je prav, da smo enaki poklicnim vojakom.

VOJAKINJA TJAŠA ODER

Na usposabljanju se imam lepo. Najbolj mi je všeč streljanje. Rada imam pohode in vsa druga usposabljanja. Inštruktorji in nadrejeni pripadniki SV so profesionalni. V PPRS sta me pripeljali radovednost in želja po novih spoznanjih, torej da ugotovim, kako je delati v vojski in preizkusim svoje zmoglosti. Najbolj je treba razvijati kondicijo, zato sta nujni redna telesna vadba in načrtovana prehrana. Sicer sem zaposlena pri podjetju Pacient. Z delodajalcem sem se uskladila, zato z vpoklicem v vojsko nisem imela težav. Menim, da so bile moje želje uslišane. Pripadnica pogodbene rezerve sem eno leto. Lani sem opravila usposabljanje za VED strelec, letos pa sem že vpoklicana. Vojaško službo v Slovenski vojski bom opravljala maja. Veselim se novih nalog, ki jih bom morala opraviti, saj nisem posebno izbirčna. To bo zame velik izziv. Kot ena izmed dveh pripadnic PPRS nisem v drugačni vlogi kot fantje, saj moramo vsi svoje naloge opraviti enako dobro. Ker prihajam iz Dravograda, živim v vojašnici. Pogoji za namestitvev v terenskih razmerah so dobri, šotor, ki si ga deliva s kolegico, je prostoren in ogrevan, zato se v njem dobro počutiva.

REZERVISTI SO SE USPOSABLJALI TUDI IZ POSTOPKOV PREGLEDA VOZIL, SAJ BODO MED OPRAVLJANJEM SLUŽBE IZVAJALI NALOGE PRIJAVNO-NADZORNE SLUŽBE.

POUK IZ UPORABE RADISKIH POSTAJ

STRELJANJE Z AVTOMATSKO PUŠKO M70 AB2 NA STRELIŠČU PEČOVNIK

V 20. PEHP ZELO ZADOVOLJNI Z DELOM POGODBENIH REZERVISTOV

Mobilizacijsko usposabljanje PPRS iz 72. brigade je potekalo na več lokacijah, in sicer v Vojašnici Franca Rozmana Staneta v Celju, na strelišču Pečovnik, na območju skladišča Bežigrad in na vadišču Ljubecna. Zadolževanje opreme se je izvajalo v logističnem centru v

Rojah pri Ljubljani. Štabni vodnik Srečko Skočir, ki je bil koordinator dela 1. učnega voda pri usposabljanju PPRS in je spremljal pogodbene rezerviste med vsem usposabljanjem, je poudaril, da je z njihovim delom zelo zadovoljen, saj vse aktivnosti, od vpoklica, zadolževanja opreme, usposabljanj do streljanja potekajo brez težav. »Tudi rezultati v streljanju z

avtomatsko puško M70 AB2 so zelo dobri, čeprav večina izmed rezervistov ni bila v stiku z orožjem že dlje časa,« je pripomnil štabni vodnik Skočir in pojasnil, da so vse postopke pred streljanjem na strelišču najprej obnovili na trenažnem sistemu NOPTel v celjski vojašnici. Pogodbeni rezervisti so se brez težav prilagodili novemu načinu življenja, pravilom vedenja in strogi vojaški disciplini.

MED MAJSKIM IN JUNIJSKIM VPOKLICEM BODO VAROVALI VOJAŠKE OBJEKTE IN OPRAVLJALI NEKATERE LOGISTIČNE PODPORNE NALOGE

Po koncu mobilizacijskega usposabljanja so v Slovenski vojski pogodbenim rezervistom vročili pozive za opravljanje vojaške službe v miru in sklep o opravljanju vojaške službe za obdobje od enega meseca v dveh terminih, in sicer od 3. maja oziroma od 4. junija. Trajanje vpoklica je odvisno od individualne obravnave vsakega pripadnika, ob čemer se upošteva jo argumentirani zadržki pripadnika oziroma njegovega delodajalca, vendar z upoštevanjem potreb SV. Tisti, ki pa so brez stalne zaposlitve in so pokazali zanimanje, bodo vojaško službo v miru opravljali do sedem mesecev. V 72. brigadi je takih kar 15 pogodbenih rezervistov. Pripadniki PPRS bodo v obdobju opravljanja vojaške dolžnosti v miru maja in junija izvajali nekatere podporne naloge, saj bo približno 1000 poklicnih pripadnikov SV predvidoma do konca junija vpoklicanih samo na naloge usposabljanja za izgradnjo zmogljivosti bataljonske bojne skupine 72. brigade. V prvem, majskem terminu bodo v 72. brigadi vpoklicali na opravljanje vojaške službe v miru približno 130 pogodbenih rezervistov, približno 70 pa jih bodo vpoklicali še junija. Z dnem vpoklica v opravljanje vojaške službe v miru bodo pogodbeni rezervisti glede pravic in obveznosti povsem enakovredni poklicnim pripadnikom SV, tudi glede opreme, saj bodo zadolžili novo bojno uniformo, obutev in nekatere druge dodatne vojaške opreme. ■

PLEZANJE IN SPUST PO VRVNI OGRAJI

V sredo, 21. marca, so kandidati za vojaka in udeleženci prostovoljnega služnja vojaškega roka izvajali temeljne oblike plezanja in spuščanja po vrvi ogradji na plezališču Vipavska Bela. Usposabljanje je potekalo v okviru predmeta Osnove preživetja in delovanja na bojišču. Inštruktorji 132. gorskega polka so temeljito predstavili tehnike plezanja in poskrbeli za varnostne ukrepe, ki so tečajnikom omogočili zanimivo izkušnjo.

Besedilo: Aljaž Peček
Foto: Bruno Toič

SLOVENIJA JE GORATA DEŽELA

Vodja usposabljanja štabni vodnik Tadej Žun je pojasnil, da plezalne veščine niso uporabne samo za alpiniste in gornike: »Slovenija je precej poraščena in gorata. Plezalne veščine so uporabne tudi, kadar se ne gibljemo nad

snežno mejo in nismo visoko v skalah. Že tu v Vipavi se v hribih hitro znajdemo pred petmetrskim skalnim robom, od koder ne moremo preprosto skočiti na tla. Že trije metri višine so nevarni. Na zemljevidih niso vedno vrisani robovi in skalovje. Zato se lahko hitro

znajdemo na terenu, na katerem ne moremo napredovati brez ustrezne opreme. Če pa opremo imamo, lahko težavo hitro rešimo.« Vodja usposabljanja je poudaril, da je bil namen vaje seznaniti se z opremo in tehnikami: »Verjamem, da lahko kdo reče, da to področje pozna, vendar bo čez dve uri najverjetneje že veliko pozabil. Tečajniki so vadili tehniko plezanja, spoznavali so opremo in videli, da se plezanja ni težko naučiti. Za njegovo dobro izvajanje pa je nujna vaja. Med njimi ne sme miniti preveč časa, saj gre za posebne postopke, pri katerih so pomembne podrobnosti.«

RAZMERE V NARAVI SO DRUGAČNE

Višji vodnik Goran Pulunič je opisal potek usposabljanja: »Nove pripadnike moramo naučiti uporabe gorniške opreme za vzpon in spust po vrvi ogradji. Začnemo pri temeljnih stvareh, kot so priprava pasu, glavni trije vozli, in sicer bičev, skrajševalni in šestica, nastavljanje opreme na pasu in praktična vaja tehnike, ki so jo včeraj opravili v telovadnici. Drugače je delati na toplem, ko lahko pripadniki oblečejo majice s kratkimi rokavi, kot pa v vetru. Tečajniki morajo nositi rokavice, oblečeni so v več oblačil, zaradi spremenjenih razmer je njihova izkušnja precej drugačna. Poskrbeti je treba za varnost, kar zahteva več vaje in časa.« Tečajniki morajo imeti ustrezne motorične sposobnosti, da so stabilni. Naučiti se morajo pravilno držati vponko, jo pravilno vpeti in se ob skali postaviti v primeren položaj. Ni dobro, da se preveč bojijo višine, poleg tega pa morajo biti ustrezno fizično pripravljeni.

ADRENALINA NI MANJKALO

Tečajniki so se po pregledu ustreznosti opreme razdelili v dve skupini. Prva skupina je vadila spust, druga pa plezanje po vrvi lestvi. Tisti, ki so se najprej spustili, so potem plezali gor in obratno. Zaradi varnosti je bilo treba izvajati postopek večkratnega sistematičnega odpenjanja in zapenjanja vponk pri srečevanju s klini. Stena sicer ni bila preveč navpična, vendar je bilo treba med plezanjem uporabiti veliko koordinacije in ravnotežja za vsak meter premika. Spust je zahteval popolno zaupanje v opremo in inštruktorja, ki je varoval vsakega tečajnika. Tečajnik Gašper Bajuk je povedal: »Zelo je zanimivo, čeprav piha veter. Čeprav imamo varovanje, se malo bojimo. Sicer pa sem tudi gasilec in se ne bojim višine.« Tečajnica Nina Senegačnik je ocenila, da predstavljajo najtežji izziv pri plezanju močni vetrni sunki. Usposabljanje se ji je zdelo zanimivo, saj je lahko spoznala svoje meje. To se je najbolj pokazalo pri vleki vojaka in med vajami plavanja. »Občutek o usposabljanju je pozitiven, saj smo vsak dan boljši in suverenejši,« je presodila pretekletne tedne usposabljanja. Tudi Gašper Bajuk se je pridružil pozitivni oceni vojaškega poklica: »Od nekdaj sem si želel biti v vojski, saj je bil tudi moj oče vojak in mi je ta poklic blizu. Zanima me delo v gorskem polku, v enoti za specialno delovanje in tudi v pehoti. Naši poveljujoči so zelo dobri. Skrbijo za nas in vse poteka v prijetnem vzdušju.« Kljub strogim navodilom inštruktorjev gorskega polka, ki so skrbeli za varnost, so bili tečajniki sproščeni in so z zadovoljstvom plezali ter se spuščali. To je bil dober začetek za morebitno nadaljnje usposabljanje v tej smeri, ki pa bo zahtevalo še več adrenalinskih ponovitev vaje. ■

DESETNIK TADEJ KOLAR

V PPRS sem prišel že pred leti, da bi pomagal, kadar bi se zgodilo kaj izrednega, kot so na primer naravne nesreče, vojne in drugi neljubi dogodki.

Poleg tega me je v pogodbeno rezervo pritegnilo dodatno plačilo. V PPRS sem že trinajst let. Vpoklici so bili redni vsako leto, razen zadnjih nekaj let, ko se nismo usposabljali. Po vojaški specialnosti sem artilerijski izvidnik. Zaposlen sem v Zavodu za gluhe in naglušne Ljubljana kot informatik. Težav z delodajalcem nisem imel, večji izziv zame je, da smo v službi tik pred koncem šolskega leta. Vojaško službo v miru bom opravljal maja, saj tudi poučujem in bom junija normalno končal šolsko leto. Ker bom mesec dni z dela odsoten, bodo imeli nekoliko več dela moji sodelavci. Po končanem usposabljanju se vsak dan peljem domov. S prehodom iz civilnega okolja v vojaško nisem imel težav, čeprav je povsem drugačno. V njem veljajo druga pravila in red, kar jemljem kot neke vrste izziv. V Slovenski vojski mi ni treba toliko razmišljati o težavah, ki nas mučijo v civilnem življenju. Preprosto poslušam, ubogaš in opraviš nalogo. Ob vpoklicu v vojaško službo sicer ne pričakujem oddiha, bo pa ta sprememba okolja in dela zelo koristna dodatna energija za naprej.

VOJAK ZORAN KAČIČNIK

V PPRS sem več kot petnajst let. K opravljanju vojaške službe v miru sem bil kot PPRS vpoklican že med begunsko krizo. Z usposabljanjem sem

zadovoljen, saj smo od inštruktorjev pridobili veliko znanja. Med opravljanjem vojaške službe v miru bomo opravljali manj zahtevne naloge kot poklicni vojaki SV, saj se jih lahko hitreje naučimo. V PPRS smo ljudje, ki smo naklonjeni orožju, delu na prostem in pomoči sočloveku. Prepričan sem, da bomo s svojim delom med opravljanjem vojaške službe razbremenili poklicne pripadnike SV, da bodo lažje opravili druge redne naloge zaradi kadrovskega primanjkljaja v vojski. Sicer sem zaposlen v Študentski organizaciji Univerze v Mariboru. Pri prejšnjem vpoklicu nisem imel težav z delodajalcem, zdaj pa jih imam, saj vodim projekte in bi moral biti v službi. Ker pa bomo projekt poskušali uresničiti že maja, sem se raje odločil za vpoklic v junijskem roku. V prihodnosti si želim več rednih usposabljanj pogodbenih rezervistov, da se znanje ne bi izgubilo. Želim si, da bi bila usposabljanja vsaj tako pogosta, da ob vpoklicu v vojaško službo v miru ne bi bilo treba izvesti dodatnih usposabljanj, temveč bi lahko takoj začeli delati.

VODA SPLOH NI BILA TAKO MRZLA

Na hladen in vetroven dan na začetku pomladi, 23. marca, je skupina kandidatov temeljnega vojaškega strokovnega usposabljanja ob reki Vipavi nabirala dračje in z njim polnila šotorke. Naloga usposabljanja je bila prečkati reko. Kandidati za vojaka in udeleženci prostovoljnega služenja vojaškega roka so se pripravljali na spust v hladno vodo.

Besedilo: Aljaž Peček
Foto: Bruno Toič

OHRANJANJE TELESNE TOPLOTE

Desetnik Luka Korač, eden izmed inštruktorjev usposabljanja, je razložil, da spust v mrzlo vodo ni tako težek kot izstop na breg: »Malo težje je priti iz vode kot vanjo, saj nas noge ne ubogajo. Na srečo se še ni zgodilo, da bi koga voda odnesla in upamo, da bo tako še naprej. Zato najprej vadimo v bazenu v kopalnah. Težavnost stopnjujemo z bojnim plavanjem v uniformi, pri čemer se moramo

potapljati do puške. Vse to še nadgradimo s plavanjem v »divjih vodah«.«
Reka Vipava ni bila razburkana, njena temperatura naj bi merila okoli osem stopinj, kar je bilo več, kot je bila trenutna toplota ozračja. V vodi hitreje izgubimo telesno temperaturo, zato se je bilo treba čim prej preobleči. Inštruktor je opisal priprave: »Udeleženci usposabljanja naredijo splav s suhimi oblačili in ga dobro obložijo s predmeti, ki jih najdejo

v naravi. To so veje, dračje, vsi plovni predmeti, vse skupaj pa je treba dobro pritrditi in zvezati. Pomembno je, da se lahko hitro po izhodu iz vode preoblečejo v topla oblačila.«

PLAVANJA NI BILO VELIKO

Kandidati so pred spustom v reko preverili svojo opremo, si nadeli rešilne jopiče in stopili v vrsto. Drug drugega so prijeli za pas in polagoma prešli v vodo. Najprej so bredli proti toku in pri tem pazili na medsebojen trden stik, potem pa so se razdelili v skupine po tri in bredli po globljem delu reke, kar je potekalo težje zaradi njenega toka. Za zadnjo vajo so jim inštruktorji podali improvizirane splave z opremo. Za splave so se lahko prijeli in se z njimi premaknili z rečnim tokom proti koncu proge. Pri tem je bila pomembna kakovost vezave splava, saj zaradi nagibanja hitro priteče voda vanj. Izstop

iz vode je bil res nekoliko težji, vendar je potekal brez težav. Kljub mrazu je bilo videti na obrazih zadovoljstvo ob drugačni izkušnji.

REKO VIPAVO SI BODO ZAPOMNILI

Kandidat Timi Rep je bil z vajo zadovoljen: »Bilo je super, voda je bila hladna, vendar je bilo zunaj še bolj mrzlo. Hitro smo se preoblekli. Pri prečkanju je bilo najbolj naporno, da nismo čutili nog. To se mi je zgodilo že po desetih sekundah.« Kandidati so se na izkušnjo pripravljali tudi z vajami v bazenu, ko so plavali v uniformi in s tal pobirali puško. Vadili so tudi reševanje utopljenca, ki se je upiral. Morali so ga onespobiti in rešiti iz vode. Vse to jih je pripravilo na izkušnjo v vetru in mrazu, ko so se zanašali drug na drugega. Timi Rep je dobro ovrednotil vajo: »Vse je šlo prav tekoče!« ■

V VOJAŠKI ZDRAVSTVENI ENOTI NOVI POGODBENI REZERVISTI

V petek, 13. aprila, je v Vojašnici Petra Petriča v Kranju potekala slovesna prisega 28 novih pripadnikov pogodbene rezervne sestave iz Vojaške zdravstvene enote (VZE) po končanem prvem delu temeljnega vojaškega strokovnega usposabljanja, ki je potekalo med 6. marcem in 13. aprilom v vojašnici Franca Uršiča v Novem mestu. Na slovesnosti so podelili potrdila petim kandidatom, ki so prvič ob podpori Skupine za zračno medicinsko evakuacijo VZE v sodelovanju s 15. polkom vojaškega letalstva od 19. marca do 13. aprila uspešno končali usposabljanje po programu izobraževanja in usposabljanja medicinskega osebja letalcev specialistov.

Besedilo: Aljaž Peček
Foto: Bruno Toič

DRUGI DEL TVSU PREDVIDOMA V ZAČETKU LETA 2019

V skupini pogodbenih rezervistov iz VZE se je usposabljalo enajst zdravnikov, deset diplomiranih zdravstvenikov in sedem zdravstvenih tehnikov, ki bodo po opravljenem drugem delu TVSU, ki bo potekalo predvidoma v začetku leta 2019, razporejeni v enoto Role 2 ter v Zdravstveni četi vzhod in zahod. Poveljnik VZE polkovnik Zoran Vobič je pohvalil kandidate za trud in pripravljenost. »Nihče

od udeležencev ni prenehal, odlično ste opravili naloge in ste v dobri psihofizični kondiciji. Navdušen sem nad vašo pripravljenostjo spoznavati vsebine, nad neverjetno dobrim delovnim duhom, odličnimi odnosi med vami in inštruktorji, tovarištvom ter odličnim vzdušjem. Hitro ste obvladali temeljne vsebine, pa naj bodo iz postrojitvenih pravil ali na strelišču. Rezultati streljanja so zavdanja vredni,« je poudaril poveljnik VZE in se še posebej zahvalil pripadnikom stalne sestave. V prvem delu

TVSU je bilo poudarjeno pridobivanje veščin, navad in znanja, ki jih potrebuje vsak vojak za preživetje na bojišču. Udeleženci so začeli pridobivati tudi navade, ki jih bodo potrebovali pri delu v vojaški organizaciji. Zaradi preobrazbe iz civilnih oseb v tehnično in taktično sposobne vojaške osebe bodo pripadniki PPRS sposobni delati skladno z vojaškimi vrednotami in standardi ter bodo pripravljeni sprejemati naloge.

SPOZNAVALI SO PRVO POMOČ V VOJSKI

Čeprav so bili udeleženci tega usposabljanja nekoliko starejši, kot so po navadi udeleženci TVSU, je bil program po zahtevnosti enak sistem, ki ga opravijo vsi novi pripadniki v Slovenski vojski. To je potrdil tudi vodja usposabljanja in namestnik poveljnika Role 2 stotnik Borut Lončarič. Ocenil je, da so pripadniki med usposabljanjem prikazali visoko motiviranost. Prav tako so bili nadpovprečno fizično pripravljeni, zato je bilo delo z njimi pravi užitek. Glede na visoko motiviranost so z lahkoto opravljali vse naloge. Stotnik Lončarič je dodal, da je bil največji izziv pripravljavcev programa dobro predstaviti predmet prve pomoči, saj to področje tečajniki odlično poznajo. Vključili so vse razpoložljive zmogljivosti VZE, tehniko, opremo in oddelek za vojaško zdravstveno usposabljanje. Na tem delu usposabljanja sta bili poudarjeni vojaška oprema in taktika. Program so priredili, da je bil dovolj zanimiv tudi za dobro strokovno pripravljene zdravnike, zdravstvenike in zdravstvene tehnike. Pri izvedbi usposabljanja so zaznali največ zanimanja za spoznavanje oborožitve in praktični del z izvedbo streljanj. Udeleženci se bodo usposabljanja zagotovo še dolgo spominjali. ■

LADJA TRIGLAV ODPLULA NA MISIJO V SREDOZEMLJE

V petek, 20. aprila, je iz Luke Koper na misijo Eunavfor Med Sophia v Sredozemlje odplula posadka večnamenske ladje Triglav. Že v sredo pa je v Vojašnici Slovenski pomorščaki v Ankaranu potekala krajša slovesnost, ki je bila namenjena počastitvi odhoda 5. kontingenta SV s 45 člani na pomorsko misijo EU. Slovesnosti so se udeležili tudi družinski člani pripadnikov, ki so jim bili predstavljeni naloge in delovanje kontingenta v mednarodni operaciji.

Besedilo: Aljaž Peček
Foto: Bruno Toič

Slovenska vojska v pomorski vojaški operaciji Evropske unije Eunavfor Med Sophia ne prekinjeno sodeluje vse od leta 2015. Mornariški divizion je vključen v reševanje begunske problematike v Sredozemlju že od leta 2013, ko je z ladjo Triglav prvič pomagal Republiki Italiji v vojaški humanitarni operaciji Naše morje. Večletni napori tudi pomorščakov iz

430. MOD, ki so povezani z reševanjem migracijskih pritiskov, žal še vedno niso dosegli pričakovanih učinkov. Slovenska odprava je še zmeraj del okrepljene prisotnosti mednarodnih sil na morju z nameni boja proti tihotapcem ljudi in preprečevanja migracijskih tokov. Poveljnik 430. mornariškega divizona kapitan bojne ladje Boris Geršak je pred postrojem

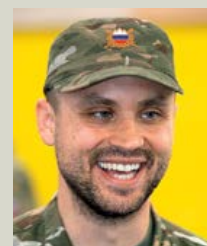
kontingenta ob odhodu v operacijo pohvalil pripadnike, da so kljub kratkemu času, ki je bil namenjen usposabljanju in hkrati še vzdrževalnim delom ter celotni pripravi ladje, dobro pripravljeni na naloge. Zahtevnost pomorskega delovanja je strnil v nekaj misli: »Delovanje ladijske posadke in celotnega kontingenta je odvisno od človeka, od vsakega in vseh skupaj. Delo na ladji zahteva usklajenost, skupinski duh in pripadnost. Vse to bo na veliki preizkušnji med napotitvijo in delovanjem na morju. Zavedati se je treba, da je morje nepredvidljivo in ne dopušča napak. Na morju ne zmaguje posameznik, temveč vedno in le celotna posadka.« V duhu misli ameriškega pisatelja Napoleona Hilla »Dejanja so edino pravo merilo inteligence« pa je kontingentu zaželel ugoden veter, mirno morje in varno vrnitev v domači pristan. ■

ROK RAVNIKAR, DR. MED., SPECIALIST DRUŽINSKE MEDICINE, ZD KAMNIK

Ko sem izvedel, da se lahko kot zdravnik vključim v strukturo SV, se mi je to zdelo kot izpolnitev otroške želje, ki je bila zaradi moje kariere skoraj nemogoče izvedljiva. Pričakovali smo precej težke razmere dela na podlagi pripovedovanj udeležencev različnih vojaških usposabljanj. Mislim, da so tisti, ki so pripravljali usposabljanje, izbrali dobro izkušene inštruktorje, ki so znali čim bolj prilagoditi program našemu predznanju. Udeleženi smo se potrudili po najboljših močeh in pokazali, da smo iz »pravega testa«. Želeli smo dokazati, da bo Slovenska vojska dobila rezerviste, ki jih lahko koristno uporabi. Zanimive so se

mi zdele temeljne vojaške veščine, kot so na primer postavljanja bivaka, izdelava zaklonilnikov in uporaba zaščitne maske. Po končanih vajah smo teme podoživljali iz dneva v dan, od jutra do večera. Inštruktorji so dobro predstavili, kaj od nas pričakujejo. V nadaljevanju usposabljanj bo vojaških vsebin manj, saj se bomo morali s svojim strokovnim znanjem bolj vključevati v aktivnosti, ki jih vojska izvaja na področju vojaške medicine. Z delodajalcem sem se glede obveznosti do Slovenske vojske brez težav uskladal.

MIHA STRAŽAR, ENOTA NUJNE MEDICINSKE POMOČI, ZD VRHNIKA

V PPRS sem prišel zaradi dobrih priporočil prijateljev in sodelavcev, da si jo že rezervisti. Prav tako sem si želel novih izkušenj in bolj

razgibanega dela. Želel sem spoznati vojaško zdravstvo, ki je edina veja zdravstva, v kateri še nisem sodeloval. Najbolj zanimiv trenutek na usposabljanju se mi je zdelo vožnja s helikopterjem, kar je bila tudi moja življenjska želja. Zanimivi so mi bili usposabljanje preživetja na bojišču in vojaške vsebine, kot so maskiranje, obramba in streljanje. Kakšna stvar bo uporabna tudi v civilnem življenju, na primer preživetje v naravi. Upam pa, da mi vojaških veščin nikoli ne bo treba uporabljati v resničnem življenju. Od rezervne sestave veliko pričakujem, saj so standardi zelo visoki. Zamenjal sem že veliko delodajalcev in Slovenska vojska je od vseh najbolj ponosna na to, da sem pripadnik njene zdravstvene enote. Veselim se vsakega vpoklica, še posebno aktivnosti zračne medicinske evakuacije, pri kateri imam realne možnosti za sodelovanje. S svojim delodajalcem nisem imel nobenih težav. Imam prijazne sodelavce, s katerimi sem uskladal vse urnike.

POROČNIK BOJNE LADJE SIMON VRABEC

Na tej misiji sodelujem drugič, vendar prvič kot poveljnik. Naše poslanstvo je podpirati poveljniške ladje in poveljniško floto Eunavfor Med. Izvajali bomo patroliranje, nadzor akvatorija in pomagali pri prestreznju sumljivih plovil, ki tihotapijo blago, ljudi ter naftne derivate. Kontingent šteje 45 pripadnikov. Dva sta v operativnem poveljstvu v Rimu, dva na poveljniški ladji San Giusto, štirje pripadniki pa so v nacionalnem podporinem elementu. Ladijska posadka šteje 37 članov. Od več dejavnikov bo odvisno, koliko plovil bomo prestregli. Na prejšnji misiji smo naleteli na migrante tudi dva dni

zapored, potem pa teden dni na nobenega. Ko plovilo zajamemo, začnemo izvajati postopke, skladno s pravili misije. Vse sprejmemo na krov in jih pozneje predamo večjim ladjam, ki jih ustrezneje oskrbijo z zdravniško pomočjo in nastanitvenimi prostori, saj ima naša ladja omejene zmogljivosti. Na usposabljanju smo se pripravljali na vse mogoče poteke. Ko pa reševanje začne zares potekati, moramo biti čustveno pripravljeni na vse mogoče.

DESETNIK BORIS ŠPANJOL

V 430. MOD sem potapljač in to bo moja prva pomorska misija. Težko napovemo, kaj lahko pričakujemo, saj je morje v Sredozemlju nepredvidljivo. Po

enem mesecu usposabljanja na morju se zavedam, da je izziv že samo plovba, čeprav se na prvi pogled ne dogaja nič posebnega. Pripravljeni smo na prestrežanje beguncev, zato ne pričakujemo večjih posebnosti. V posadki so tudi pripadniki, ki so se že v preteklosti udeležili podobnih misij in nam bodo pomagali s svojimi izkušnjami. Usposabljanje je bilo kakovostno, zato smo dobro pripravljeni. Čeprav je to že moja tretja misija, prvi dve sta bili na Kosovu, imam občutek, da grem v neznano. Naloge kljub temu z veseljem opravljam. Imam tudi izkušnje z migranti, saj sem že sodeloval na meji med begunsko krizo. Z domotožjem nimam težav, bo pa misija težja zaradi posebnosti bivanja in dela na ladji. Živimo na omejenem prostoru in zato doživljamo tudi občutek utesjenosti. Dobro je, da skupino poznam in mislim, da se bomo dobro ujeli.

DAN OZAVEŠČANJA O RAKIH NA MO

Zadnji delovni dan marca je na Ministrstvu za obrambo Republike Slovenije v Ljubljani potekal dogodek Dan ozaveščanja o rakah. Promocija zdravja na delovnem mestu ne sme biti le črka na papirju. V Oddelku za varnost in zdravje pri delu v Službi za kadrovske zadeve Sekretariata generalnega sekretarja se že nekaj let zaporedoma trudijo, da bi vse zaposlene na ministrstvu ozaveščali o sodobnih temah na tem področju in jim predstavili še več zanimivih vsebin. V preteklih letih so bili izvedeni različni tečaji, delavnice in izobraževanja, na primer Zdrava prehrana, Srčno-žilna obolenja, Sedeče delo, Tehnike teka, Nordijska hoja, Test hoje na dva kilometra itn.

Besedilo: Barbara Juhant
Foto: poddesetnik Damjan Vodenik

MAREC – SLOVENSKI TEDEN BOJA PROTI RAKU

Marec je mednarodni mesec ozaveščanja o raku prebavil. V Sloveniji se je v začetku marca začel letošnji slovenski teden boja proti raku, ki je potekal pod geslom Priporočila proti raku naj ne obvisijo v zraku in je poudaril pomen preventive. Na Ministrstvu za obrambo se je tako v okviru aktivnosti promocije zdravja na delovnem mestu marec končal z dogodkom Dan ozaveščanja o rakah. Tega dne so se s stojnicami predstavili državni presejalni programi in društva, ki v svojih programih vključujejo teme o boju proti raku. To so Nacionalni inštitut za javno zdravje Republike Slovenije s programom Svit, Društvo onkoloških bolnikov Slovenije z akcijo Zakorakaj k zdravju, Zveza slovenskih društev za boj proti raku, Slovensko združenje za boj proti raku dojke Europa Donna, Slovensko združenje bolnikov z limfomom in levkemijo z akcijo Daj se na seznam, Društvo Europacolon Slovenija ter Društvo dermatovenerologov. Predstavniki organizacij so bili na voljo za pogovore in odgovore na vprašanja udeležencev.

V okviru dogodka sta bili izvedeni dve predavanji. Prvo predavaje o raku prostate je izvedla asist. mag. Janka Čarman, dr. med., onkologinja z Onkološkega inštituta Ljubljana. Poleg omenjene teme je natančneje predstavila še delovanje društva Onkoman in akcijo Zakorakaj k zdravju. Doc. dr. Larisa Stojanovič, dr. med, dermatologinja z Medicinske fakultete v Ljubljani, je udeležence seznanila z dejstvi o kožnem raku in kako se pripraviti na prihajajoče sončne dni. V okviru Ministrstva za obrambo na Vojkovi cesti v Ljubljani so bile marca urejene info točke, na katerih so bili na voljo promocijski material o raku debelega črevesa in danke ter modre pentlje, ki so simbol solidarnosti z bolniki, obolelimi za rakom debelega črevesa in danke. Zgoraj omenjeni slogan Priporočila proti raku naj ne obvisijo v zraku je nastal na podlagi Evropskega kodeksa proti raku. Dokument že od svojega nastanka leta 1986 z znanstveno utemeljenimi nasveti svetuje, kaj lahko naredimo, da bi preprečili oziroma vsaj čim prej odkrili morebitno bolezen. Kodeks se tudi nenehno izpopolnjuje z novimi

spoznanji na tem področju. Namen projekta Priporočila proti raku naj ne obvisijo v zraku je prispevati k preprečevanju in zgodnjemu odkrivanju raka ter ljudi poučiti o nasvetih kodeksa in poudariti pomen preventive. Projekt vodi Zveza slovenskih društev za boj proti raku v sodelovanju z Onkološkim inštitutom Ljubljana in finančno podporo Ministrstva za zdravje Republike Slovenije.

V SLOVENIJI SO TRIJE PRESEJALNI PROGRAMI

V Sloveniji potekajo na nacionalni ravni trije presejalni programi. Od leta 2003 poteka presejalni program Zora, ki je populacijsko presejanje za odkrivanje raka materničnega vratu; od leta 2008 poteka program Dora, ki je populacijsko presejanje za odkrivanje raka dojke in je od letošnjega leta razširjen že po vsej Sloveniji; od leta 2009 pa poteka program Svit, ki je populacijsko presejanje za odkrivanje raka debelega črevesa in danke. Sedež programov Zora in Dora je na Onkološkem inštitutu Ljubljana, program Svit pa se izvaja pod pokroviteljstvom Nacionalnega inštituta za javno zdravje Republike Slovenije.

Program Svit je državni program presejanja in zgodnjega odkrivanja raka na debelem črevesu ter danki. Namenjen je odkrivanju predrakavih sprememb in zgodnjih oblik raka na debelem črevesu ter danki pri navidezno zdravi populaciji, ki nima simptomov ali znakov bolezni. Cilji programa so zmanjšati obolevnost za omenjeno vrsto raka in umrljivost, povečati delež v zgodnji stopnji odkrite bolezni ter izboljšati kakovost življenja bolnikov. Pravico do sodelovanja v programu imajo prebivalci Republike Slovenije, stari od 50 do 69 let z urejenim obveznim zdravstvenim zavarovanjem. Sodelovanje je za vse, ki imajo urejeno obvezno zdravstveno zavarovanje, brezplačno. Ljudje so povabljeni v program s pisnim vabilom vsako drugo leto. Dora je državni program presejanja za zgodnje odkrivanje raka dojke. Presejanje poteka z mamografskim slikanjem dojke. Presejalna mamografija omogoča odkriti bolezenske spremembe, ki še niso tako velike, da bi jih lahko zatipala ženska sama. Cilj programa je zmanjšati obolevnost za rakom na dojkah in umrljivost ter povečati delež v zgodnji stopnji odkrite bolezni in izboljšati kakovost življenja bolnic z rakom. Program je namenjen vsem ženskam, starim od 50 do 69 let, ki so povabljeni vsako drugo leto. Mamografijo opravijo v presejalnem centru, navedenem na vabilu, ki ga prejmejo na svoj stalni naslov. Priporočljivo je, da se ženska v začetku rodne dobe nauči sama pregledovati dojke. To znanje lahko pridobi pri izbranem ginekologu ali v okviru nekaterih društev, kot je na primer Europa Donna, in ga izvaja redno, vsak mesec. Zora je preventivni program za odkrivanje predrakavih in zgodnjih rakavih sprememb na materničnem vratu. V okviru programa Zora ginekologi s pregledovanjem zdravih žensk pravočasno odkrijejo tiste, ki imajo predstopnjo ali začetno stopnjo raka materničnega vratu. Takrat je mogoče s preprostimi terapevtskimi posegi raka preprečiti ali povsem pozdraviti. Zora je državni presejalni program, kar pomeni, da vsaka ženska, stara od 20 do 64 let, ki v zadnjih treh letih ni opravila pregleda z odvzemom brisa materničnega vratu, dobi na dom pisno vabilo na pregled.

PRIPOROČILA PROTI RAKU NAJ NE OBVISIJO V V ZRAKU!

NE KADITE

Ne kadite in ne uporabljajte tobačnih izdelkov v kakršni koli obliki. Kajenje cigaret večja ogroženost s številnimi rakavi-mi boleznimi in je najbolj prepričljiv vzrok za pojav raka. Kadilci, čim prej opustite kajenje.

NE KADITE, KADAR SO NAVZOČI DRUGI

Kajenje lahko škoduje zdravju ljudi v vaši okolici. Ne kadite doma, na delovnem mestu ali v javnih prostorih.

VZDRŽUJTE ZDRAVO IN NORMALNO TELESNO TEŽO

Debelost lahko povzroča raka debelega črevesa in danke ter številne druge rakave bolezni. Vzdržujte normalno težo z uravnoteženo prehrano, ki vsebuje veliko zelenjave in sadja, ter s telesno dejavnostjo.

VSAK DAN BODITE TELESNO DEJAVNI

Omejite čas, ki ga preživite sede. Udeležite se raznih dejavnosti, na primer hitre hoje, teka, kolesarjenja, plavanja, teka na smučeh itn. Redna telesna dejavnost je temeljna sestavina zdravega življenjskega sloga.

PREHRANJUJTE SE ZDRAVO

Jejte veliko polnozrnatih izdelkov, stročnic, zelenjave in sadja. Ne jejte preveč kalorične hrane z veliko sladkorja in mastnih živil ter se izogibajte sladkim pijačam. Jejte čim manj mesnih izdelkov, predvsem rdečega mesa, in preslanih živil.

OMEJITE PITJE ALKOHOLNIH PIJAČ

Za preprečevanje raka je najbolje, da alkoholnih pijač sploh ne pijete. Če že morate kaj popiti, potem lahko moški popijete največ dve enoti alkoholnih pijač na dan, ženske pa samo eno enoto. Enota vsebuje deset gramov čistega alkohola, kar je na primer v deci vina, v 2,5 decilitra piva, v 0,3 decilitra žganja ali v 2,5 decilitra mošta.

Ker rak materničnega vratu počasi raste in napreduje iz predrakave oblike v raka v več letih, je mogoče s pregledi žensk na tri leta večino nevarnih sprememb odkriti in pravočasno zdraviti. Oddelk za varnost in zdravje pri delu si bo tudi v prihodnosti prizadeval za to, da promocija zdravja ne ostane samo črka na papirju.

ČIM MANJ SE IZPOSTAVLJAJTE SONČNIM ŽARKOM

Uporabljajte zaščitna oblačila, pokrivala, sončna očala in kreme. Pazite, da vas, še posebno pa otrok, ne opeče sonce. Tudi sončenje v solarijih ni varno, saj je učinek podoben kot pri sončenju na soncu.

NA DELOVNEM MESTU SE PRIMERNO ZAŠČITITE

Pozanimajte se, s kakšnimi snovmi se srečujete na delovnem mestu. Nekatere snovi so lahko nevarne in povzročajo raka. Upoštevajte navodila za varnost in zdravje pri delu.

VARUJTE SE IONIZIRAJOČEGA SEVANJA

Radioaktivni radon lahko iz zemljišča prodira v stavbe. Redno zračenje zmanjša kopičenje radona v prostorih in posledično nevarnost za nastanek pljučnega raka.

ŽENSKES, DOJITE SVOJE OTROKE

Dojenje manjša ogroženost z rakom, zato dojte svoje otroke, če je le mogoče. Dojenje ni koristno le za dojenčka, temveč tudi za mamo.

ŽENSKES, OMEJITE JEMANJE HORMONSKIH ZDRAVIL ZA LAJŠANJE MENOPAVZNIH TEŽAV

Omejite jemanje hormonskih zdravil za lajšanje menopavznih težav, saj so povezana z nekaterimi vrstami raka.

POSKRBITI, DA BODO OTROCI CEPLJENI

S cepljenjem je mogoče preprečiti pojav hepatitisa B in njegove resne posledice, vključno s cirozo in jetrnim rakom. S cepljenjem pred okužbo s HPV preprečimo pojave raka materničnega vratu in predrakavih sprememb.

UDELEŽUJTE SE ORGANIZIRANIH PRESEJALNIH PROGRAMOV

Pri nekaterih vrstah raka je mogoče s preprostimi preiskavami pri navidezno zdravih ljudeh najti spremembe, ki lahko pomenijo predrakave spremembe ali raka.

Hvala vsem, ki ste s svojo voljo, zamislili in pomočjo pomagali ustvariti Dan ozaveščanja o rakah. ■

Viri:
Spletna stran www.priporocila.si.
Smernice za promocijo zdravja ne delovnem mestu, Ministrstvo za zdravje, Ljubljana, marec 2015.

POVELJNICA VODA MED IZDAJANJEM UKAZA ZA DELOVANJE

MEDNARODNA VOJAŠKA VAJA CERTEX USPEŠNO KONČANA

Od sobote, 24. februarja, do srede, 14. marca, so pripadniki Slovenske vojske sodelovali na mednarodni vojaški vaji Certex v Latviji, kjer je potekala Natova certifikacija enot Okrepljene prednje prisotnosti (Enhanced Forward Presence – eFP). Vaja, s katero se je preverila tudi integracija drugega slovenskega kontingenta v misiji eFP (SVNKON 2 eFP) v mednarodno bojno skupino pod kanadskim vodstvom, je temeljila na defenzivnem in ofenzivnem delovanju.

Besedilo: stotnica Tonja Ana Delopst
Foto: štabni vodnik Žarko Nagode, 1. brigada

Pripadniki 1. brigade so na vaji Certex sodelovali kot ocenjevalci in kontrolorji ter preverjali delovanje in povezljivost slovenskega

večnamenskega voda za jedrsko, radiološko, kemično in biološko obrambo (JRKBO). Zaradi preverjanja voda za JRKBO so pripravili

tudi scenarije in incidente. Preverjali so področja vodenja, poveljevanja in kontrole, informatike ter zvez, namenskega delovanja v kontaminiranem okolju in področje logistične zagotovitve. Preverjanje je potekalo v skrajnih razmerah, saj je bila povprečna temperatura zraka okoli –15 °C, živo srebro pa se je za nekaj dni spustilo tudi na –28 °C. Pripadniki SVNKON 2 eFP so preživeli v skrajnih vremenskih razmerah in uspešno končali preverjanje. Natova certifikacija v okviru dvostranske taktične vaje (Force on Force), ki je potekala po metodi CREVAL, je bila izvedena z namenom potrditve ustreznosti integracije vseh enot v kanadsko bojno skupino. V misiji Okrepljena prednja prisotnost z območjem delovanja v Estoniji, Latviji, Litvi in na Poljskem sodeluje okrog 4500 pripadnikov iz 17 držav, letos pa se jim bosta priključili še dve državi. Postavitev teh enot na vzhodu odraža zavezniško enotnost, kohezivnost, odločnost, pripravljenost in solidarnost. Predstavlja pripravljenost zavezništva, da podpre vsako zaveznico s ciljem odvrniti vsakršno agresijo proti kateri koli članici Nata z ustreznim skupnim vojaškim odzivom. Slovenija izraža s sodelovanjem v misiji Okrepljena prednja prisotnost podporo krepitvi celovite in kredibilne odvrtačalne ter obrambne Natove drže. S sodelovanjem na mednarodni vojaški vaji Certex so pripadniki Slovenske vojske pridobili znanje in nove izkušnje, ki jih bodo uporabili za pripravo pripadnikov SVNKON 3 eFP. Kontingent bo naloge v Latviji prevzel letos julija. ■

IZVIDOVANJE Z VOZILOM KOBRA V SPREMSTVU KANADSKIH LAHKIH OKLEPNIH VOZIL

OBJAVE MINISTRSTVA ZA OBRAMBO

Št. 330, april 2018

5472. Na podlagi tretjega in petega odstavka 62. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, 103/04 - uradno prečiščeno besedilo, št. 138/04 - skl. US, 53/2005 - skl. US, 96/12 - ZPIZ2, 95/15) in 6. člena Uredbe o činih in poviševanju v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 99/02, 87/05, 34/06, 116/07 in 39/15) izdajam

ODREDBO
O PODELITVI ČINA POROČNIKA
Teo BIZJAK, 1987
Rok BREZAVŠEK, 1989
Janž BRGLEZ, 1992
Gregor DRNJAC, 1992
Luka JENIČ, 1991
Anže KLADNIK, 1991
Nejc KUKOVIC, 1987
Matjaž LORBER, 1991
Elio GOLJA, 1988
Alen GROHAR, 1983
Teo HORVAT, 1987
Darian HOZJAN, 1985
Denis HREN, 1984
Matija JANEŽIČ, 1988
Danijel JANEŽKOVIC, 1989
Gregor JELEN, 1985
Florjan KOBAL, 1988
Robert KREVELJ, 1985
Aljaž LAKOTA, 1984
Jure LEGAN, 1984
Andrej LESKOVŠEK, 1985
Tihomir LOVRIC, 1990
Sebastijan MAJERLE, 1983
Andrej MIKLIČ, 1983
Damen MOHORČIČ, 1983
Rok NAUMOV, 1986
Aleš NEDELOK, 1983
Ciril ORTER, 1988
Tadej PERDAN, 1986
Krisijan PESJAK, 1987
Tanja PLAZOVNIK, 1983
Edvin PODGORNIK, 1983
Luka POKLECKI, 1992
Matjaž PUH, 1983
Gregor PUŠ, 1986
Andrej RUŠTJA, 1986
Gašper SELIGO, 1984
Andrej TOMIŠIČ, 1983
Rok ZABUKOVEC, 1987
Tina ZAGORC, 1985

5473. Na podlagi prvega odstavka 45. člena Zakona o službi v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 68/07) in Kriterijev za izredna povišanja vojaških oseb v činu ob upokojitvi (števila 811-1/2009:915, z dne 11. 9. 2009) izdajam

ODREDBO
O IZREDNEM POVIŠANJU PODČASTNIKOV OB UPOKOJITVI
I. v čin višjega štabnega vodnika:
Dragica OREŠEK, 1960
II. v čin štabnega vodnika:
Vlasta FRAJNKOVIC, 1961

Številka: 811-10/2017-11
Datum: 29. 9. 2017
Andreja KATIČ
MINISTRICA

Aleš ZOBANIK, 1985
Številka: 811-10/2017-13
Datum: 15. 12. 2017
Andreja KATIČ
MINISTRICA

5475. Na podlagi prvega odstavka 45. člena Zakona o službi v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 68/07) in Kriterijev za izredna povišanja vojaških oseb v činu ob upokojitvi (števila 811-1/2009:915, z dne 11. 9. 2009) izdajam

ODREDBO
O IZREDNEM POVIŠANJU PODČASTNICE OB UPOKOJITVI
I. v čin višjega štabnega vodnika:
Zdenka KOVAČIČ, 1960

Številka: 811-10/2017-15
Datum: 18. 12. 2017
Andreja KATIČ
MINISTRICA

5476. Na podlagi člena 63. a Zakona o obrambi (Uradni list RS, 103/04 - uradno prečiščeno besedilo, št. 138/04 - skl. US, 53/2005 - skl. US, 96/12 - ZPIZ2, 95/15) in 3. člena Uredbe o vojaških uslužbenih (Uradni list RS, št. 54/03, 119/07 in 88/15) izdajam

ODREDBO
O POTRDIITVI RAZREDA VIŠJIM VOJAŠKIM USLUŽBENCEM
I. potrditev XII. razreda:
Sebastijan RAŽEM, 1981
II. potrditev XI. razreda:
Klemen AVGUŠTIN, 1972
Miha SLUGA, 1979
III. potrditev IX. razreda:
Klemen ARIČ, 1985
Matevž HREŠČAK, 1990
Primož KRAVČAR, 1976
Gašper KRŽMANC, 1982
Aleš OGRIN, 1982
Niko OTOKREPEC, 1972
Blaz UMEK, 1983
Boštjan VENDRAMIN, 1981

Številka: 811-10/2017-14
Datum: 18. 12. 2017
Andreja KATIČ
MINISTRICA

5477. Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 - uradno prečiščeno besedilo) in 1. odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13 in 37/15) izdajam

ODREDBO
o podelitvi priznanj Ministrstva za obrambo
MEĐALO ZA MEDNARODNO SODELOVANJE III. STOPNJE
prejme:

Dejan DROBNIČ, 1979
Leon DROLE, 1978
Damir ĐUKIČ, 1975
Tomaž ERHOVNIK, 1955
Pavel FAJFAR, 1980
Jože FELE, 1969
Lea FERJAN, 1978
Krisijan FILIPOVIČ, 1982
Gregor FLAKUS, 1983
Aleš GANC, 1978
Boštjan GERM, 1988
Vesna GERŽINA, 1970
Anže GOLOB, 1991
Jože GOVEDNIK, 1977
Drago GRACAR, 1963
Miha GRGURIČ, 1985
Loredana HABIČ, 1974
Bruno HAUER, 1984
Benjamin HOIC, 1980
Ana Marija HORVAT, 1991
Martin HRIBAR, 1982
Melita HRIBJAN, 1977
Milan INTIHAR, 1973
Peter JAGER, 1970
Tomaž JALOVEC, 1986
Damijan JANEŽ, 1982
Vladimir JARABEK, 1965
Tadej JAZBINŠEK, 1989
Miloš JENKO, 1965
Simon JESI, 1989
Marcel JORDAN, 1982
Aleksander JOVIČ, 1977
Gregor JURKOVIČ, 1987
Boštjan KALAN, 1974
Žiga KARNIČAR, 1985
Damjan KAUČIČ, 1981
Danijel KAVAŠ, 1983
Simon KAVČIČ, 1962
Jurij KER, 1978
Anton KERIN, 1969
Matjaž KLEMENČIČ, 1988
Miha KLEMENČIČ, 1993
Bojan KLOBČAR, 1968
Denis KOČIAN, 1983
Marijana KODRIČ, 1980
Dejan KOLENC, 1979
Jaka KONJAR, 1973
Nejc KOPOREC, 1994
Branko KOROŠEC, 1983
Alekselj KOŠ, 1987
Vid KOŠAK, 1992
Aleš KOŠIR, 1979
Marko KOTAR, 1975
Boris KOVAČEC, 1976
Matija KOVAČIČ, 1990
Andrej KOZEJ, 1996
Rok KRAJNC, 1995
Dejan KRALJ, 1987
Uroš KRALJ, 1986
Marko KRAPEŽ, 1988
Peter KRIVEC, 1975
Miro KUČINIČ, 1990
Miha KUHAJ, 1960
Zoran IASNIK, 1977
Dominik IESKOVEC, 1962

polkovnik MAX LUIZ DA SILVA BARRETO, 1968, Brazilija
Številka: 0942/2018-1
Datum: 9. 1. 2018
Andreja KATIČ
MINISTRICA

5478. Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 - uradno prečiščeno besedilo), drugega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13 in 37/15) in Ukaza o priznanjih načelnika GŠSV (števila 094-5/2013-260 z dne 17.1. 2014) izdajam

UKAZ
o podelitvi priznanj MO RS
MEĐALO V SLUŽBI MIRU
prejmejo:
Gašper AHAČIČ, 1991
Žiga AISTER, 1994
Silva ALEGRO, 1991
Simon ANDREJEK, 1974
Aleš ANŽIČEK, 1985
Robert AŠČIČ, 1988
Andrej BAHČIČ, 1962
Dominik BAKAN, 1978
Tanja BALAJČIČ, 1972
Melita BAIEK, 1971
Franjo BAUMAN, 1972
Nino BELOBRAJDIČ, 1993
Aleš BERTONČELJ, 1969
Matej BIRTIC, 1987
Danijel BIZJAK, 1977
Gregor BIZJAK, 1977
Boštjan BIATNIK, 1978
Simon BLATNIK, 1983
Danijel BIAŽAN, 1977
Boris BODJAJ, 1971
Branimir BOGOJEVIČ, 1989
Fani BOGOLIN MEŠKO, 1982
Zoran BOJKOV, 1984
Robert BOŽIČ, 1981
Marcel BRAJDIČ, 1994
Andrej BRATOŽ, 1966
Damijan BREGANT, 1975
Miloš BRESAN, 1973
Denis BRIC, 1973
Tadej BRIŠKI, 1987
Tilen BRVAR, 1981
Tadej BUČAR, 1990
Adrijana BÜDFELD, 1983
Luka CIMERMAN, 1988
David CIMERMANČIČ, 1985
Franc CIZERLI, 1971
Mitja CVETKO, 1981
Tim ČANADI, 1983
Erik ČERNUTA, 1989
Tadej ČOP, 1989
Aleksander ČUŠ, 1983
Sandi DEJAČ, 1967
Mario DESNICA, 1980
Sebastijan DOBRAVEC, 1977
Vajko DOLENČ, 1959
Rok DRAKULIČ, 1984
Pavel DROBNE, 1990

Črti UKAR, 1993

Aleš IUPNIK, 1982

Gregor IŠIAK, 1989

Boris LOJEN, 1956

Darko LUŽNIK, 1982

Nejc MACUR, 1992

Boriz MAJČEN, 1970

Marko MAJERLE, 1982

Pavel MALNAR, 1977

Dragan MARČ, 1973

Slobodan MARKOVIČ, 1974

Alen MAROŠIČ, 1988

Billy MEHLE, 1971

Simona MELAVC, 1969

Mateja MENCIGAR, 1981

Franci MERJAK, 1969

Mihael MEŠKO, 1986

Dejan MIHELIČIČ, 1990

Sabina MILEK, 1986

Aleš MIŠJAK, 1988

Vito MUHIČ, 1970

Matej MUSEC, 1981

Rudi NEUBAUER, 1975

Tomaž NOSAN, 1980

Venceslav NOVAK, 1982

Vladislav OBRADOVIČ, 1990

Milan OSOLINIK, 1983

Dejan OVEN, 1980

Shawn David PARKER, 1993

Janez PATE, 1981

Simon PEČAR, 1989

Vanessa PECKO, 1990

Linda PELAJ, 1990

Matijaž PEPEVNIK, 1974

Boštjan PERNAT, 1975

Primož PETERLE, 1978

Jure PETOVAR, 1980

Gregor PETRIČ, 1979

Milja PINTARIČ, 1975

Gašper PIRC, 1990

Marko PIRC, 1972

Jasmina PITAMIC VOJSKA, 1982

Damijan PLANTAN, 1990

Miha PLEVNIK, 1988

Martina PODKRŽNIK, 1978

Bernard POLANEČ, 1976

Marko POLANEČ, 1981

Simon POSTRŽN, 1989

Tomaž POTISEK, 1981

Christian PREGI, 1991

Anton PRESKAR, 1961

Primož PŠENIČNIK, 1973

Emil PUKAVEC, 1960

Blaž RAKAR, 1984

Miha RAKAR, 1980

Polona RATKOVIČ, 1982

Luka RAVNIKAR, 1990

Nataša RESNIK, 1985

Blaž REŽEK, 1990

Ivan RIBIČ, 1974

Matej RIŽNAR, 1986

Igor ROBEK, 1963

Robert ROTAR, 1974

Silva RUDOLF, 1984

Matijaž RUKŠE, 1968

Karel RUŽIČ, 1979

Številka: 094-2/2017-94

Datum: 8. 1. 2018

Generalmajor

Dr. Andrej OSTERMAN

NAČELNIK GENERALŠTABA SV

5486.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi [Uradni list RS, št. 103/04 - uradno prečiščeno besedilo], 2. odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo [Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13 in 37/15] in Ukaza LOGBR št. 094-5/2013-178 z dne 12. 11. 2013 z dopolnilom izdajam

UKAZ

o podelitvi priznanj Logistične brigade SV

ZLATO MEDALJO LOGBR

prejme:

Daniilo JAZBEC, 1964

Številka: 094-2/2017-27

Datum: 11. 5. 2017

Brigadir

Milan ŽURMAN

POVELJNIK BRIGADE

5487.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi [Uradni list RS, št. 103/04 - uradno prečiščeno besedilo], 2. odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo [Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13 in 37/15] in Ukaza 72. brigade št. 094-3/2013-170 z dne 15. 1. 2014 z dopolnilom izdajam

UKAZ

o podelitvi priznanj 72. brigade SV

ZLATO MEDALJO 72. BR

prejme:

Vjekoslav JURČAN, 1958

Številka: 094-2/2017-30

Datum: 19. 5. 2017

Brigadir

Franc KORAČIN

POVELJNIK 72. BRIGADE

5488.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi [Uradni list RS, št. 103/04 - uradno prečiščeno besedilo], 2. odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo [Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13 in 37/15] in Ukaza Rodovskega bataljona 1. brigade št. 094-3/2014-170 z dne 6. 1. 2015 z dopolnilom izdajam

UKAZ

o podelitvi priznanj Rodovskega bataljona 1. brigade

I. BRONASTO MEDALJO RB 1. BR

prejmejo:

Joka BERGER, 1979

Gregor DOJENC, 1972

Viktor KEREVANJ, 1983

Srebenko RAKOVIČ, 1979

Alenka SUŠNIK, 1977

II. ZLATO PAKETO RB 1. BR

prejmeja:

Nejc SADAR, 1979

Luka SANDE, 1981

Boštjan SENČAR, 1984

Tine SETNIKAR, 1986

Miha SEVŠEK, 1983

Andrej SIMONIČ, 1986

Nikola SINOVČIČ, 1982

Andrej SITAR, 1979

Robert SKORNUŠEK, 1976

Blaž SIABE, 1987

Grega SLAK, 1992

Aleš SMREKAR, 1975

Emir SOFIČ, 1979

Gašper SOTLER, 1991

Boris STAJNKO, 1968

Igor STRAŠEK, 1970

Francišek SVET, 1980

Andrej SVETANIK, 1968

Matevž ŠABEC, 1981

Danijel ŠEGINA, 1986

Sašo ŠEME, 1987

David ŠKOBNERE, 1979

Davorin ŠTER, 1984

Erno ŠUMEJ, 1978

Rok SVAJGER, 1991

Damijan TEČNIKAR, 1977

Darko TERČONAR, 1978

Joša TERZIČ, 1992

Peter TOMIC, 1990

Gregor TOMIČ, 1984

Bojan TONIČ, 1978

Milja TOPALOVIČ CAPELINIK, 1985

Zoran TRATNIK, 1982

Boris TURK, 1979

Nenad TUTINJEVIČ, 1987

Luka UCMAN, 1985

Bojan URBANČ, 1974

Borut URŠIČ, 1986

Dušan URŠIČ, 1966

Blaž VERBIČ, 1975

Gregor VESELIČ, 1988

Tine VIDMAR, 1992,

Aleksander VIDOVIČ, 1971

Žiga VIRANT, 1981

Damijan VODA, 1978

Erik VODOPivec, 1989

Primož VOGRINC, 1993

Igor VRTAČNIK, 1975

Karmen ZELIČ, 1981

Martin ŽUPANČIČ, 1978

Petra ŽUPANČIČ, 1995

Damijan ŽAGAR, 1970

Milja ŽALUČ, 1990

Erik ŽERJAV, 1992

Luka ŽEROVNIK, 1978

Aleš ŽIBERT, 1967

Milja ŽIZMOND, 1988

Luka ŽNIDARČIČ, 1979

Alen ŽUPANIČ, 1987

Številka: 094-2/2017-76

Datum: 26.10.2017

Generalmajor

Dr. Andrej OSTERMAN

NAČELNIK GENERALŠTABA SV

5479.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi [Uradni list RS, št. 103/04 - uradno prečiščeno besedilo], drugega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo [Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13 in 37/15] in Ukaza o priznanjih načelnika GŠSV [števila 094-5/2013-260 z dne 171. 2014] izdajam

UKAZ

o podelitvi priznanj MO RS

MEDALJO V SLUŽBI MIRU

prejmejo:

Franc BONČINA, 1965

Luka DEBEJAK, 1986

Dominik SENK, 1975

Domen ZVER, 1980

Številka: 094-2/2017-78

Datum: 10. 11.2017

Generalmajor

Dr. Andrej OSTERMAN

NAČELNIK GENERALŠTABA SV

5480.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi [Uradni list RS, št. 103/04 - uradno prečiščeno besedilo], drugega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo [Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13 in 37/15] in Ukaza o priznanjih načelnika GŠSV [števila 094-5/2013-260 z dne 171. 2014] izdajam

UKAZ

o podelitvi priznanja

SREBRNO PAKETO SLOVENSKE VOJSKE

prejme:

generalpodpolkovnik MATE OSTOVIČ, 1961,

Republika Hrvaška

Številka: 094-2/2017-80

Datum: 20. 11. 2017

Generalmajor

Dr. Andrej OSTERMAN

NAČELNIK GENERALŠTABA SV

5481.

Na podlagi člena 63. a Zakona o obrambi [Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, št. 138/04 – skl.US, 53/2005 – skl.US, 96/12 - ZPHZ2, 95/15] in drugega odstavka 3. člena Uredbe o vojaških uslužbenčih [Uradni list RS, št. 54/2003, 119/07 in 88/15] izdajam

UKAZ

O POTRDIITVI RAZREDA NIŽJIM VOJAŠKIM USLUŽBENCEM

I. potrditev IV. razreda:

II. potrditev III. razreda:

Plo OVČAR, 1995

Številka: 811-10/2017-12

Datum: 4. 12. 2017

Generalmajor

Dr. Andrej OSTERMAN

NAČELNIK GENERALŠTABA SV

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi [Uradni list RS, št. 103/04 - uradno prečiščeno besedilo], drugega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo [Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13 in 37/15] in Ukaza o priznanjih načelnika GŠSV [števila 094-5/2013-260 z dne 171. 2014] izdajam

UKAZ

o podelitvi priznanj MO RS

MEDALJO V SLUŽBI MIRU

prejmejo:

Simon BATI, 1979

Dejan HENIGMAN, 1989

Aleš HRIBAR, 1987

Andrej JEREB, 1979

Rajko KRAČUN, 1978

Luka LOKATELJ, 1989

Uroš MARKOVIČ, 1991

Boštjan MUJEL, 1971

Tom PEČAR, 1966

Dean PLAHUTA, 1989

Drago PRAŠNIKAR, 1982

Nina RADUHA, 1978

Dane ROT, 1988

Milija ŠNEBERGER, 1995

Amadej ŠVIGELJ, 1989

Številka: 094-2/2017-87

Datum: 5. 12. 2017

Generalmajor

Dr. Andrej OSTERMAN

NAČELNIK GENERALŠTABA SV

5483.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi [Uradni list RS, št. 103/04 - uradno prečiščeno besedilo], drugega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo [Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13 in 37/15] in Ukaza o priznanjih načelnika GŠSV [števila 094-5/2013-260 z dne 171. 2014] izdajam

UKAZ

o podelitvi priznanj MO RS

MEDALJO V SLUŽBI MIRU

prejmejo:

Milija ADAMIJE, 1983

Miha BAN, 1996

Primož BERNARD, 1974

Saša BIČANIN, 1976

Matijaž BOJTIJE, 1982

Sašo BURGIC, 1983

Milja CERAR, 1991

Matijaž CVENČEK, 1986

Boris ČURIC, 1974

Aleš DOJNAR, 1978

Sašo FATUR, 1988

Boris GAŠPERIČ, 1990

Domen GASPERLIN, 1979

Denis GMAJNČIČ, 1982

Timi GOLOB, 1991

Aleš GORČAN, 1989

Aleš HRAST, 1989

Uroš HRUSTLI, 1978

Gregor JURKOVEK, 1988

Edvard KAC, 1978

Rok KALOIH, 1989

Marko MIŠKO KAMENŠEK, 1987

Jernej KARNIČAR, 1982

Janže KIJUN, 1981

Anže KOMAC, 1984

Primož KOZJEK, 1976

Petra KRABONJA, 1981

Matej KRIZNAR, 1973

Boštjan KROŠELJ, 1978

Marko MAVŠER, 1984

Bojan MIAKAR, 1973

Robert MIAKAR, 1979

Aljaž NARAT, 1992

Alan NEDEKO, 1974

Matej PERKO, 1982

Sašo PERKO, 1988

Rok PINTAR, 1980

Srebenko RAKOVIČ, 1979

Jože SMODIČ, 1980

Jože STRELEC, 1986

Martin SUŠTAR, 1980

Rok ŠUŠTAR, 1985

Luka ZAGORŠEK, 1976

Dejan ŽARNIK, 1976

Simon ŽGAJNER, 1978

Številka: 094-2/2017-91

Datum: 13. 12. 2017

UKAZ
o podelitvi priznanj **Enote za specialno delovanje SV**

I. SREBRNO MEDALJO ESD

prejmeja:
Mladen MIHELIČ, 1971
Robert PETRAČ, 1970

II. BRONASTO MEDALJO ESD

prejmeja:
Tadej KNUPIEŽ, 1984
Rok MAVRIN, 1988

III. POHVALO POVELJNIKA ESD

prejmeja:
France GOLOBAR, 1980
Danijel JANŽEKOVIČ, 1989
Samo ROZMAN, 1983
Slavko VIAH, 1963
Marko ŽITEK, 1980

Številka: 094-2/2017-45
Datum: 22. 6. 2017

Polkovnik
Uroš PATERNUŠ
POVELJNIK ESD

5499.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi [Uradni list RS, št. 103/04 - uradno prečiščeno besedilo], 2. odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo [Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13 in 37/15] in Ukaza ŠPČ št. 094-5/2013-188 z dne 20. 11. 2013 z dopolnilom izdajam

UKAZ

o podelitvi priznanj **Šole za podčastnike SV**
I. ZLATO PLAKETO ŠPČ

prejme:
Tilen FELDIN, 1984

II. SREBRNO PLAKETO ŠPČ

prejme:
Tomaž ŠUSTER, 1982

III. BRONASTO PLAKETO ŠPČ

prejme:
Rok KRAMŽAR, 1983

Številka: 094-2/2017-51
Datum: 23. 6. 2017

Podpolkovnik

Franjo LIPOVEČ
POVELJNIK ŠPČ

5500.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi [Uradni list RS, št. 103/04 - uradno prečiščeno besedilo], 2. odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo [Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13 in 37/15] in Ukaza LOGBR št. 094-5/2013-178 z dne 12. 11. 2013 z dopolnilom izdajam

UKAZ

o podelitvi priznanj **Logistične brigade SV**
I. BRONASTO MEDALJO LOGBR

prejmeja:

Jasmina BEVC, 1983
Goran DROVENIK, 1966
Slavko FRIDL, 1972
Mateja GUŠTIN, 1964

Janja KOIAR, 1966
Leon KOLOŠA, 1979
Marko KRANČ, 1980
Marko LATINOVIČ, 1961
Lojze MRAK, 1973
Matjaž NARDIN, 1971
Andrej POŽENEL, 1958
Andrej ŠORI, 1986

Tomaž ŠTEMBERGER, 1972

Suzana VEŠNER, 1969

Peter ŽLOGAR, 1968

II. POHVALO POVELJNIKA LOGBR

prejmeja:

Tomaž ARKO, 1971
Angela BEŠIRVIČ, 1960
Ivo BRAVAR, 1978

Mitja ČEPE, 1980

Matja FIDRŠEK, 1975

Mihael GORŠE, 1982

Vinko KLEMENČIČ, 1960

Sašo KOGOVŠEK, 1989

Izlok KOROŠEC, 1971

Danijon KOŠMRJ, 1975

Ekrena KUČ, 1957

Ivanka LENDERO, 1957

Sebastijan MALINER, 1985

Luka MIKAR, 1988

Helena NOTERŠBERG, 1979

Edvin PODGORNIK, 1983

Branko PRELOG, 1972

Matjaž ROGELJ, 1972

Primoz SAVINŠEK, 1975

Simon TAŠIČ, 1981

August VOJSK, 1962

Gregor ZUPANČIČ, 1982

Janina ŽIBERNA, 1984

Številka: 094-2/2017-46
Datum: 1. 7. 2017

Brigadir

Milan ŽURMAN
POVELJNIK BRIGADE

5501.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi [Uradni list RS, št. 103/04 - uradno prečiščeno besedilo], 2. odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo [Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13 in 37/15] in Ukaza 16. CNKZP št. 094-5/2013-183 z dne 18. 11. 2013 z dopolnilom izdajam

UKAZ

o podelitvi priznanj **16. centra za nadzor in kontrolo zračnega prostora SV**

I. BRONASTO MEDALJO 16. CNKZP

prejmeja:

Stanišlav FABJANČIČ, 1971
Mihael MARTINČIČ, 1976
Aleksander ZUPANČIČ, 1962

II. POHVALO POVELJNIKA 16. CNKZP

prejmeja:

Tatjana BOŽNAR, 1979
Slava JENKO, 1977
Urban KRAVOS, 1988
Marko LEVSTEK, 1982
Ivan VESELKO, 1982

Matej VOCOVIK, 1980

Številka: 094-2/2017-52
Datum: 7. 7. 2017

Podpolkovnik

Aleksander VIDERGAR
POVELJNIK CENTRA

5502.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi [Uradni list RS, št. 103/04 - uradno prečiščeno besedilo], 2. odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo [Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13 in 37/15] in Ukaza 72. brigade št. 094-3/2013-170 z dne 15. 1. 2014 z dopolnilom izdajam

UKAZ

o podelitvi priznanj **72. brigade SV**

ZLATO MEDALJO 72. BR

prejme:
Danijel KOVAČ, 1972

Številka: 094-2/2017-53
Datum: 10. 7. 2017

Brigadir
Franc KORAČIN
POVELJNIK 72. BRIGADE

5503.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi [Uradni list RS, št. 103/04 - uradno prečiščeno besedilo], 2. odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo [Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13 in 37/15] in Ukaza 132. GORP št. 094-5/2013-162 z dne 5. 11. 2013 z dopolnilom izdajam

UKAZ

o podelitvi priznanj **132. gorskega polka SV**

ZLATO MEDALJO 132. GORP

prejme:

Robert KLINAR, 1969

Številka: 094-2/2017-64
Datum: 22. 8. 2017

Podpolkovnik

Miha KUHAR

NAMESTNIK POVELJNIKA 132. GORP

5504.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi [Uradni list RS, št. 103/04 - uradno prečiščeno besedilo], 2. odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo [Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13 in 37/15] in Ukaza 132. GORP št. 094-5/2013-162 z dne 5. 11. 2013 z dopolnilom izdajam

UKAZ

o podelitvi priznanj **132. gorskega polka SV**

I. BRONASTO MEDALJO 132. GORP

prejmeja:

Samo ČOP, 1986
Mojca FLERIN DREVENŠEK, 1980
Elio GOJJA, 1988
Franci JAZBAR, 1977
Tomaž KLEVIŠAR, 1970

Rok VIDIC, 1991

II. POHVALO POVELJNIKA 132. GORP

prejmeja:

Demir ADROVIČ, 1987
Mario CRNOVIČ, 1994

Jaka CVETEK, 1988

Blaž ČEBULJ, 1960

Andrej ČESEN, 1990

Jožef GRAČNAR, 1989

Arii JALŠEVAC, 1994

Vesna MEDEN, 1993

Anže ROVAN, 1984

Izlok STANOJEVIČ SUWA, 1981

Mario ŠTENJA, 1990

Gregor TOMŠIČ, 1993

Številka: 094-2/2017-57
Datum: 25. 8. 2017

Polkovnik

Robert KLINAR

POVELJNIK 132. GORP

5505.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi [Uradni list RS, št. 103/04 - uradno prečiščeno besedilo], 2. odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo [Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13 in 37/15] in Ukaza VERC št. 094-3/2014-14 z dne 27. 1. 2014 z dopolnilom izdajam

UKAZ

o podelitvi priznanj **Verifikacijskega centra SV**

I. BRONASTO MEDALJO VERC

prejme:

Petar VAŠ, 1969

II. POHVALO POVELJNIKA VERC

prejmeja:

Damijan FINC, 1973

Tatjana POJC, 1967

III. ZAHVALO POVELJNIKA VERC

prejme:

Aleš CENTA, 1965

Številka: 094-2/2017-54
Datum: 22. 9. 2017

Kapitan fregate

Ivan ŽNIDAR

POVELJNIK VERC

5506.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi [Uradni list RS, št. 103/04 - uradno prečiščeno besedilo], 2. odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo [Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13 in 37/15] in Ukaza 1. brigade št. 094-5/2013-155 z dne 19. 11. 2013 z dopolnilom izdajam

UKAZ

o podelitvi priznanj **1. brigade SV**
ZLATO MEDALJO 1. BR

prejme:

Franc KALIČ, 1967

Številka: 094-2/2017-74
Datum: 27. 9. 2017

Polkovnik
Ivan TURNŠEK
POVELJNIK PŠŠ

Robert GLAVAŠ
POVELJNIK BRIGADE

5507.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi [Uradni list RS, št. 103/04 - uradno prečiščeno besedilo], 2. odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo [Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13 in 37/15] in Ukaza ŠČ št. 094-5/2013-179 z dne 13. 11. 2013 z dopolnilom izdajam

UKAZ

o podelitvi priznanj **Šole za častnike SV**
I. ZLATO PLAKETO ŠČ

prejme:

Amadej PETELINŠEK, 1992
II. SREBRNO PLAKETO ŠČ

prejme:

Luka JENIČ, 1991

III. BRONASTO PLAKETO ŠČ

prejme:

Jože VOVKO, 1990

Številka: 094-2/2017-72
Datum: 29. 9. 2017

Polkovnik
Boštjan BAŠ
POVELJNIK ŠČ

5508.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi [Uradni list RS, št. 103/04 - uradno prečiščeno besedilo], 2. odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo [Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13 in 37/15] in Ukaza PŠŠ št. 094-5/2013-181 z dne 13. 11. 2013 z dopolnilom izdajam

UKAZ

o podelitvi priznanj **Poveljniško štabne šole SV**

I. ZLATO PLAKETO PŠŠ

prejmeja:

Matej ARBEITER, 1987

Jurij RADUHA, 1974

II. SREBRNO PLAKETO PŠŠ

prejmeja:

Janez CUZNAR, 1980

Gregor VIRANT, 1977

III. BRONASTO PLAKETO PŠŠ

prejmeja:

Janez JERALIČ, 1982

Jernej KRANČ, 1975

Številka: 094-2/2017-73
Datum: 29. 9. 2017

Polkovnik

Ivan TURNŠEK
POVELJNIK PŠŠ

VAJA NAPADA NA POSTOJANKO

V okviru tečaja za desetnike, ki je potekal od februarja do aprila v organizaciji Šole za podčastnike na različnih koncih Slovenije, so se tečajniki 33. generacije 5. aprila preizkusili v vaji zaključnega terenskega usposabljanja, ki je obsegala aktivnosti naskoka na nasprotnikovo postojanko. Naskok je potekal na vadišču Vojašnice Franca Uršiča v Novem mestu in tečajniki so lahko med njegovo izvedbo temeljito preverili svoje novo pridobljeno znanje.

Besedilo: Aljaž Peček
Foto: Bruno Toič

TEČAJNIKI IZ RAZLIČNIH ENOT SO VADILI SKUPAJ

Štirideset slušateljv iz različnih enot, in sicer iz 10. PEHP, 20. PEHP, 430. MOD in 132. GORP, je bilo razdeljenih v tri učne oddelke. Najprej so se morali premakniti iz patrolnih baz do ciljne zbirne točke, na kateri je prvi oddelek izvidoval točko napada, drugi je na višji točki postavil podporo, tretji pa je pripravil varovanje boka napada. Prostor vaje je bil postavljen zaradi učnih razlogov preprosteje – točka napada je bila na travniku, tečajniki pa so napadali iz obkrožujočega gozdička. Poudarjeno je bilo predvsem utrjevanje pomembnih postopkov, ki jih vsebuje tak na videz preprost napad. V tej končni vaji je bilo združeno znanje 280 ur, kolikor tečaj obsega, in po šestih tednih so tečajniki obravnavali že veliko tem, s katerimi so se pripravili na novo voditeljsko vlogo.

PODDESETNIK ALAN BORKO

Menim, da smo bili uspešni in smo nalogo opravili. Malenkosti, pri katerih smo bili slabši, bomo sčasoma popravili. Najbolj sta

mi bila vseh skupina in terensko usposabljanje. Na vsakem tečaju se naučim nekaj novega. Pri tem tečaju bi poudaril izkušnje, ki sem jih pridobil kot vodja, saj sem lahko neposredno prevzel odgovornost in vodenje. Prav prevzemanje odgovornosti nam lahko da največ, saj se pri tem počutimo odgovorni za vse, kar povemo in kaj naredimo. Vse je odvisno od nas. Najtežje mi je bilo pisati ukaze, saj sem to delal prvič.

PODDESETNIK MARTIN KOLARIČ

Na tečaju sem si najbolj zapomnil taktiko in vsebine, ki so obravnavale voditeljstvo. Pri tem mislim predvsem na usmeritve, kako biti dober voditelj. Glede taktike je tako, da prihajamo iz različnih enot in večina izmed nas teh postopkov ne vadi vsak dan, zaradi česar so nam zanimivi in jih obravnavamo kot izziv. Jaz na primer prihajam iz enote zvez. Najtežje so se mi zdele posledice dejstva, da smo se kot nepehotna enota nekaterih vsebin prvič učili. V pehoti namreč delajo na višji ravni. Ker smo iz različnih enot, smo se morali usklajevati. Pri tem zelo pomaga dobra fizična pripravljenost, še posebno na terenu, in sicer zaradi prenašanja nahrbtnikov. Glede vprašanja o zahtevnosti znanja pa menim, da to ni nič novega, saj se v vojski nenehno učimo. Koristno je, če smo motivirani in imamo sposobnosti za učenje. Vojakom, ki bodo šli na tečaj, predlagam, da se fizično pripravijo, osvežijo temeljne in individualne vojaške veščine, predvsem pa naj imajo voljo. Pravzaprav veliko volje.

NAPAD ZAHTEVA ZNANJE Z VEČ PODROČIJ

Štabni vodnik Dejan Čengić, poveljnik učnega voda, je povedal, da je tečaj sestavljen iz petih predmetov, ki se med seboj dopolnjujejo. Predmet o bojevanju in poveljevanju je precej praktično naravnan, saj pridobijo slušatelji znanje o taktiki, vodenju in poveljevanju ter spoznajo bojne postopke do oddelčne ravni. Pri predmetu oborožitev s poukom streljanja se poučijo o pehotni oborožitvi pehotnega oddelka in uporabi sistemov v postopkih, kot so odziv na stik, prekinitve stika, napad, obramba, naskok, zaseda in boj v naselju. S temi predmeti preučijo in preizkusijo temelje delovanja v morskem in gorskem svetu, tako da so pripravljeni za nadaljnjo specializacijo v enotah. Pri predmetu o zakonitostih vojaškega delovanja spoznajo pravila službe, vlogo vojakov, podčastnikov in častnikov, karierno pot, postrojitevna pravila in tudi normativne dokumente, ki vsebujejo pravila za delo z vojaki. Predmet o voditeljstvu je usmerjen v prihodnost, saj tečajniki preučijo teme, kot so organizacija usposabljanja in kako se ta vodijo, metodika izvedbe, načini priprave učnega načrta, pripravljanje in izvajanje pouka in druge didaktične teme. Štabni vodnik je pojasnil namen tečaja: »Tečaj je pripravljen kot temeljni tečaj vojaškega voditeljstva. Taktika in oborožitev sta kot orodji, da bi lahko uporabljal vsak te voditeljske veščine pri svojem delu. Poudarjeni so vodenje skupine ali oddelka, organiziranje in usposabljanje. S takimi postopki pridobimo orodje, s katerim lahko preverimo njihovo znanje. Preverjanje znanja poteka z učnimi pristopi, pisnimi testi, vsakodnevnim delom in na koncu tudi terenskim delom. Terensko delo vsebuje vse, kar se

dela v teh šestih tednih in je najpomembnejši del preizkusa.«

POTEK VAJE JE NATANČNO SLEDIL UKAZU

V gozdu se je tiho pripravljala skupina, ki je morala izvesti glavni napad. Z ukazi, poslanimi s kretnjami, se je skupina razporedila po grebenu in se postavila v zaklone. Ko je po sredstvih zvez izvedela, da so pripravljene tudi druge skupine, je bil dan znak za ukaz. V kratkem so pripadniki odprli ogenj, ki ga je pospremil zvok mitraljeza podpornega oddelka na bližnjem hribu. Nasprotnikovo postojanko so po korakih zajeli, opravili hiter ogled razmer, jo minirali in se sistematično umaknili. Vajo so končali z umikom v patroljno bazo. Vsi postopki so bili načrtovani že v ukazu, ki so ga udeleženci tečaja morali znati brati in pisati. Štabni vodnik je opisal obliko standardnega ukaza: »Prva točka v ukazu je opis stanja, torej kje smo, kdo je z nami, kdo so leve in desne enote, kaj je podpora in kaj z njo pridobimo. Druga točka vsebuje opis naloge, kaj delamo in kaj dela enota nad nami. Tretja točka vključuje izvedbo, v njej je izražena poveljnikova namera oziroma način, kako bo izvedel načrt. Četrta točka vsebuje podatke o tem, kaj imamo na voljo od sredstev, peta pa temelji na zvezah in poveljevanju, to pomeni, da opisuje,

katere frekvence uporabljamo in kako poteka linija poveljevanja.« Prav poveljevanje je bila za udeležence nova izkušnja. Da bi se udeleženci med usposabljanjem čim več naučili, nenehno menjujejo vodstvene položaje. Tako se znajdejo tako v vlogi vodje kot udeleženca ter lahko preigrajo vse vloge.

MOTIVACIJA TEČAJNIKOV JE VISOKA

Inštruktorji menijo, da motivacija pripadnikov ni bila nikdar težavna. To dejstvo je najbolje povzel poveljnik učnega voda: »Zelo so prizadevni, saj so najboljši vojaki, kar jih ima Slovenska vojska. So zelo motivirani, saj gre za njihovo nadaljnjo poklicno usmeritev. Njihova motivacija je višja že zaradi učenja novih stvari, tako da z njo nimajo nikdar težav, prav tako ne z disciplino. Jeseni bodo najboljši vodje oddelkov odšli na šolanje za podčastnike.« Poveljnik svetuje vojakom in tistim, ki razmišljajo o vojaški poklicni poti, tako: »Kariera je, kadar se želiš učiti, si borben, želiš narediti nekaj več, kot vložiti le minimalen trud. Zmeraj je treba narediti presežek. Vojska je poklic, pri katerem je treba imeti voljo do dela. Če si prišel v vojsko zaradi denarja, si zgrešil. Če pa želiš postati njen pripadnik zaradi stabilnosti, pestrega dela in osebnega razvoja, potem je to zagotovo pravi poklic.« ■

OD MOSTU NI VELIKO OSTALO

Na vadbišču Poček je med 27. in 30. marcem potekalo usposabljanje inženirskih čet Rodovskega bataljona 1. in 72. brigade z bojnimi minskoeksplozivnimi sredstvi. Namen je bil pridobiti evidenčno dolžnost vojaka in podčastnika inženirskih enot. Od rušenja preprostih elementov v torek so do petka prešli k rušenju kovinskega mostu, ki je bil najzahtevnejši podvig in so ga na ta način v Slovenski vojski prvič izvajali.

Besedilo: Aljaž Peček
Foto: Bruno Toič

PODIRANJE MOSTOV NI PREPROSTO OPRAVILO

Pomembnost inženirskih enot se pokaže predvsem v zmanjševanju tempa napada nasprotnika, je pojasnil vodja usposabljanja

nadporočnik Janko Bobnar: »Tako si zagotovimo možnosti za zadrževalno obrambo ali pripravo protinapada na pomembnejših mestih. Zato vso tako infrastrukturo porušimo, kar ustavi napredovanje nasprotnika, s

čimer pridobivamo čas. Mostove lahko rušimo na več načinov. Lahko jih destabiliziramo do podstavkov ali pa vržemo s podpornikov, tako sami padejo v globino. Na avtocestnih križih so mostovi že vsi načrtno pripravljeni na miniranje.« Podiranje mostov ni preprosto, saj zahteva pravilno pripravo, usposobljenost učinkovitega dela moštva in ustrezno načrtovanje. Nadporočnik je razložil, da veljajo za vse te postopke pravila in izračuni, ki pa žal ne zadostujejo vedno za učinkovito uporabo v resničnih razmerah. Vsi postopki morajo biti preizkušeni na terenu, le tako je mogoče izvedeti, kako nekateri eksplozivi, postavljeni na nek način in v določenem stanju, učinkujejo. Izračuni so lahko premišljeni

in teoretično pravilni, vendar se na terenu izkažejo za neustrezne. Veliko je namreč dejavnikov, ki vplivajo na učinkovitost eksplozije. Ti so na primer trdota in struktura materialov, postavitev, velikost objektov, tudi vremenske razmere.

POTEK VAJE JE VKLJUČEVAL MANEVER

Vodja usposabljanja je povedal, da je treba pri usposabljanju upoštevati temeljna didaktična načela. Izmed teh je eno pomembnejših, da od lažjih tem postopno prehajamo k težjim. Zato se je usposabljanje v torek začelo z bolj preprostimi preizkusi zažigalnih vrvic in posameznimi vžigi, v sredo pa

so udeleženci že izvajali mrežne vžige, pri čemer so kombinirali bolj napredne mreže povezovanja eksplozivov za različne namene. V četrtek so izvajali rušenje lesenih in betonskih elementov na več načinov, tako da so v petek pripravili vse potrebno za taktično vajo z manevrom in rušenjem elementa mostu. Ker so pripadniki inženirskih enot opravili že precej praktičnih vaj, je delo priprave mostu za razstrelitev potekalo brez težav. Opazni sta bili sistematičnost pripadnikov pri pritrjevanju razstreliva na točno določena mesta in opreznost gibov vseh v skupini, ki so se premikali med zažigalnimi vrvicami in škatlami TNT. Po končnem preverjanju se je skupina usmerila na razgledno točko, s katere je lahko opazovala potek taktične vaje. V prvem delu vaje se je na izhodiščno mesto pomaknila motorizirana skupina, ki se je zavarovala in za prehod do mostu uničila del minskega polja. Zatem so pripadniki zavarovali most, simulirali pripravo razstreliva in se umaknili. Po umiku so prejeli ukaz za razstrelitev, ki pa so ga izvedli iz daljave. Sledil je pirotehnični pregled mesta razstrelitve, potem pa so

opravili še analizo posledic. Skladno z načrtom je most razklalo na pravih mestih in naloga je bila ustrezno končana.

PRI RAZSTRELJEVANJU JE BISTVENO ZNANJE

Višji štabni vodnik Danijel Žukič je predstavil vrste razstreliva, ki ga inženirske enote uporabljajo pri svojem delu. Uporabljajo se tri vrste, in sicer amonal, trotil ali TNT in pentril ali plastični eksploziv. Prva dva sta zelo standardna in se uporabljata za civilne namene. Višji štabni vodnik je izpostavil praktičnost zadnjega, torej plastičnega eksploziva: »Mogoče ga je oblikovati in nastavljati na različne elemente, kar pomeni, da ga je mogoče preprosto prilagoditi glede na stanje na terenu. S TNT je več dela, saj je v trdi obliki. Vsak kos razstreliva moramo prilagoditi, pri čemer ga razrežemo v ustrezno obliko.« TNT, ki so ga uporabljali inženirci, ni nevaren do določene, precej visoke, temperature, zato ga je mogoče prenašati in uporabljati na prostem. Formule klasičnih eksplozivov se ves čas niso spremenile in še danes je uporabno staro razstrelivo. Posebne in sodobne vrste

Nož

Toliko časa že govorimo o preživetju, pa še zmeraj nismo povedali ničesar o najvažnejšem orodju za preživetje, in sicer o nožu. Nož je orodje, in ne orožje, čeprav je lahko tudi to. V pravih rokah je veliko vreden. Kako dragocen je, lahko spoznamo šele takrat, kadar ga nimamo s seboj.

Besedilo in foto: Igor Fortuna

Nekoč je bil nož del vojakove temeljne opreme. Reklo se mu je bajonet in imel je posebno mesto na puški, kamor ga je vojak lahko pripel. Danes ni več tako, saj ljudje menijo, da je nož nevaren. Vendar to ni res. Nevaren je človek, ki ga prime v roko s slabimi nameni. V njegovih rokah pa bi v resnici lahko bilo kar koli. Nož ima neupravičeno slab sloves. Star pregovor pravi: »Ne boj se človeka, ki vedno nosi nož s seboj, boj se človeka, ki ga vzame samo enkrat.«

Ljudje me pogosto vprašajo, kateri je najboljši nož za preživetje. Z mojim odgovorom niso najbolj zadovoljni, saj rečem: »Tisti, ki je pri roki!« Če noža nimamo ob sebi, je nekoristen. Na trgu je nešteto vrst nožev. Izberite si enega in tistega nosite s seboj. Garancija za kakovost ni visoka cena. Bodite pa pozorni na malenkosti.

Prvi stik z nožem vzpostavimo z njegovim ročajem. Nož primemo v dlan in ga stisnemo. Ročaj mora biti malo daljši, kot je naša pest. Če bo ročaj predolg, bo med uporabo neroden, krajši ročaj pa nas lahko ožuli. Prava debelina ročaja je odvisna od velikosti dlani. Običajno ročaji niso predebili. Tanjše ročaje držimo nekoliko postrani, kar je sicer malo slabše, ampak še tudi v redu. Prav tako kot debelina ročaja je pomembna njegova oblika. Ročaj mora dobro »sesti v roko«. Običajno je na koncih malo tanjši in na sredini debelejši. Les na ročaju daje lep videz, vendar ga je vedno manj, saj ga zamenjujejo razni gumijasti materiali, ki zagotavljajo boljši oprijem. Pri daljših nožih priporočam na koncu ročaja pripeto vrvico, ki omogoča, da nož ne pade na tla. Zaradi tega imajo nekateri noži tudi širši zadek. Na drugi strani noža mora biti nekakšna ovira, da pest ne zdrsne naprej na rezilo, pa čeprav noža skoraj nikoli ne uporabljamo na tak način.

Nekateri noži imajo tudi volle ročaje, pogosto s čepom, na katerem je kompas. Ročaj je poln drobnarij, ki bi jih lahko mogoče imenovali »survival kit«. Običajno so v njem vžigalice pa nekaj laksa in trnki. Vse to bi lahko bilo uporabno, vendar zato rezilo noža nima tako dobre opore v ročaju, zaradi česar je nož občutljivejši. Dejstvo je tudi, da kompas ne deluje več po nekajkratni uporabi noža.

Druga stvar, na katero je treba biti pozoren, je, da naj bo rezilo dolgo okoli 15 cm in naj sega skozi celotno dolžino ročaja. Rezilo naj bo iz vsaj trimilimetrskega debelega dobrega jekla. Lahko je debelejšje, nikakor pa ne sme biti tanjše. Rezilo naj bo nabrušeno samo na eni stra-

ni, ni treba, da je na obeh straneh. Če je obojestransko nabrušeno, se imenuje bodalo, pri tem pa je treba biti pozoren. Bodalo je namreč po zakonu o orožju prepovedano.

K nožu vedno spada tudi žok oziroma tok ali nožnica. Ta je lahko usnjena, zadnje čase pa je pogosto iz plastike. Njen namen je, da je nož varno spravljeno. Ima utor za pritrditev na pas in sponko, ki zagotavlja, da nož ne pade iz nje. Kadar nož izgubimo, je pogosto to zaradi slabe nožnice. Nož nosimo na pasu ob strani, desničarji največkrat na desnem boku. Nožnica pa je lahko še veliko več kot samo varna shramba. Vse prevečkrat pozabljam, da je samo oster nož uporaben. Zato je zelo dobro, če imamo na nožnici še žepek s kamnom za brušenje in kresilo.

Na trgu je še veliko drugačnih nožev, ki so opremljeni še s fračo, svetilko ali žago. Takšni noži so lahko manjši ali večji, lažji ali težji, preklopni ali zložljivi itn. Za izbiro primerne noža se je težko odločiti. Nekateri se odločimo za večji nož, da lahko z njim tudi sekamo. Takšni noži so sicer nerodnejši za fina dela, za katera so primernejši ne tako močni manjši preklopni noži, ki pa lahko vsebujejo še marsikaj koristnega. Največkrat so ravno takšni noži del manjšega kompleta za preživetje. Nož po vsaki uporabi vedno pospravimo nazaj v nožnico, in to takoj. Naj postane to opravilo naša navada. Nikoli ga ne položimo na tla, saj ga lahko izgubimo. Še pomembnejše je, da ga nikoli in nikdar ne mečemo, in sicer niti v drevo niti v tla. To lahko delamo z drugačnimi noži. Z nožem režemo previdno in nikoli proti roki ali telesu, temveč stran od sebe. Za začetek svetujem uporabo usnjenih rokavic, dokler se na nož ne navadimo.

Predstavil vam bom še nekaj svojih izkušenj. Imel sem že veliko nožev in še več sem jih uničil, zlomil ali izgubil. Že kot otrok sem imel v rokah nož večkrat kot igračo. Seveda sem se pogosto porezal in z vsako poškodbo sem postal previdnejši. Pri sedmih letih si nisem znal predstavljati dneva pri tabornikih brez noža. Danes pa naj bi bil po mnenju nekaterih nož prenevaren celo za slovenskega vojaka. V krajih moje ga odraščanja so ljudje pri delu v naravi največkrat uporabljali vejnik. Vsaj tako so mu rekli pri nas, pogosto pa je še drugače poimenovan. Izkazalo se je, da je vsaj za moje potrebe to najprimernejše orodje za delo v naravi. Z njim lahko režemo, sekamo, kopljemo ali tolčemo. Vejnik je skoraj neuničljiv. Z njim si pogosto čistim nohte ali podiram drevesa, stane pa manj kot 30 evrov. Priporočam ga bolj kot vsak nož.

Za konec naj še dodam, da nekateri predvsem večje nože kupujejo zaradi svoje varnosti. Dokler se ne znajdemo v resnem položaju, se lahko z nožem v resnici počutimo varneje. Ko pa spoznamo, kako smo ranljivi kljub sablji, ki jo nosimo za pasom, pa svetujem, da imamo raje ob sebi na sliki prikazano pršilo. Z njim lahko odpravimo vse grozeče težave, s katerimi se lahko srečamo v divjini, poleg tega pa ne bo nihče življenjsko ogrožen. ■

PODDESETNIK ROBI LUBINIČ, UDELEŽENEC USPOSABLJANJA

Pri pripravi mostu za rušenje moramo posebej paziti, da nimamo ob sebi nobenih zažigalnih sredstev. Uporabljamo zaščitna sredstva, ves čas nosimo čelado in delamo izključno po navodilih nadrejenega. Posebej moramo paziti pri zažigalni vrvici s spojemnim bojnim sredstvom, da se ta ne udarja in ne hodimo po njej, saj lahko nastane detonacija. Tudi gibati se moramo premišljeno. Nenehno se usposabljam tudi v vojašnicah, tako da smo tega dela precej vešč. Všeč so mi praktične vaje, saj lahko znanje ves čas izpopolnjujemo z novih vidikov.

razstreliv se tudi zaradi višje cene uporabljajo v strelivu ter izstrelkih. Znan je tudi C4, ki ga uporabljajo policijske enote, in Cemtex, ki ga po besedah Danijela Žukiča uporabljajo teroristi. Klasična razstreliva se uporabljajo že več desetletij in so dostopna tudi na civilnem trgu, ključ učinkovite uporabe pa se skriva v znanju. Višji štabni vodnik je to dejstvo pojasnil tako: »Znanje je vse. Zakaj? Če moramo porušiti nek element, imamo na voljo formule, ki nam povedo, koliko razstreliva moramo postaviti. Če tega ne znamo, bo rezultat prevelika ali premajhna eksplozija, s čimer ne bomo opravili svojega dela. Kovina, na primer, ima posebne lastnosti; če ne bomo na kovinski steber pravilno postavili eksploziva, se ne bo prelomil. Osmojen bo in v sredini bo imel luknjo, vendar bo še stal. Pri neki učni

vaji so preverjali, kam na stoječo železno ploščo moramo postaviti eksploziv, da se bo ta prelomila. Eksploziv so postavili na sredino in po eksploziji je ostala samo luknja v plošči. Tak predmet se ne bi podrl. Predstavljajte si, da bi se to zgodilo takrat, ko bi morali zrušiti most pred napredovanjem nasprotnika. Ob napačni postavitvi bi most še vedno stal. Tank mogoče ne bi mogel peljati čezenj, pehota pa bi ga lahko prečkala. Reke so zahtevne ovire, vendar če jih vojaki lahko prečkajo, ne dosežemo ničesar.« Znanje in izkušnje, ki ga na praktičnih vajah pridobijo pripadniki inženirskih enot, so zato neprecenljivi in v enoti se zavedajo, da takih vaj nikoli ni preveč. Zagotovo ne gre tudi brez zadovoljstva ob veliki eksploziji, ki deluje natančno tako, kot smo načrtovali. ■

USPEŠEN KONEC PROJEKTA IPA FLOODS

S sklepnim sestankom usmerjevalne skupine, ki je potekal od 17. do 18. januarja v Bruslju, so se uradno končale aktivnosti v okviru Programa za preventivo, pripravljenost in odziv na poplave na Zahodnem Balkanu in v Turčiji (projekt IPA FLOODS). V projektih je v letih 2015–2018 sodelovala tudi Uprava RS za zaščito in reševanje (URSZR). V okviru projekta je bilo izvedenih 70 dogodkov, na katerih je sodelovalo več kot 2000 strokovnjakov.

Besedilo: Luka Duh, URSZR

Projekt IPA FLOODS, katerega namen je bil krepiti varstvo pred poplavami v državah Zahodnega Balkana in Turčije oziroma državah upravičenkah na nacionalni in regionalni ravni, je potekal med letoma 2015 in 2018. Cilji programa so bili krepitev nacionalnih sistemov varstva pred naravnimi nesrečami, razvijanje sodelovanja med državami na regionalni ravni in ravni EU s poudarkom na odzivu na poplave ter zagotovitev podpore državam pri reševanju izzivov, povezanih s približevanjem Direktivi Evropskega parlamenta in Sveta o oceni in obvladovanju poplavne ogroženosti (t. i. poplavna direktiva) oziroma pri njenem uvajanju.

Program je bil razdeljen na dva različna dela oziroma lota. Prvi lot, katerega aktivnosti so potekale med letoma 2015 in 2016, je bil osredotočen na vzpostavitev, opremljanje in usposabljanje multinacionalnih modulov za reševanje na vodi in iz vode (Flood Rescue Using Boats – FRB), pripravo protokolov za prehod meje in protokolov za izvajanje podpore države gostiteljice, skladno s smernicami Evropske unije, ter približevanje oziroma uvajanje poplavne direktive. Drugi lot se je osredotočal na vzpostavitev, opremljanje in usposabljanje multinacionalnih modulov za prečrpavanje velikih količin vode (High Capacity Pumping – HCP) in omejevanje širjenja poplav (Flood Containment) ter nadaljevanje priprave protokolov za prehod meje in izvajanje podpore države gostiteljice. Potekal je med letoma 2016 in 2018.

Projekt je izvajal konzorcij, ki so ga sestavljali italijanski oddelek za civilno zaščito (DPC) kot vodilni partner, URSZR, hrvaška državna uprava za zaščito in reševanje (DUZS), nemška zvezna agencija za tehnično pomoč (THW), švedska agencija za civilni krizni management (MSB), italijansko podjetje Studiare Sviluppo in italijanska raziskovalna agencija CIMA, ki je sicer sodelovala samo v lotu 1.

AKTIVNOSTI V OKVIRU PROJEKTA IPA FLOODS

V okviru projekta je bilo izvedenih 70 dogodkov, na katerih je sodelovalo več kot 2000 strokovnjakov s področja varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami.

V prvem lotu je delovna skupina, sestavljena iz strokovnjakov konzorcija in držav upravičenk, oblikovala priporočila za uvedbo poplavne direktive v vsaki izmed držav upravičenk. Priporočila so obsegala področja,

KOORDINACIJA NA VAJI IPA FLOODS CRO 2016 (ZAGREB, OKTOBER 2016)

kot so priprava pravnega in institucionalnega okvira, priprava ocen tveganj, priprava načrtov za obvladovanje tveganj, izmenjava podatkov in uporaba geografskih informacijskih sistemov. Zaradi priprave poročil in izmenjave izkušenj je bila marca 2016 v Sarajevu organizirana posebna regionalna delavnica. Na njej je predstavila svoje izkušnje poleg Hrvaške in Italije tudi Slovenija, in sicer v povezavi z uvajanjem direktive. Osrednje aktivnosti v obeh lotih so bile vzpostaviti, opremiti in usposabljati multinacionalne module. Multinacionalni moduli so namensko organizirane reševalne enote, ki jih sestavljajo reševalci iz različnih držav in imajo skupno mednarodno vodstvo, namenjeni pa so posredovanju ob večjih naravnih nesrečah v širši regiji. V projektu je bilo oblikovanih šest različnih multinacionalnih modulov, in sicer dva modula FRB (sever in jug), dva modula HCP (sever in jug) in dva modula FC (sever in jug). Module sever sestavljajo države Bosna in Hercegovina, Srbija, Črna gora in Hrvaška (samo modul FRB), module jug pa Makedonija, Albanija, Kosovo in Turčija. V začetku oblikovanja modulov so strokovnjaki iz konzorcija s strokovnjaki iz držav upravičenk na delavnicah, ki so bile organizirane v Sloveniji, Nemčiji in na Hrvaškem, za vsak modul pripravili standardne operativne postopke, ki predstavljajo navodila o

tem, kako posamezni modul deluje, iz česa je sestavljen, kakšno opremo ima itn. Temu je sledila nabava opreme za module, ki jo je izvedel vodilni partner v sodelovanju z italijanskim podjetjem Studiare Sviluppo. Kupili so čolne, visoko zmogljive črpalke, bariere za omejevanje poplav, osebno zaščitno opremo in različno logistično opremo. Vsa oprema je bila predana državam upravičenkam. Člani enot so se nato udeležili različnih usposabljanj, ki so se osredotočala na koordinacijo in delovanje v mednarodnih reševalnih intervencijah ter na uporabo nove reševalne opreme. Usposabljanja za module FRB so bila organizirana v Sloveniji, Črni gori in Makedoniji, za module HCP in FC pa v Nemčiji. V okviru projekta IPA FLOODS so bili pripravljeni protokoli, ki opredeljujejo postopke prehajanja državnih meja ter podporo držav gostiteljic. Dokumenti so namenjeni novoustanovljenim večnacionalnim modulom, ki odgovorijo na zaprosilo prizadete države ter vnaprej določajo korake, ki jih mora večnacionalni modul opraviti med pripravljenostjo ter napotitvijo na intervencijo. Končni protokoli so del priloge k standardnim operativnim postopkom. Zaradi oblikovanja protokolov so bile v Sloveniji, Črni gori in na Hrvaškem organizirane namenske delavnice, na katerih so potekale tudi krajše štabne vaje. V štabnih vajah so bili preigrani vsi postopki, ki

so opredeljeni v protokolu. Tako so se izvajale stopnje od prve informacije o poplavah, ki vključuje obveščanje, koordinacijo, oblikovanje nacionalnih enot in večnacionalnega modula, določitev vodje ter pripravo seznamov, do napotitve nacionalnih modulov ter njihovega združenja v večnacionalni modul na dogovorjenem zbirnem mestu.

Novoustanovljeni moduli so lahko preizkusili svoje znanje na dveh večjih praktičnih vajah, ki sta bili organizirani v okviru projekta IPA FLOODS. Prva vaja je potekala od 17. do 21. oktobra 2016 v Zagrebu in okolici, druga pa je potekala od 9. do 13. oktobra 2016 v Varaždinu in njegovi okolici. Scenarija obeh vaj sta temeljila na obsežnih poplavah, ki prizadenejo Zagreb oziroma Varaždin in

organiziranosti in delovanja. Vaji sta se začeli s štabnim delom, v okviru katerega so bili preigrani postopki zaprosanja za mednarodno pomoč čez mehanizme civilne zaščite EU in odzivi na zaprosilo. Nato je sledil praktični del vaje, ki se je začel s prihodom enot v sprejemni center, nadaljeval pa se je z namestitvijo enot v operativni bazi. Potem so se izvajale reševalne aktivnosti. Moduli so bili samozadostni, kar pomeni, da so udeleženci poskrbeli za svoje šotore za spanje in delo, prehrano, gorivo, elektriko, osvetlitev ipd. Reševalne aktivnosti so vključevale dnevno in nočno delo z uporabo različnih tehnik ter postopkov reševanja, kot je reševanje na vodi in iz vode, črpanje vode z visokozmogljivimi črpalkami, postavljanje nasipov, uporaba

operativnih postopkov, in sicer na Bledu oktobra 2015 in v Ljubljani februarja 2016. Aprila 2016 je potekalo na Bledu usposabljanje za vodstvo multinacionalnih modulov, v Portorožu pa je potekala maja 2016 delavnica za pripravo protokola, ki opredeljuje postopke prehajanja državnih meja ter podporo držav gostiteljic. Na dogodkih v Sloveniji so predavali predavatelji in trenerji z URSZR. V teh vlogah so sodelovali tudi v večini drugih dogodkov v okviru IPA FLOODS.

Na vajah v Zagrebu in Varaždinu so predstavniki URSZR sodelovali v vodstvu vaje kot koordinatorji mednarodnih trenerjev, evalvatorji, vodje skupine za koordinacijo mednarodnih enot, člani nadzorne skupine vaje in trenerji. Na delavnicah za pripravo

USPOSABLJANJE ZA REŠEVANJE NA VODI (STRUGA, SEPTEMBER 2016)

bližnjo okolico, Hrvaška pa zaradi njih zaprosi za mednarodno pomoč čez mehanizem civilne zaščite Evropske unije. Na vaji v Zagrebu so sodelovali multinacionalni moduli FRB, na vaji v Varaždinu pa sta sodelovala modula HCP in FC. Multinacionalnim modulom so se na vajah pridružili še moduli iz Češke, Nemčije in Italije, zaradi česar se je vadbeni učinek še povečal. Z moduli so bili predstavljeni zgledi dobre opremljenosti,

vrvne tehnike itn. Na obeh vajah je sodelovalo skupno okoli tisoč udeležencev.

SODELOVANJE URSZR V PROJEKTU

URSZR je aktivno sodeloval v vseh aktivnostih projekta IPA FLOODS, tako s strokovnjaki, ki so se udeleževali različnih dogodkov, kot z organizacijo dogodkov v Sloveniji. Organizirani sta bili delavnici za oblikovanje modulov FRB in pripravo standardnih

protokolov za prehod meje in podporo države gostiteljice so delovali kot mentorji, saj so lahko predstavljali svoje izkušnje iz let 2014, 2015 in 2016, ko je Slovenija zaprosila in sprejela mednarodno pomoč čez mehanizem civilne zaščite EU.

Sodelovanje URSZR v projektu je pripomoglo h krepitvi slovenskega sistema zaščite in reševanja. Slovenski strokovnjaki so z aktivnostmi v projektu poleg tega, da so sodelovali kot predavatelji, trenerji in mentorji, pridobili tudi dodatno znanje in izkušnje, ki jih bodo lahko uporabili med svojim delom. Standardni operativni postopki, ki so bili razviti v projektu, bodo lahko uporabljeni tudi pri sestavljanju modulov za prečrpavanje vode, ki jih namerava URSZR oblikovati v naslednjih dveh letih in nato prijaviti k prostovoljnim zmogljivostim (angl. Voluntary Pool) znotraj mehanizma civilne zaščite EU.

Sodelovanje v tovrstnih projektih omogoča poleg krepitve nacionalnega sistema še razvijanje regionalnega in dvostranskega sodelovanja, mednarodno izmenjavo izkušenj in znanja ter vključitev Republike Slovenije kot članice EU in širše mednarodne skupnosti v skupna prizadevanja za krepitev preventivnih zmogljivosti ter zmogljivosti za učinkovito medsebojno pomoč in odzivanje držav na naravne ter druge nesreče večjih razsežnosti, ki vse pogosteje prizadevajo države po svetu. ■

PREČRPAVANJE VODE NA VAJI IPA FLOODS, VARAŽDIN 2017

PRISPEVEK MO ZA VKLJUČITEV SLOVENSКИH ZNANSTVENIH USTANOV IN PODJETIJ V EVROPSKI PROSTOR

S soorganizatorji Ministrstvom za obrambo in Slovenskim gospodarskim in raziskovalnim združenjem (SBRA) je bil 8. marca na stalnem predstavništvu Republike Slovenije v Bruslju izveden vrhunski dogodek na temo sodobnega oblikovanja t. i. evropskega obrambnega sklada. Sklad bo v naslednjem večletnem finančnem obdobju od leta 2021 do leta 2027 v obliki obrambnega programa zagotavljal financiranje aplikativne znanosti, raziskav in inovacij v domeni Evropske unije. Namen konference je bil predstaviti obrambno politiko EU in različne možnosti za pridobitev evropskih sredstev, ki so na voljo za obrambno industrijo in raziskovalce.

Besedilo: Andreja Novak, Sektor za opremljanje MO

Konferenca je bila osredotočena na evropski obrambni sklad, ki vključuje okno za raziskave za financiranje skupnih raziskav in inovativnih obrambnih tehnologij. V njem bo do leta 2020 na voljo 90 milijonov evrov in 500 milijonov evrov na leto po letu 2020. Okno za zmogljivosti evropskega obrambnega sklada pa je predvideno kot finančno orodje, ki bo državam članicam omogočalo znižanje stroškov s skupnimi nakupi določene opreme. V tem oknu bo na leto na voljo pet milijard evrov. Na dogodku so sodelovale ugledne ustanove. V ospredju je bila Evropska komisija, predvsem pa DG Growth, ki je predstavil uradni pogled na oblikovanje evropskega obrambnega sklada s poudarkom na raziskovalnem delu. Možnosti sodelovanja pri evropskih projektih in pridobivanja finančnih sredstev so predstavile tudi Evropska obrambna agencija in različne organizacije, ki delujejo v Bruslju kot organizacije, ki se ukvarjajo

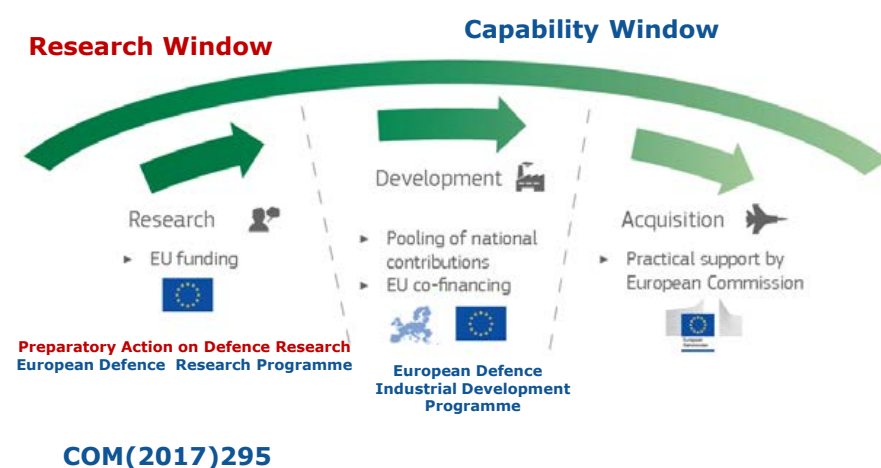
z mreženjem in povezovanjem podjetij ter ustanov za pridobivanje znanja iz različnih držav z namenom poiskati partnerje za sodelovanje na razpisanih evropskih projektih. Dobro prakso in preteklo sodelovanje ter tudi priložnosti za sodelovanje v prihodnosti so predstavili številne slovenske ustanove in slovenska podjetja, ki so usmerjena v sodobno tematiko evropskega razvoja ter raziskav na obrambnem in varnostnem področju. Konferenco je povezoval predsednik SBRA, izred. prof. dr. Draško Veselinovič, ki je izpostavil pomen prvega tovrstnega dogodka v Bruslju. Dogodek je povezal uradni nacionalni in evropski strateški vidik s posamičnim gospodarskim raziskovalnim prizadevanjem do zagotavljanja obrambe in varnosti v EU. Dogodek je pomembna prelomnica v podporo in prodor slovenskim gospodarskim organizacijam ter ustanovam v evropski prostor sorodnih organizacij s prizadevanjem za sodelovanje na skupnih varnostnih in

obrambnih programih. Zaradi omejenih sredstev za obrambne potrebe bodo vsi obrambni resorji v Evropi v prihodnosti bolj premišljeno vlagali v raziskave tehnologij in razvoj zmogljivosti za obrambne potrebe. To zamisel je podprl Evropski parlament že leta 2013. Takrat je sprejel sklep, v katerem države članice EU spodbuja k povečanju investicij v skupne raziskovalne programe in še posebno investicije, s katerimi je mogoče doseči največjo mogočo sinergijo med nacionalnimi in evropskimi prizadevanji na področju raziskav. Glede na to je treba oblikovati določeno stopnjo medsebojnega sodelovanja na najvišjih ravneh držav članic EU kot tudi sodelovanje članic EU na ravni gospodarskih organizacij in znanstvenih ustanov. Slednje bo omogočilo sodelovanje pri projektih, pozneje pa tudi zaupanje med partnerji pri občutljivih temah, kot je na primer razvoj tehnologij in zmogljivosti za obrambno ter varnostno delovanje. Uvodni govornik je bil ambasador Republike Slovenije pri Natu in bivši minister za obrambo Jelko Kacin, ki je poudaril pomembnost iskanja skupnih vlaganj, in to tako v nakupe že veljavnih rešitev zmogljivosti kot v razvoj novih. Slovenija si želi skupnega sodelovanja, kar je pokazala tudi s pogovori o skupnih vlaganjih v oklepna vozila čez organizacijo OCCAR skupaj z Nemčijo, Nizozemsko in Litvo. V nadaljevanju je generalni direktor Direktorata za logistiko na Ministrstvu za obrambo mag. Željko Kralj poudaril, da je ministrstvo s aktivnim pristopom do raziskovalnih organizacij in podjetij, ki delujejo na področju obrambe, pripomoglo k svoji prepoznavnosti v tujini. Tako se je izvoz slovenske obrambne industrije na evropske trge v zadnjih štirih letih povečal za desetkrat. Evropski obrambni sklad, ki ga oblikuje Evropska komisija skupaj z državami članicami, bo zagotavljal finančno podporo

političnim usmeritvam Evropskega parlamenta in temeljni okvir spodbujanja tesnejšega sodelovanja držav članic na obrambnem področju. Spodbude na gospodarski in znanstvenoraziskovalni ravni pa Evropska komisija izvaja čez regionalno združenje evropskih mrež (European Network of Defence Related Regions). Povabilo Evropske komisije raziskovalnim organizacijam in podjetjem za vključitev v omenjeno organizacijo je treba poudariti predvsem zaradi povezovanja gospodarskega in znanstvenega področja z namenom izmenjave dobrih praks in izkušenj pri pridobivanju nepovratnih sredstev. Marca 2018 je bil na spletnih straneh Evropske komisije objavljen razpis raziskovalnih projektov na področju obrambe s stodstotnim deležem financiranja iz evropskega proračuna v višini 40 milijonov evrov, za kar morajo biti ustvarjene povezave raziskovalnih organizacij, saj je pogoj za prijavo na razpis sodelovanje najmanj treh organizacij

iz treh različnih držav članic EU. Predstavnik gospodarskih in raziskovalnih organizacij pa lahko najdejo zanimive informacije o poslovnih priložnostih s področja obrambnih raziskav tudi na pred kratkim objavljeni spletni strani Evropske obrambne agencije European Funding Gateway for Defence. Na dogodku so se predstavili nekatere slovenske prepoznavne znanstvene ustanove in slovenska podjetja, ki delujejo na področju obrambe in varnosti ter so usmerjena v raziskovalne teme, ki so trenutno pomembne tako v nacionalnem kot evropskem smislu. Obravnavana področja so se nanašala na razvoj tehnologij na področjih nanostrukturiranih materialov, naprednih in visoko zmogljivih materialov, gorivnih celic, RKB-obrambe, inovativnega odkrivanja sevanja, simulacij in modeliranja, brezpilotnih sistemov zrakoplovov, satelitov in vesoljske tehnologije v obrambne namene, kemičnega in biološkega bojevanja, kibernetike varnosti in senzorskih tehnologij.

V sklepnem govoru je visoki predstavnik Evropske komisije Alain Alexis povzel temeljne smernice priprav prihodnjih obrambnih programov, usmerjenih v podporo obrambnim raziskavam (European Defence Research Program – EDRP) in razvoju obrambne industrije (European Defence Industrial Development Program – EDIDP). Oba programa sta zelo povezana. Vlaganja Evropske unije v obliki nepovratnega financiranja obrambnih raziskav v višini 500 milijonov evrov na leto od leta 2021 bodo morala pozitivno učinkovati na razvoj obrambnih sistemov, ki jih bo sofinancirala Evropska unija do največ dvajsetodstotnega oziroma v posebnih primerih tridesetodstotnega deleža. Razliko bodo poravnali zainteresirani končni uporabniki, ki pa so v tem primeru obrambni resorji evropskih držav. Zato bo nujno tesnejše povezovanje gospodarstva in obrambnih resorjev, kar bo zahtevalo dopolnitve sedanjih sistemskih rešitev financiranja in nakupov obrambnih sistemov. Glavni namen dogodka je bil, da se slovenske znanstvene ustanove in slovenska podjetja čim bolj povežejo v skupni evropski prostor s ključnim interesom pridobivanja evropskih sredstev za raziskave in razvoj. Ministrstvo za obrambo bo tudi v prihodnosti intenzivno izvajalo aktivnosti v zvezi z oglaševanjem odličnih raziskovalnih dosežkov slovenskih znanstvenih ustanov in podjetij. V povezavi s tem se še letos skupaj z GZS načrtuje dogodek predstavitve Evropske komisije, ki bo omogočil širšo prepoznavnost delovanja ustanov in oblikovanja Evropskega obrambnega sklada. Evropska komisija s sprejetimi programi že uveljavljeno oblikuje varnostni prostor in s programom Horizon 2020 podpira raznovrstne programe tudi na področju notranje varnosti. Razpisi za programe varnosti bodo objavljeni v drugi polovici marca 2018. ■

	UNTIL 2020	POST - 2020
RESEARCH Fully and directly funded from EU budget	PADR!! €90 million total	€500 million* / year
DEVELOPMENT Member States budget at least 80%	€2 billion total	€4 billion* / year
Co-financing from EU budget up to 20%	€500 million total	€1 billion* / year
		€5.5 billion* / year

* Budget expectations per year

- All budgets are proposals!
- Investment decisions should be based on defence capability priorities agreed by the **Member States**

LETNI PREGLED LETALA TURBOLET

Lahko transportno letalo Turbolet L-410UVP-E je v floti Slovenske vojske od leta 1994. V tem času je naletelo 7275 ur. Letalo mora biti skladno z navodili proizvajalca po določenem času ali določenih ciklih pregledano.

Besedilo in foto: Borut Podgoršek

LETNI PREGLED LETALA

Dnevne in desetdnevne preglede ter mesečno mazanje opravljajo pripadniki 152. letalske eskadrilje. Trimesečni in šestmesečni pregled ter mazanje opravijo v sodelovanju pripadniki 152. letalske eskadrilje in 153. letalsko-tehnične eskadrilje, vse večje preglede pa opravijo certificirane vzdrževalne organizacije. Tokratni letni pregled letala so opravili v češkem Aeroservisu, s.r.o., na letališču v Brnu. Vodja vzdrževanja v Aeroservisu David Bařinka je povedal, da opravljajo vsa vzdrževalna dela na letalu Turbolet L-410 in tudi nadgradnje ter dodal: »Turbolet L-410UVP-E Slovenske vojske je pri nas na t. i. tristournem pregledu oziroma »Check 2«. Naredili bomo letni pregled letala in obnovili njegove propelerje. Za »Check 2« praviloma potrebujemo tri letalske tehnike, ki na letalu delajo nekaj tednov.« Njihovo delo poleg lastnega inženiringa usmerjajo in spremljajo inženirji iz 153. letalsko-tehnične eskadrilje ter predstavnik Vojaškega letalskega organa (VLO). Proti koncu servisa se v delo vključita posadka letala in član Službe za preiskovanje letalskih nesreč in incidentov vojaških zrakoplovov Ministrstva za obrambo (SPLNIVZ MO).

Letalski inženir stotnik Andrej Klinar, namestnik poveljnika 153. LETEHESK, ki je bil pri tem pregledu vodja projekta, je povedal, da med njegove naloge spada priprava pregledov na letalu in komponent, ki jih je treba pregledati ali zamenjati. Inženir tudi sodeluje pri postopku izbora pooblaščenega servisa, ki bo izvedel delo. V sodelovanju s posadko letala izvede primopredajo letala izvajalcu del, ves čas skrbi za tehnično izvedbo projekta, na primer potrjuje dodatna dela, skrbi za rezervne dele in podobno ter o tem sproti obvešča Odsek letalske in radarske tehnike, ki sodeluje pri pridobivanju ponudb, izbiri izvajalca ter nadzoruje finančno plat servisa, ureja plačilo itn. Letalski inženir tudi nadzira postopke izvedenih vzdrževalnih del, usklajuje delo s predstavniki SPLNIVZ, VLO in posadko letala ter uredi vso nujno dokumentacijo za podaljšanje plovnosti letala.

Vodja projekta izvede z letalskim tehnikom iz 152. LEESK po končanih vzdrževalnih delih količinsko-kakovostni prevzem letala od izvajalca servisnega pregleda. Stotnik Klinar je povedal, da so na tokratnem pregledu med drugimi zamenjali propelerja, alternatorja, črpalki za prečrpavanje goriva, kontrolnik leta (turn

and bank indicator) in enoto za omejevanje pretoka goriva (Integrated electronic limiter unit). Pri tem je še dodal: »Načrtovano menjava komponent je izvedeno glede na pogoje in roke, ki so navedeni v programu vzdrževanja. Ta je napisan po navodilih nosilca tipskega certifikata, zahtevah pristojnih letalskih oblasti, zahtevah operaterja in zahtevah vzdrževalne organizacije. Običajno so komponente omejene časovno, in sicer tako, da je določen čas vgradnje na letalo ali pa je določen rok uporabe, in sicer glede na naletene ure letala ali pristanke, ki jih opravi letalo. Prav tako se komponente menjujejo, lahko se kaj pokvari ali začne nepravilno delovati.« Pregled v Brnu

je trajal približno pet tednov. Že lani pa so obnovili tudi letalske motorje Walter M 601E, katerih naslednji večji servis bo po 2000 urah delovanja oziroma 2250 ciklih.

PREVERJANJE DELOVANJA ČRNE SKRINJICE

Poleg servisa je potekalo tudi preverjanje pravilnosti delovanja t. i. črne skrinjice CVFDR. Skladno s predpisi EASA izvaja pravilnost delovanja CVFDR predstavnik SPLNIVZ, ki je na Ministrstvu za obrambo in v Slovenski vojski edini pooblaščen za upravljanje te naprave. Namestnik poveljnika SPLNIVZ major Bogomir Šarić je povedal, da preverijo pravilnost zapisovanja čez sto parametrov na letalu in dodal: »Črna skrinjica je ključna pri ugotavljanju vzrokov letalskih nesreč in incidentov. Zazna več kot sto različnih parametrov, od hitrosti, višine, smeri letenja do pospeškov, nagiba letala, položaja pristajalnega podvozja, krilc, komandne ročice, smernege in višinskega krmila, trimerja, vrtljajev motorjev, temperature, tlaka, govorne komunikacije itn. Vsi ti podatki nam pomagajo pri ugotavljanju vzrokov nesreč in so tako rekoč nepogrešljivi za uspešno končano preiskavo. Na servisih, kot je ta, je moja naloga, da preverim, ali se parametri, ki jih kažejo merilni instrumenti v kokpitu, ujemajo z zaznanimi v črni skrinjici in če se berljivi. Preverim tudi, ali se tonski pogovori v kokpitu pravilno in brez šuma zapisujejo na podatkovni medij. Kadar najdemo nedelujočo ali nepravilno delujočo komponento, jo tehniki seveda nemudoma zamenjajo. Ko se gibljejo vsi parametri v okviru dovoljenih toleranc, pripravim poročilo, ki ga predam inženirju in VLO. Pravilnost delovanja črnih skrinjic izvajamo enkrat na leto.«

TEHNIČNI IN PREVZEMNI LET

Medtem ko inženirji in tehniki pregledujejo, ali so izvedeni vsi predvideni tehnični posegi, predstavnik VLO pregleda vso letalsko tehnično dokumentacijo. Major Vojko Urlep,

pomočnik načelnika VLO, je povedal: »Pred testnim letom mora VLO na podlagi dostavljene dokumentacije testnih pilotov potrditi njeno veljavnost, saj testna pilota nista pripadnika Slovenske vojske. Tudi uspešno opravljen test sistema CVFDR, ki so ga opravili kolegi iz SPLNIVZ, je pogoj za podelitev plovnosti letala. Ko so končana vsa vzdrževalna dela in je pregledana dokumentacija letala, izdam dovoljenje za tehnični let. Potem piloti po natančno predpisani »check listi« odletijo uro in pol dolg let ter izpolnijo vse zahteve. Če je vse ustrezno, končam zapisnik in izdam spričevalo o plovnosti, ki velja eno leto. V drugem primeru morajo tehniki odpraviti pomanjkljivosti in ponoviti tehnični let. Ko je vse to opravljeno, predam letalo operaterju za eno leto. Operater mora med letom letalo vzdrževati po programu vzdrževanja, ki smo ga odobrili. Ob tehnični okvari ali drugih nepravilnostih lahko plovnost tudi odvzamemo.«

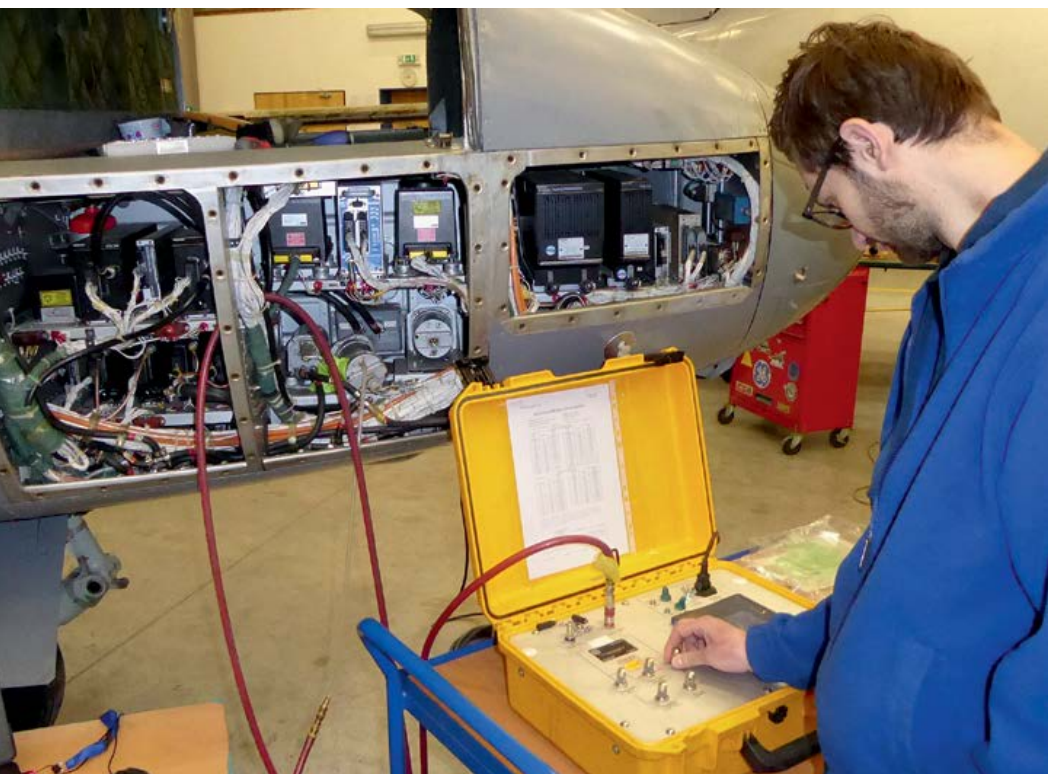
Na tehničnem letu je bil tudi pilot major Roman Podlesnik, poveljnik LETRAO, ki je povedal, da so med tehničnim letom zaznali nekaj nepravilnosti. Po dodatnem pregledu so jih odpravili in ponovili tehnični let. Prevzemni let je precej podoben tehničnemu letu, le da pri prevzemnem letu letijo domači piloti. Major Roman Podlesnik je povedal: »Prevzemni let traja dve uri. Izvedli ga bomo na razdalji Brno–Ostrava–Brno. Po »check listi« bomo preverili celotno delovanje sistemov. Pri tem preverimo delovanje približno 30 sklopov, in sicer električne, hidravlične in pnevmatske sisteme. Med njimi smo še posebno pozorni na spuščanje koles, delovanje krilc in krmil, delovanje motorjev, indikatorje, preverimo delovanje reversa, delovanje avtopilota v vseh režimih itn. Preverimo tudi delovanje sistema zaščite proti zaledenitvi. Delovanje tega sistema je ključno ob zaledenitvi. Ko se nabere dovolj ledu, aktiviramo sistem proti zaledenitvi. Zrak pod tlakom gre iz motorja v gumo na prednjem robu krila in

SEZNAM REDNIH PREGLEDOV LETALA TURBOLET L-410UVP-E

Desetdnevni pregled »Line Check 1«
Mesečno mazanje
Trimesečni pregled
Šestmesečni pregled in mazanje
300 pristankov
300-urni pregled »Check 2«
1200-urni pregled »Check 3«
2400-urni pregled »Check 4«
4800-urni/desetletni pregled »R1, R2, R3«
Letni pregled letala

repa ter jo napihne. Led zato popoka in odpade. Propeler in vstopnik zraka v motor sta ogrevana z električnim gretjem. Preverimo tudi delovanje komunikacij znotraj kokpita in s kontrolo zračnega prometa. Vse mora delovati brez šumov in napak. Med prevzemnim letom ne simuliramo odpovedi ali drugih napak. Kadar je vse brezhibno, prevzamemo letalo.«

Višji štabni vodnik Mišo Rakuša, tehnik letalec, je povedal, da je letalo izvrstno ohranjeno in ne zahteva veliko popravil ter vzdrževanja. Dodal je: »Letalo je pri nas 24 let in z njim smo zelo zadovoljni. Peljali bi lahko 19 potnikov, vendar smo omejeni na devet, saj nimamo dodatnih zasilnih vrat. Letalo je primerno tudi za pristajanje na neurejenih in kratkih stezah, travi in makadamu. Letimo v radiju tisoč kilometrov oziroma tri ure s 350–400 km/h.« V pogovoru s pripadniki 152. letalske eskadrilje pa je nastala tudi zamisel o vključitvi Turboleta L-410UVP-E v sistem prevozov VIP-potnikov in za potrebe zavoda Slovenija Transplant. Poleg falcona bi imeli tako na razpolago dve letali in osem posadk. Izdelanih je bilo več kot 1200 letal Turbolet L-410. Zadnja različica je L-410 UVP-E20. 350 letal še vedno leti v več kot 50 državah. ■

SREČANJE UDELEŽENCEV VAJE PREMIK-91

S srečanjem organizatorjev in udeležencev mobilizacijsko-taktične vaje Premik-91 so se 23. marca v Vojašnici Franca Uršiča v Novem mestu spomnili vojaške vaje, ki je bila sestavni del priprav na osamosvojitve Slovenije. Vsakoletnega srečanja ob obletnici vaje, ki izmenično poteka na Dolenjskem in Severnoprimorskem, se je tokrat udeležilo približno petdeset udeležencev vaje in odgovornih za njeni organizacijo ter izvedbo.

Besedilo in foto: Marko Pišlar

SPOMINE NA VAJO PREMIK-91 SO VZBUDILI NEKATERI ORGANIZATORJI IN UDELEŽENCI VAJE.

Mobilizacijsko-taktična vaja Premik-91, ki je trajala od 22. do 24. marca 1991, je spadala v okvir vav, ki so sicer potekale kot priprava na osamosvojitve Slovenije, ter v sklop vojaških priprav enot TO na vojaški spopad z JLA. Z uspešno izvedbo vaje sta bili prikazani mobilizacijsko-taktična sposobnost enot TO za delovanje zunaj domicilnega območja ter organizacijsko-tehnična sposobnost Republiškega štaba TO za bojno uporabo dodeljene manevrske enote TO.

Vaja Premik-91 je bila pomembna tudi zaradi ocene operativne sposobnosti enot TO med intenzivnimi pripravami na osamosvojitve Republike Slovenije. Uspešna predstavitev sil TO na vaji je vplivala na nadaljnje odločitve takratne oblasti, ki je v TO prepoznala resnično vojaško moč. S tako močjo bi se lahko podprl proces osamosvajanja.

Vadbene aktivnosti enot TO so si ogledali najodgovornejši predstavniki varnostno-obrambnega sistema Republike Slovenije, zbrane pa je z besedami »Pozdravljeni vojaki Slovenske vojske. Zdravo!« pozdravil tudi član takratnega predsedstva RS Ivan Oman. Organizator vaje je bil Republiški štab za TO, ki je zagotavljal vodstvo vaje, pripadniki Pokrajinskega štaba TO Severne Primorske in Pokrajinskega štaba TO Dolenjske pa so neposredno pripravljali vsebine in območja vaje. Temeljna zamisel vaje je bila prikazati mobilizacijo 1. bataljona 12. brigade TO na Vogrskem pri Novi Gorici, njegovo prepodreditev

Pokrajinskemu štabu TO Dolenjske, premik v smeri Vogrsko–Postojna–Bloke–Sodražica–Kočevje–Žužemberk–Trebne–Mokronog–Šmarjeta in delovanje med premikom ob letalskem napadu, vpadu v zasedo ter boju proti izvidniški diverzantski skupini.

Udeleženci sestave, ki so sodelovali pri organizaciji in izvedbi vaje, se srečajo že tradicionalno vsako leto marca ob obletnici izmenično na Dolenjskem in Severnoprimorskem. Tokratno srečanje na Dolenjskem so organizatorji, pripadniki Teritorialnega polka 72. brigade SV, popestrili s predstavitvijo in ogledom

proizvodnih prostorov novomeškega podjetja Adria Mobil, ki danes velja za svetovno znane ga proizvajalca počitniških prikolic in avtodomov. Po zanimivi strokovni ekskurziji v proizvodnih dvoranah podjetja Adria Mobil je v Vojašnici Franca Uršiča v Novem mestu potekala proslava ob obletnici vaje Premik-91. Na njej je zbrane najprej nagovoril slavnostni govornik, pomočnik načelnika GŠSV brigadir Franc Koračin, ki je spomnil, da je bila vaja Premik-91 zelo pomembna tako z vojaškega kot s političnega vidika. Glede na izvedeno preoblikovanje TO leta 1990, ko je bila vzpostavljena nova struktura, je prav ta vaja po Koračinovih besedah prikazala, ali se TO razvija v pravo smer in ali vojaške priprave ter druge aktivnosti v Sloveniji podpirajo proces osamosvajanja. Brigadir Koračin je izpostavil, da je uspešna izvedba vaje dokazala, da je TO usposobljena in pripravljena za podporo politiki in celotnemu slovenskemu narodu v procesu pridobivanja samostojnosti Republike Slovenije. Politika je z vajo dobila jasno zagotovilo, da je TO primerna obrambna in vojaška sila, prav tako kot Policija in nekatere druge strukture civilne obrambe. Ob koncu se je brigadir Koračin zahvalil udeležencem in jim zaželel, da bi lepo tradicijo organizacije srečanj v spomin na vajo ohranjali še naprej.

V nadaljevanju je sledila okrogla miza, ki jo je vodila udeleženka vaje in današnja namestnica poveljnika Teritorialnega polka 72. brigade podpolkovnika Andreja Kapušin. Pogled poveljnika in neposredne spomine na vajo so z zanimivo razpravo vzbudili ljudje, ki so sodelovali v skupini za načrtovanje vaje, in sicer poveljnik 2. pokrajinskega štaba TO Dolenjske generalpodpolkovnik Albin Gutman, pomočnik za operativne zadeve brigadir Marjan Grabnar, polkovnik Bogdan Mali, ki je bil odgovoren za operativno-učne zadeve, referent za logistične zadeve stotnik Anton Hribernik in načelnik štaba 6. pokrajinskega štaba TO Severne Primorske polkovnik Srečo Lisjak. ■

PREDSTAVNIKI PODJETJA ADRIA MOBIL SO PREDSTAVILI PODJETJE IN PROIZVODNJO.

SLOVENSKA VELIKA NAGRADA VARNOSTI

V Kristalni palači v BTC je 14. marca potekala svečana podelitev nagrad Slovenian Grand Security Award, ki jih podeljuje Inštitut za korporativne varnostne študije (ICS) v sodelovanju s Slovenskim združenjem korporativne varnosti. Podelitev nagrad je bila izvedena v okviru prireditve Dnevi korporativne varnosti 2018. Udeležili so se je udeleženci iz javnega in zasebnega sektorja, pred več kot sto udeleženci pa so podelili sedem nagrad v različnih kategorijah.

Besedilo: Aljaž Peček
Foto: Bruno Toič

V sodobnem svetu, predvsem pa s prepletenostjo in soodvisnostjo med zasebnimi ter javnimi podjetji, varnostne razpoke pri nekaterih hitro vplivajo na druge. Šibek člen v verigi soodvisnih členov ogroža celovitost verige. Ovisnost javnih ustanov od podjetij, ki zanje skrbijo, prinese ob mogoči kakovosti storitev in nižjih stroških tudi določena tveganja. Eden izmed ciljev podelitve nagrad je zato bil, pokazati primere dobre varnostne politike in poudariti trud, ki omogoča utečene ter ustrezno dokumentirane sisteme upravljanja varnostnih praks. Predstavniki podjetij, ministrstev in občin so predstavili različne vidike te problematike.

RAZLIČNI VIDIKI, ISTI CILJI

Dr. Denis Čaleta, predsednik organizacijskega odbora, je v uvodnem govoru opredelil korporativno varnost kot bistveno za gospodarski razvoj. Kritično infrastrukturo je označil kot primer, pri katerem lahko ustvarimo dobre varnostne prakse na področju javnega in zasebnega partnerstva. Predsednik Državnega sveta Alojz Kovšca je lucidno pojasnil pomen informacijske varnosti: »Moč pušk, tankov in topov je postala zamenljiva v primerjavi z močjo, ki jo ima področje informacijske tehnologije. Danes vlada tisti, ki obvladuje informacije.« Po njegovem mnenju je prihodnost digitalna tudi na vojaškem področju: »Informacijske vojne bodo v prihodnosti zagotavljale doseganje strateških ciljev brez uporabe oboroženih sil in povzročanja nezaželene gospodarske ali demografske škode.« Državni sekretar Ministrstva za obrambo mag. Miloš Bizjak je poudaril, da je civilna pripravljenost poleg vojaških zmognosti osrednji steber odpornosti na sodobne in prihodnje varnostne grožnje. Zato je Slovenija naredila po njegovem mnenju s sprejetjem zakona o kritični infrastrukturi pomemben korak h krepitvi nacionalne odpornosti na tveganja, ki jih prinaša prihodnost. Generalna direktorica gospodarske zbornice Slovenije mag. Sonja Šmuc je izpostavila pomen kriznih scenarijev za načrtovanje odzivov na grožnje različnih vrst, predlagala pa je tudi vzpostavitev nacionalnega centra za kibernetsko varnost, ki bi lahko deloval podobno kot deluje Slovenska vojska, in sicer tako, da vpokliče rezerviste oziroma strokovnjake ob resnejših dogodkih. Državni sekretar na

Ministrstvu za notranje zadeve Boštjan Štefcič je področje korporativne varnosti ocenil kot dobro razvito, vendar še ne najboljše, kot je to mogoče. Predvsem mora Slovenija izpolnjevati svoj nacionalnovarnostni sistem. Dotaknil se je tudi razmerja med človekovimi pravicami in zagotavljanjem varnosti.

PODELJENE NAGRADE

Nagrado Grand Security Award so podelili podjetjem in občinam. Nagrado za najvarnejše podjetje leta 2017 je prejelo podjetje CETIS d. d. zaradi temeljite uvedbe varnostnih standardov in politik. Nagrado za korporativnega varnostnega menedžerja je prejel Stanislav Veniger iz podjetja Triglav d. d. zaradi večletnih interdisciplinarnih izkušenj in uspešnega obvladovanja tveganj na varnostno izpostavljenem področju zavarovalništva. Nagrado za inovativno varnostno rešitev je prejelo podjetje Špica International po zaslugi mednarodnih priznanj in patentov v evropskem merilu. Nagrado za najvarnejše mesto so podelili v dveh kategorijah. Prvo nagrado je prejela občina Nova Gorica zaradi zmanjšanja prometnih nesreč, kaznivih dejanj in pozitivnih družbenih pobud. Drugo nagrado na področju manjših mest je dobila občina Trbovlje zaradi podobno dobrih statistik in osredotočenosti v varnost, kar so dosegli z ustanovitvijo varnostnega sveta v okviru občine. Nagrado za najboljšo knjigo s področja korporativne varnosti je prejel Boštjan Videmšek, saj je njegovo delo pronicljivo publicistično, prav tako pa se trudi razumeti kompleksno mednarodno okolje. Nagrado za inovativno medijsko promocijo je prejel časnik Delo, in sicer zaradi kakovostnega dela ter prispevkov informativnih vsebin, povezanih s širšim področjem varnosti. Nagrado za življenjski prispevek na področju korporativne varnosti je prejel Dušan Dular iz podjetja Krka, in sicer za večletno delo in trud pri predajanju znanja mlajšim sodelavcem.

OD JEDRSKIH KONIC DO KIBERNETIKE

Dr. Ernest Petrič, svetovalec predsednika RS, je v predavanju na podlagi svojih dolgoletnih izkušenj poudaril razlike med obdobjem hladne vojne in sodobnostjo, ob tem pa namignil na določene podobnosti. Po njegovem mnenju tveganja, tudi glede na prvi pogled preživele grožnje z jedrskim uničenjem, še vedno so, le da so spremenila obliko. Pomembno je, da se tako poslovni svet kot državne ustanove zavedajo pomena varnosti na različnih področjih in da, kjer je le mogoče, poteka izmenjavanje znanja z namenom krepitve učinkovitosti varnostnih postopkov. Še posebno je to pomembno na kibernetskem področju, ki je občutljivo za vse napadalce globalnega sveta. ■

SKUPNO POSREDOVANJE OB KEMIČNIH NESREČAH

Od 15. do 17. marca je potekalo usposabljanje gasilcev za dekontaminacijo poškodovanih v kemičnih nesrečah, v nesrečah z nevarnimi snovmi, industrijskih in drugih nesrečah. Usposabljanje je bilo prvič izvedeno skupaj s službami Nujne medicinske pomoči (NMP) v Vojašnici Franca Uršiča v Novem mestu. Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje je v sodelovanju s Slovenskim zdravniškim združenjem, Sekcijo za ukrepanje zdravstva, v velikih nesrečah poskusno izvedla usposabljanje poklicnih gasilcev na področju izvajanja dekontaminacije ponesrečenec v nesrečah z nevarnimi snovmi, v industrijskih in drugih nesrečah. Drugi dan so se jim pridružile še skupine služb NMP, tako na zunajbolnišnični ravni kot tudi v bolnišnicah. Pri organizaciji so bili pomembni pripadniki Vojaške zdravstvene enote in Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje, posebej pa je treba izpostaviti odlično sodelovanje z gasilci.

Besedilo: Aljaž Peček in mag. Peter Bohinec
Foto: Aljaž Peček

NEVARNE SNOVI ZAHTEVAJO USTREZEN ODZIV

V zadnjem letu se je zgodilo nekaj nevarnih požarov, predvsem v skladiščih nevarnih kemikalij in deponij. Gorela je tudi proizvodnja sveč. Tovrstni požari predstavljajo gasilcem in službam za reševanje velik organizacijski in kadrovski izziv. Še posebno pa moramo poudariti njihovo izpostavljenost nevarnim toksičnim kemikalijam, ki se ob tovrstnih požarih sproščajo v ozračje, kar predstavlja veliko zdravstveno tveganje tako za reševalne skupine kot tudi lokalno prebivalstvo. Zato ni naključno, da smo z inštruktorsko skupino, ki je štela 35 inštruktorjev,

usposobili 30 poklicnih gasilcev in 150 drugih tečajnikov iz različnih reševalnih služb iz vse Slovenije. Namen usposabljanja za gasilce je bil pridobiti strokovno znanje ukrepanja v nesrečah z nevarnimi snovmi, industrijskih in drugih nesrečah. V nadaljevanju tečaja so bili z različnimi službami, ki posredujejo v množičnih nesrečah, preigrani različni scenariji mogočih nesreč, s poudarkom na kemičnih incidentih. Glavni namen je bil skupno usposobiti tečajnike in uskladiti postopke delovanj različnih reševalnih služb za delovanje v takšnih okoliščinah. Usposabljanje je bilo pripravljeno v okviru poenotenja postopkov za posredovanje ob

različnih vrstah kemičnih nesreč. Med pripravi na usposabljanje smo s strokovnjaki s tega področja pripravili tudi strokovne smernice ukrepanja ob tovrstnih nesrečah, ki so bile usklajene z resornimi ministrstvi ter prvič preigrane na tem usposabljanju. Bistvena cilja usposabljanja sta bila izvesti vajo koordinacije različnih služb in prikazati pravilno organizacijo dela, saj ob večji nesreči nikoli ni dovolj virov.

SLAČENJE OBLAČIL JE LAHKO NEVARNO

Pri kemičnih nesrečah sta zelo pomembna poznavanje opreme in osebna zaščita.

Tečajniki so se udeležili delavnic o zaščitni opremi, triazi in postopkih dekontaminacije. Višji vojaški uslužbenec X. razreda Zlatko Kvržič je pojasnil potek delavnice o uporabi osebne varovalne opreme ob kemični nesreči: »Alarmirane prehospitalne skupine morajo po svojem prihodu na kraj nesreče poznati protokole in postopke zaščite v tovrstnih položajih. Kemične nesreče so svojevrstne glede pristopa in oskrbe, ne samo za varnostne službe, torej policaje ali gasilce, temveč tudi za nas, ki ponesrečenec prehospitalno oskrbimo. Ključno je, da se znamo zaščititi in zaščiteni pomagamo, kadar je naš cilj rešiti čim več kontaminiranih poškodovancev. Treba jih je voditi v pravilnem postopku dekontaminacije. Največje napake se zgodijo med postopkom oblačenja zaščitne opreme. V osebni varovalni opremi so lahko pripadniki reševalnih enot tudi uro ali dve, še posebno, kadar delujejo na območju, ki je kontaminirano. Paziti je treba tudi pri odstranjevanju zaščitne opreme, saj se lahko reševalci kontaminirajo, kadar se dotikajo njenih zunanjih delov.« Na delavnici so opozarjali na natančne postopke slačenja zaščitne opreme. Za zagotavljanje dodatne varnosti se pri teh postopkih uporabljata dva para rokavic: »Pri izbrazevanjih se vedno poudarja, da moramo skrbeti za varnost poškodovancev. Menimo, da je treba najprej poskrbeti za svojo varnost, saj tako navsezadnje poskrbimo tudi za varnost vseh drugih,« je pojasnil višji vojaški uslužbenec Kvržič.

DELAVNICE SO VSEBOVALE TUDI PRAKTIČEN PRIKAZ

Na delavnici triaze so udeleženci v manjših skupinah spoznavali kartice z opisom zdravstvenega stanja poškodovanega, temeljno orodje, ki so ga pozneje uporabljali pri štabni vaji. Znotraj dekontaminacijske skupine so izvedli začetno triazo, da bi rešili čim več

pacientov. Pri dekontaminacijski triazi je pomembnejša stopnja kontaminacije. Reševalci morajo upoštevati klinično sliko, vrsto zastrupitve ter poškodbe. Na vaji so s kartico poškodovancev vadili, kako se označijo vrste poškodb in zastrupitve, kako se organizira delo na triaznih tablah in kakšen je potek vaje. Tečajniki so se zato na poznejši praktični vaji pravilno odzvali. Na delavnici dekontaminacije so z dekontaminacijsko prikolico Civilne zaščite, ki vsebuje opremo za postavitve dekontaminacijske postaje, nazorno prikazali ves postopek. Ta vključuje odstranjevanje kontaminiranih oblek poškodovanca, umivanje celotnega telesa in

na koncu predajo v nadaljnjo oskrbo. Vaja je bila koristna tudi zato, ker so lahko tečajniki z gasilci preizkusili delovanje agregatov in črpalk ter tako zagotovili pripravljenost opreme za uporabo ob morebitnih nesrečah v prihodnosti. Po opravljenih vseh treh delavnicah so se udeleženci preizkusili v praktični vaji, pri kateri so bile poudarjene vaje koordinacije različnih skupin na terenu in učinkovita oskrba od kraja nesreče do prihoda v bolnišnico.

DOBRO SODELOVANJE S SLOVENSKO VOJSKO

Dr. Lucija Šarc, klinična toksikologinja in voditeljica tečaja, je poudarila koristnost vaje za usklajevanje različnih služb, in sicer zdravstva, gasilcev in policije, ki imajo nekoliko različne postopke pri delu. Usklajeno delovanje vseh reševalcev je bistveno za učinkovito in varno reševanje življenja. Sodelovanje s Civilno zaščito in Slovensko vojsko je ovrednotila kot zelo dobro: »Navdušeni smo nad sodelovanjem s Slovensko vojsko. Pripadniki so me prijetno presenetili s svojo odprtostjo, prijazno gostoljubnostjo in potrpežljivo prizanesljivostjo, saj imamo različen pogled na življenje in delo. Sodelujemo tudi strokovno. Pomagajo nam pripadniki enote RKBO s svojim izkušnjami. Tovrstnega znanja in izkušenj za zdaj med mojimi kolegi ni veliko, zato so strokovnjaki iz Slovenske vojske pri razvoju in postavitvi sistema ukrepanja v nesrečah z nevarnimi snovmi zelo pomembni. Takega sodelovanja si želimo tudi v prihodnosti.« Množičnih nesreč si zagotovo ne želimo, še zlasti ne tistih z nevarnimi snovmi, pri katerih je velika nevarnost, da tudi reševalci postanemo žrtve. Ob njihovem pojavu pa smo lahko pomirjeni, saj smo pripravljeni na usklajeno in skupinsko sodelovanje različnih reševalnih služb, s čimer lahko preprečimo ali pa vsaj omilimo njihove hude posledice. ■

VLOGA SLOVENSKE VOJSKE PRI URESNIČEVANJU ZUNANJEPOLITIČNIH INTERESOV IN CILJEV SLOVENIJE

Strateški nacionalni interesi države se uresničujejo s procesi zunanje politike. Zunanjo politiko lahko opredelimo kot: »/.../ institucionaliziran proces dejavnosti oziroma akcij, ki jih določena v državi organizirana družba opravlja nasproti širšemu in ožjemu mednarodnemu okolju z namenom uresničevati svoje materialne in nematerialne interese ter tako vplivati nanj, bodisi da realnosti v mednarodni skupnosti spreminja bodisi se jim prilagaja /.../« (Benko, 2000: str. 221). Diplomacija je sredstvo za uresničevanje zunanje politike države. Med sredstva zunanje politike države uvrščamo tudi mirovne operacije, ki so namenjene zagotavljanju varnosti in stabilnosti držav v mednarodni skupnosti (Benko, 2000).

Besedilo: Aleksander Videgar
Foto: Marko Richter

V članku se bomo pri vlogi Slovenske vojske v uresničevanju zunanje političnih interesov in ciljev Republike Slovenije omejili na analizo strateških dokumentov zunanje politike, ki opredeljujejo slovenske zunanje politične cilje in interese ter umeščenost nalog Slovenske vojske pri njihovem uresničevanju.

NALOGE SLOVENSKE VOJSKE

Temeljni zakon, ki se v Sloveniji nanaša na področje obrambe, je Zakon o obrambi, ki določa v svojem 2. členu kot temeljni namen obrambe »odvracanje napada na državo ter obrambo neodvisnosti, nedotakljivosti in celovitosti države«. 37. člen istega zakona določa Slovenski vojski nekatere naloge, in sicer vojaško usposabljanje, zagotavljanje pripravljenosti, izvajanje vojaške obrambe ob napadu na državo, sodelovanje pri zaščiti in reševanju ter opravljanje obveznosti države v mednarodnih organizacijah. Zakon določa za potrebe članstva v Natu in sodelovanja na različnih misijah ter v operacijah v tujini, da se opravljanje obveznosti države v mednarodnih organizacijah uresničuje tudi z vključevanjem in aktivnim sodelovanjem države v mednarodnih varnostnih povezavah na podlagi mednarodnih pogodb (Zakon o obrambi, 2015).

Drugi zakon, ki je lahko temeljni za področje delovanja Slovenske vojske, je Zakon o službi v SV. Zakon določa načine, na katere vojska uresničuje obveznosti, ki jih je država sprejela v mednarodnih organizacijah oziroma z mednarodnimi pogodbami:

- z delovanjem vojaške diplomacije;
- s sodelovanjem v operacijah, na misijah in v drugih oblikah delovanja, primernih za preprečevanje sporov, ohranjanje, vsiljevanje in vzdrževanje miru ter v kolektivni obrambi;
- s sodelovanjem in delovanjem v skupnih poveljstvih in enotah zavezništva oziroma drugih mednarodnih organizacijah;
- s sodelovanjem in delovanjem v organih,

predstavništvih ali službah mednarodnih organizacij;

- s sodelovanjem v skupnih poveljstvih in enotah, ustanovljenih z drugimi državami;
- z vojaško pomočjo pri oborožitvi, vojaški opremlitvi ali drugi obliki;
- s humanitarno pomočjo ali pomočjo za izvajanje humanitarnih dejavnosti;
- s sodelovanjem v dejavnostih za preprečevanje terorističnih in drugih pojavov ogrožanja stabilnosti in varnosti (Zakon o službi v SV, 2007).

RESOLUCIJA O STRATEGIJI NACIONALNE VARNOSTI RS

Resolucija o strategiji nacionalne varnosti RS opredeli temeljni cilj zunanje politike Republike Slovenije kot zagotavljanje in krepitev varnega ter stabilnega položaja države v mednarodni skupnosti. Ta zunanje politični in nacionalni varnostni cilj bo Slovenija tudi v prihodnosti uresničevala s sodelovanjem v OZN, Ovseju, Svetu Evrope ter drugih mednarodnih organizacijah in povezavah. Kot članica EU in Nata si bo zagotavljala mesto v skupnosti držav, ki jih povezujejo sodobne civilizacijske vrednote in interesi, med katerimi sta tudi kolektivna obramba in varnost, pri čemer bo krepila zaveznitvo z ZDA in partnerstvo z Rusko federacijo ter razvijala odnose s sredozemskimi in bližnjevzhodnimi državami, državami vzhodne Evrope, Srednje Azije, z Brazilijo, Indijo in Kitajsko. Slovenija se bo v okviru Nata in EU vključevala predvsem v tiste mednarodne operacije in misije, ki bolj neposredno vplivajo na slovensko nacionalno varnost, kot so območje jugovzhodne Evrope, Bližnjega vzhoda in vzhodnega evropskega sosledstva Srednje Azije ter severne Afrike (ReSNV-1, 2010).

DEKLARACIJA O ZUNANJI POLITIKI RS
Cilje zunanje politike lahko strnemo v mir, varnost, blaginjo, urejene dvostranske odnose, ugled, prepoznavnost in umeščenost v jedro

EU, okrepljen multilateralni sistem in prepoznavnost slovenske kulturne, znanstvene ter izobraževalne odličnosti. Prednostna področja slovenske zunanje politike so nadgradnja slovenske prisotnosti na Zahodnem Balkanu, dejavna podpora širitvi EU in Nata ter krepitev vidnosti in vloge Republike Slovenije v Natu kot temeljnem okviru nacionalne ter evropske varnosti in boj proti terorizmu ter ekstremizmu. Prednostna območja zunanje politike so v alpsko-jadransko-podonavskem prostoru in srednji Evropi. Najpomembnejše pri izvajanju deklaracije je Ministrstvo za zunanje zadeve (DeZPRS-1, 2015).

STRATEGIJA ZUNANJE POLITIKE RS

Zunanja politika je v temelju države in njene suverenosti ter je del nacionalne varnostne politike. Tako jo tudi Strategija zunanje politike RS izpostavlja kot sredstvo za uresničevanje slovenskih zunanje političnih ciljev in interesov. Strategija zunanje politike RS govori o identičnih temeljnih ciljih kot DeZPRS-1. Navaja, da so temeljni cilji slovenske zunanje politike mir, varnost, blaginja, urejeni dvostranski odnosi, močna EU in multilateralni sistem na čelu z OZN in Natovo globalno strateško vlogo ter prepoznavnost Slovenije. Nato določa kot temeljni okvir slovensko nacionalno varnost, poudarja pa pomembnost prisotnosti Republike Slovenije na Zahodnem Balkanu in interese po skupni zunanji in varnostni politiki EU (Strategija zunanje politike RS, 2015). Strateško okolje zunanje politike je v strategiji zunanje politike razdeljeno v koncentrične

kroge. Prvi krog je »Evropa«, ki ga strategija zunanje politike razdeli na EU, srednjo Evropo in evro-atlantski prostor, pri čemer strategija v tem delu opredeli tudi interese, povezane z Rusko federacijo in ZDA. Drugi krog poimenuje strategija kot »Soseščina«, ki jo razdeli na sosednje države, Sredozemlje, Zahodni Balkan in Alpe. Tretji krog je »Širši svet«, s katerim bo Slovenija zunanje politične cilje uresničevala tako dvostransko kot tudi v okviru skupne zunanje varnostne politike EU. Ta krog je razdeljen na Azijo, Afriko in Latinsko Ameriko (Strategija zunanje politike RS, 2015). Strategija zunanje politike razume mehanizem za uresničevanje miru in varnosti predvsem v razvoju dobrih dvostranskih odnosov in delovanju zunanje politike v multilateralnih organizacijah. Zadnje se nanaša tudi na sodelovanje v mednarodnih operacijah in na misijah v okviru OZN, EU, Nata in Ovseja (Strategija zunanje politike RS, 2015).

STRATEGIJA SODELOVANJA REPUBLIKE SLOVENIJE V MEDNARODNIH OPERACIJAH IN NA MISIJAH

Cilj sodelovanja Republike Slovenije v mednarodnih operacijah in na misijah (MOM) je zagotavljanje mednarodnega miru in varnosti, stabilnosti, demokracije, razvoja, krepitve vladavine prava, človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter pomoči ob naravnih in drugih nesrečah. Z vsem tem zagotavlja Slovenija tudi svojo varnost (Strategija sodelovanja RS v MOM, 2010, 4. člen).

Sodelovanje Slovenije v MOM je sestavni del celovitega pristopa k zagotavljanju nacionalne varnosti in blaginje, uresničevanju zunanje političnih, varnostnih, gospodarskih, razvojnih in drugih interesov in ciljev ter k izpolnjevanju obveznosti in izkazovanju solidarnosti v multilateralnem in bilateralnem okviru. Slovenija sledi s sodelovanjem v MOM nacionalnim interesom in tako izpolnjuje obveznosti, ki izhajajo iz članstva v OZN, EU, Natu, Ovseju in Svetu Evrope (Strategija sodelovanja RS v MOM, 2010, 5. in 6. člen).

Za vse vrste mednarodnih operacij in misij, razen za reševalne operacije, so strateški interesi prednostno opredeljeni v jugovzhodni Evropi kot tudi v vzhodni Evropi in na Kavkazu, v Sredozemlju, na Bližnjem vzhodu, v Aziji, Afriki in na drugih območjih po svetu. Ti interesi so varnost in stabilnost, delujoča pravna država in gospodarski razvoj jugovzhodne in vzhodne Evrope ter Kavkaza. Strategija sodelovanja Slovenije v MOM opredeljuje grožnje varnosti, ki so terorizem, nenadzorovano širjenje orožja za množično uničevanje, mednarodni organiziran kriminal, ilegalne migracije, grožnje kritični infrastrukturi, krizna žarišča, nestabilne države itn. (Strategija sodelovanja RS v MOM, 2010, 22. člen).

Strategijo sodelovanja Republike Slovenije v MOM določajo Ministrstvo za zunanje zadeve, Ministrstvo za obrambo in Ministrstvo za notranje zadeve, ki so glavni pobudniki sodelovanja Slovenije v MOM (2010, 37. člen). Kdo so izvajalci strategije v MOM, lahko razberemo v 43. členu te strategije, ki zahteva vzdrževanje ustrezne ravni pripravljenosti in razpoložljivosti enot ter pripadnikov Slovenske vojske in Policije, civilnih strokovnjakov, zmogljivosti na obrambnem področju ter zmogljivosti za zaščito, reševanje in pomoč (Strategija sodelovanja RS v MOM, 2010, 43. člen).

SKLEP

Pomembna vloga Slovenske vojske, ki jo lahko izluščimo iz preučenihih strateških dokumentov, v katerih so opredeljeni slovenski zunanje politični interesi in cilji, je njeno sodelovanje v mirovnih operacijah in na misijah. Slovenska vojska ni ne v ReSNV niti v DeZPRS-1 in ne v Strategiji zunanje politike RS omenjena kot sredstvo za doseg ciljev. Pri tem je treba opozoriti na dejstvo, da je mednarodno varnostno okolje v DeZPRS-1 opredeljeno ožje kot v Strategiji zunanje politike RS, kar kaže na obratno hierarhičnost zunanje političnih dokumentov, medtem ko Strategija sodelovanja Republike Slovenije v MOM mednarodno varnostno okolje opredeljuje bolj skladno tako z ReSNV-1 kot z DeZPRS-1.

Po drugi strani je zanimivo, da je Strategija sodelovanja RS v MOM, od katere bi pričakovali natančnejšo opredelitev ciljev, načinov in sredstev za sodelovanje v MOM, splošnejša od ReSNV-1, saj za cilje sodelovanja Slovenije v MOM daje mešan izbor strateških interesov in nacionalnih varnostnih ciljev Republike Slovenije. Zelo podobno so sestavljeni cilji zunanje politike v DeZPRS-1. Zunanje politični dokumenti so enotni v tem, da je sodelovanje v MOM eno izmed jasno določenih sredstev za zagotavljanje nacionalne varnosti, pri čemer le Strategija sodelovanja RS v MOM omenja Slovensko vojsko skupaj s Policijo in civilnimi strokovnjaki kot sredstvo za doseganje ciljev.

Humanitarno pomoč ali pomoč pri izvajanju humanitarnih dejavnosti lahko utemeljimo na podlagi enega izmed ciljev zunanje politike DeZPRS-1, omenjena naloga pa je zapisana tudi v Strategiji zunanje politike RS. Nobeden izmed dokumentov pri tem ne omenja Slovenske vojske. Slovenska vojska je opredeljena kot sredstvo za pomoč ob naravnih in drugih nesrečah v Strategiji sodelovanja Republike Slovenije v mednarodnih operacijah in misijah. Vlogo Slovenske vojske pri delovanju vojaške diplomacije, sodelovanju in delovanju v skupnih poveljstvih in enotah zavezništva oziroma drugih mednarodnih organizacijah, sodelovanju in delovanju v organih, predstavništvih ali službah mednarodnih organizacij ter sodelovanju v skupnih poveljstvih in enotah, ustanovljenih z drugimi državami, lahko združimo pod več ciljev zunanje politike, ki govorijo o kolektivni varnosti, poglobljenih odnosih s partnerji, prepoznavnosti Republike Slovenije, njeni umestitvi v EU in multilateralnem sistemu znotraj OZN. DeZPRS-1 pri prednostnih področjih (lahko rečemo tudi interesih) zunanje politike navaja Nato kot temeljni okvir nacionalne in evropske varnosti, Strategija zunanje politike RS pa ta interes podpre tudi z zavezo po izpolnjevanju svojega deleža zavez, izhajajočih iz članstva v Natu.

Pri tem je treba poudariti, da niti eden izmed analiziranih zunanje političnih dokumentov ne govori o vojaški diplomaciji, čeprav slovenska Strategija zunanje politike opredeli vse druge diplomacije (ekonomsko, gospodarsko, znanstveno, kulturno, javno in konzularno), s katerimi bo Slovenija podprla zunanje politične interese in cilje. Vlogo Slovenske vojske pri sodelovanju v dejavnostih za preprečevanje terorističnih in drugih pojavov ogrožanja stabilnosti in varnosti lahko izluščimo iz prednostnih področij zunanje politike v DeZPRS-1 in iz Strategije zunanje politike Republike Slovenije, ki območje sodelovanja pri boju proti terorizmu in preprečevanju radikalizacije omejuje na države Zahodnega Balkana.

Vojaška pomoč z oborožitvijo, vojaško opremo ali drugo obliko ni opredeljena v niti enem izmed strateških zunanje političnih dokumentov, razen če se ta pomoč šteje pod humanitarno pomoč, kar pa je stvar razprave z vidika mednarodnega prava. Ugotavljam, da vloga Slovenske vojske pri uresničevanju zunanje političnih interesov in ciljev Republike Slovenije ni opredeljena neposredno, vendar pa Slovenska vojska posredno močno podpira tako cilje kot posamezne interese zunanje politike, ki so rezultat njenih strateških interesov in nacionalnih varnostnih ciljev. ■

Viri in literatura

Benko, Vladimir, 2000. Sociologija mednarodnih odnosov. Ljubljana. Znanstveno in publicistično središče.

Deklaracija o zunanji politiki Republike Slovenije, 2015. Uradni list RS, št. 53/2015.

Resolucija o strategiji nacionalne varnosti Republike Slovenije (ReSNV). Uradni list RS, št. 27/2010.

Strategija sodelovanja Republike Slovenije v mednarodnih operacijah in misijah. Uradni list RS, št. 19/2010.

Strategija zunanje politike, 2015. http://www.mzz.gov.si/fileadmin/pageuploads/Zakonodaja_in_dokumenti/dokumenti/strategija_ZP.pdf (20. december 2017).

Zakon o obrambi, Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, in 95/15.

Zakon o službi v Slovenski vojski, Uradni list RS, št. 68/07 in 58/08 – ZSPJ-SI.

NEVTRALEN ALI NEPRISTRANSKI

Neusahljivi vir vprašanj o pomenu in razlikah med angleškimi besedami, Miha, me je spet izzval. Zelo sem vesela dejstva, da še kdo s pozornim poslušanjem govorcev v angleškem jeziku – maternih ali tujih – opaža besede, ki imajo zelo podobne pomene, vendar ne popolnoma enakih. V nekaterih izmed prejšnjih člankov sem že pisala o *effective* in *efficient* ter *among* in *between*, v tokratnem pa z Miho ugotavljava razlike med besedama *equality* in *equity*. Angleško-slovenski slovar Pons (<http://sl.pons.com/>) predlaga za navedeno dvojico izrazov ustreznici enakost in enakopravnost za *equality* ter pravičnost za *equity*. Naslednja izraza, ki ju pogosto slišimo na mednarodnih misijah in v operacijah, sta nevtralen oziroma *neutral* in nepristranski oziroma *impartial*. Med raziskovanjem sem opazila na spletu precej pojasnil. Veliko ljudi pojma zamenjuje oziroma jim njune razlike niso popolnoma jasne. Besedi se večinoma pojavljata v kontekstu različnih mediacij, mirovnih operacij ali kriznih žarišč.

V Slovarju slovenskega knjižnega jezika je razlaga taka: **nepristranski** – ki ni pristranski; ki se pri presojanju, vrednotenju ne ravna po osebnih nagnjenjih, interesih; **nevtralen** – ki ne pripada nobeni od navadno nasprotujočih si strani; ki se v mednarodnih odnosih ne vključuje v vojaške, politične, gospodarske zveze; ki se v mednarodnih sporih ali vojnah ne odloči za nobeno stran. Kadar berem razlagi izrazov, se mi ne zdita prezapleteni. Kadar pa poskušamo opisati svojo vlogo v določenem položaju, lahko besedi hitro zamenjamo.

V Slovenski vojski sta ta dva pojma pogosta, predvsem v povezavi z mirovnimi operacijami,

zato se bom omejila le nanju. Slovenska vojaška doktrina iz leta 2006 navaja, da »nepristranskost narekuje enak odnos do vseh strani v konfliktu. Vsaka aktivnost mora biti izvedena tako, da je v skladu z mandatom mirovni sil in ne daje prednosti kateri od strani. Če pride do uporabe sile, je pomembno, da je ta usmerjena v tisto, kar je kdo naredil, in ne v to, kdo je to naredil. Nepristranskosti ne gre zamenjevati z nevtralnostjo. Nepristranskost je ključna za vzdrževanje zaupanja v mirovne sile in za ohranjanje privolitve med vpletenimi stranmi, s tem pa tudi neposredno podpira doseganje končnega rezultata operacije.«

Bojan Pipenbaher v zborniku Vključevanje civilne zmogljivosti v operacijah za podporo miru (2005) ugotavlja, »da mora Slovenija, kot polnopravna članica Zaveznitstva pri načrtovanju in udeležbi v operacijah za podporo miru upoštevati načelo nepristranskosti. Načelo nepristranskosti je veliko zapletenejše od pojma nevtralnost, s katerim se še vedno pogosto zamenjuje, saj ta zahteva pasivno držo, nepristranskost pa je drža, ki jo je treba oblikovati in ohranяти aktivno ter sproti na vseh ravneh in ob vseh dejavnostih.«

A. M. Johannessen v svojem raziskovalnem eseju *Neutrality and Impartiality of the United Nations Peacekeeping Operations* (2007) piše, da je res, da se načeli nevtralnosti in nepristranskosti pogosto prepletata. Pri tem je treba poudariti, da ima vsako od njiju svoj pomen. Temelj mirovni operacij Organizacije združenih narodov (OZN) naj bi bilo načelo nepristranskosti, saj se načelo nevtralnosti pogosto povezuje s pasivnostjo in neaktivnostjo. V mirovni operacijah OZN naj se ne bi

izvajale aktivnosti, ki bi v boljši ali slabši položaj postavile katero koli od vpletenih strani. Kadar potekajo v teh operacijah aktivnosti proti eni izmed strani v konfliktu, se tako preprečijo množični pomori, posilstva, etnično čiščenje ali genocid, operacije pa se ne izvajajo več nepristransko, temveč samo na podlagi svojega mandata. Avtor tudi pravi, da je veliko nejasnih področij, pri katerih je načelo nepristranskosti težavno. Ob tem tudi ni mogoče delovati po načelu nepristranskosti samo zaradi politične narave konflikta. V eseju navaja, da je s stališča mirovni operacij načelo nevtralnosti vprašljivo. Mandat mirovni operacij ni nevtralen, saj zagovarja program za preprečevanje vojn, varovanje človekovih pravic, spodbujanje pravičnosti, enakosti in socialnega napredka. Vse to zahteva spoštovanje nekaterih temeljnih vrednot in norm, ki pa niso nevtralne. Najpomembnejše je, da OZN ni nevtralna do kršitev človekovih pravic, nasilja, zatiranja, mučenja in genocida, saj s svojim mandatom preprečuje njihov pojav. Aktivnosti in neaktivnosti mirovni operacij OZN imajo posledice in to postavi zamisel nevtralnosti v neprijeten položaj. Na mirovni operacijah OZN se je treba odločati o različnih položajih in zato te ne morejo biti nevtralne. Zadnja leta je vse bolj poudarjena nepristranskost kot pa nevtralnost.

Pred uporabo teh dveh besed zmeraj malo premislite, saj očitno nista sopomenki. Ob opisanih primerih lahko ugotovimo, da se v kontekstu mirovni operacij veliko pogosteje uporablja načelo nepristranskosti kot nevtralnosti.

Tanja Debevc,
Šola za tuje jezike

HVALEŽNOST – HVALA

Še zmeraj sem pod vtisom preteklih praznikov, v katerih sem zagotovo začutil hvaležnost. Občutil sem, da je lahko tudi moje srce sočutno in ljubeče ter da lahko iz njega odstranim marsikaj slabega. Morda sem se celo odločil, da bi se želel znebiti neobčutljivosti do bližnjega, jeze, zavisti, pohlepa ali celo sovraštva in svoje srce še bolj napolniti z razumevanjem, sočutjem ter ljubeznijo, »ki je najpomembnejša«, kot je zapisal sveti Pavel. V ljubezni je smisel življenja, je svetloba, je prihodnost, je notranji mir. Ljubezen te tudi nagradi, sicer morda ne ravno takrat in tam, kot pričakuješ. Zagotovo pa se ti ljubezen ne izneveri. Bodi hvaležen zanjo.

Vojaški zdravnik na misiji mi je razlagal, da so pripeljali v bolnišnico mladega vojaka, ki je imel precej iznakažen obraz. Kirurg se je lotil operacije in polagoma se je pod njegovi mi rokami spet pojavil človeški obraz. Po končani operaciji so asistenti dvignili ranjenca na noge. Zaradi lokalne anestezije še ni čutil bolečin, bil pa je pri polni zavesti. Zdravnik mu je rekel: »Prosim, povejte nekaj ...« Vojak je previdno premaknil ustnice in z veliko težavo izgovoril prvo besedo: »Hvala.«

Hvaležnost je nekaj čudovitega, še posebno, kadar jo nekdo izrazi z besedo ali dejanjem. Znanstveniki ugotavljajo, da ima pozitivne telesne, duševne in duhovne učinke. V študiji za revijo *Journal of Health Psychology* so ugotovili, da je skupina ljudi, ki je vsak dan poskuša-

la občutiti vsaj nekaj hvaležnosti, že po dveh tednih bolje spala, za 16 odstotkov se jim je v primerjavi s kontrolno skupino znižal sistolični krvni tlak, za 13 odstotkov pa stopnja hemoglobina A1c, ki prikazuje količino sladkorja v krvi. Ugotovili so tudi, da hvaležnost pomaga uravnavati stres in prispeva k večji zmoglosti prenašanja težavnih dogodkov. To so le nekatera opažanja, ki jih v še neprevedeni knjigi *Moč hvaležnosti* opisuje francoski duhovnik, filozof in zdravnik Pascal Ide.

Hvaležnost nas torej odpira za odnose, saj

nas obrača k človeku, ki nam je namenil dobro misel, besedo in dejanje. Medsebojni stiki laže stečejo, ozračje je prijetnejše, na delovnem mestu pa se ne poveča le zadovoljstvo, temveč tudi uspešnost. Hvaležnost nam pomaga pri boljšem telesnem zdravju pa tudi pri medosebnih odnosih.

Z besedo hvala je torej mogoče odgnati grenkobo in turobnost ter prebujati tisto zadovoljstvo, ki smo si ga zaželeli tudi v teh velikonočnih praznikih.

PREBRALI SMO

SARAH A. KREPS: DRONES – WHAT EVERYONE NEEDS TO KNOW

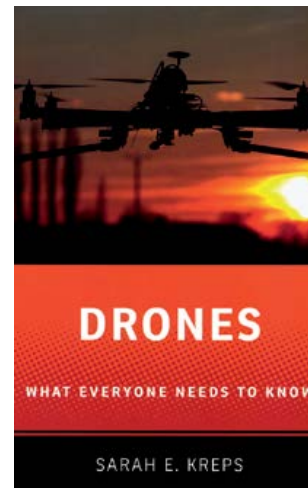
Brezpilotni letalniki ali brezpilotniki (angl. unmanned aerial vehicles), bolj znani kot droni, predstavljajo najbrž najbolj spreminjajoč se vojaški izum, odkar sta se razvili reaktivno letalo in jedrsko orožje.

Vojska uporablja oborožene ali neoborožene letalnike za izvidovanje in nadzor, prepoznavanje ciljev, zbiranje podatkov, elektronsko bojevanje, tarče za treniranje vojaških pilotov idr. V civilnem svetu pa jih uporabljajo posamezniki v domače oziroma rekreacijske namene. Uporabljajo jih tudi podjetja. Amazon je na primer napovedal, da jih bo uporabljal za dostavo, na Novi Zelandiji pa uporabljajo drone za boj proti škodljivcem na poljih. V prihodnosti jih bodo uporabljali za pravne izterjave, fotografiranje nepremičnin, nadzor letine poljščin, skratka za naloge, ki so za ljudi preveč težavne, umazane ali nevarne. Uporaba dronov se bo še povečala. V naslednjem desetletju naj bi za brezpilotne sisteme in senzorje plačale večinoma ZDA 73 odstotkov več. Drone uporablja tudi vedno več drugih držav. Z njih-

vo povečano uporabo bo treba urediti zakonodajo na tem področju in pri tem upoštevati vprašanja, kako povečana raba vojaških oboroženih dronov vpliva na mednarodno in lokalno varnost, na primer pri boju proti terorizmu. Prav tako bo treba opredeliti, kako komercialna raba dronov, vključno z rekreacijsko, vpliva na varnost in kje je meja, da se z droni ne bo pretirano posegalo v zasebnost.

Avtorica Sarah E. Kreps, nekdanja pripadnica ameriških letalskih sil in zdajšnja izredna profesorica na zasebni ameriški univerzi Cornell, je veliko pisala o mednarodni varnosti in vojaških spopadih. V tej publikaciji, ki je izšla leta 2016 in je praktični vodnik o tem, kako je tehnologija dronov preoblikovala vojaško in civilno življenje, je opisala nastanek revolucije dronov ter načine in namen njihove uporabe. Podrobno je opisala tudi sisteme, povezane z njimi, in predstavila, kako bo ta tehnologija videti v prihodnosti.

Urška Prelog,
Knjižnično-informacijski in založniški center

Janezu Zupanu

V 53. letu starosti nas je veliko prezgodaj, sredi neizpolnjenih osebnih in poslovnih načrtov, zapustil naš sodelavec Janez Zupan.

Janez Zupan se je zaposlil v Slovenski vojski leta 1992. V njenih enotah in poveljstvih je delal do leta 1998. Po prehodu na Direktorat za logistiko je svoje vojaško znanje in izkušnje s tega področja izpopolnjeval s formalnim izobraževanjem, predvsem v zvezi s kodifikacijo pri projektu vzpostavitve sodobnega in z Natom kompatibilnega sistema v povezavi z informacijskima okoljema N-CORE ter SAP. Veliko znanja je pridobil tudi med sodelovanjem v projektu ISLOG.CR. Njegovi znanje, strokovnost in pridobljene izkušnje so bili zelo pomembni za uvajanje sredstev preskrbe za nabavo oborožitvenih sistemov.

Kot vodja Oddelka za kakovost in prevzem blaga in storitev je vpeljeval sodobne metode obvladovanja kakovosti na področju dela oddelka ter tudi v širšem pomenu obvladovanja kakovosti. Vsi, ki smo z njim neposredno sodelovali, ter tudi drugi sodelavci in zunanji poslovni partnerji smo ga poznali kot poštenega, požrtvovalnega in vestnega delavca, ki je bil pripravljen vedno pomagati ter sprejemati nove izzive.

Slovo je pustilo praznino v vseh, ki smo ga poznali in spoštovali. Način, kako je reševal izzive in spodbujal izboljšave v delovnem okolju, pa je naša usmeritev za nadaljevanje njegovega dela.

Sodelavci

NAGRADNA KRIŽANKA

			NOTARJEVA PISARNA SEDEŽ NOTARJA	PISEC AFORIZMOV	KATRAN	PREBIVALKA EVROPSKE OTOSKE DRŽAVE	TVEGANA NAPOVED	ZEMLJEVID
		DODATNI TISKNA ZNAMKI						
		PISNA PONUDBA V TRGOV- SKEMPO- SLOVANJU						
		SL. PISA- TELJ (IGOR)						
		POVRŠIN- SKAMERA			ŽOGA Z IGRIŠČA			
		NAŠA DIVJA MAČKA			HLEV V PLANINAH			
		VSEKA- VANJE				ANTON AŠKERC		
						PREBIVALKA ARABIJ		
							RIMSKI BOG LJUBEZNI	OČAR- LJIVOST
Avtor: Vladimir Milovanović, NAJETO PERO	IZBOLJŠA- NJE ŽIV- LJENJSKIH RAZMER	PRIVR- ZENEC NEMCEV (SLAB- ŠALNO)	REKA V SREDNJI ITALJI	AMERIŠKA IGRALKA TURNER	MESTO V MICHIGANU, ZDA	STROKOV- NJAK ZA ZGRADBO TELESA	JED IZ DU- ŠENEGA PA- RADIZNIKA	
							GOVEDO	
NEPISMEN ČLOVEK							LUKNJA V TLEH	
							PLOVILO IZ HLODOV	
NAPRAVA ZASESANJE							HRVAŠKI PARLAMENT	
							KOKOŠ, PUTKA	
BREZBAR- VEN OSTRO DIŠEČ PLIN						KAREL PEČKO		KRMA (ZASTAR.)
						IGRALEC ŠAHA		VODIKOV IZOTOP
NUŠA SENK			STAR SLOVAN				OTOK PRI SPLITU	
			PODLOŽNI- ŠKO DELO				DLAKA POD NOSOM	
URADNA LISTINA				KADILEC TOBAKA				SAMANTHA FOX
				ST. MERA ZA VINO				REKA V RUSJI
BISAGA					JEDEC MRHOVINE			
					STAROJUD. KRALJ			
ODISEJEVA DOMOVINA						SRB. PISAT. (DANILO)		
						TONE KRALJ		MAMINA SESTRA
MOČ, SILA								KONEC POLOTOKA
						SKRIVALEC, KDOR SE SKRIVA		
PRIPADNIK LJUDSTVA V AMAZONIJI						PEVKA GROS		

POIŠČI PET RAZLIK

REŠITEV IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE

SV
REVIJA

Informativno glasilo

Izdajatelj in financer:

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OBRAMBONaslednja številka Revije SV
izide 28. maja 2018.Revija Slovenska vojska je prvič izšla
14. maja 1993. Na leto izide 12 števil
revije. Prispevki, objavljeni v reviji, niso
uradna stališča Ministrstva za obrambo.
Nenaročenega gradiva ne vračamo.Vojkova cesta 55, 1000 Ljubljana
Telefon: +386 1/471 26 62
Faks: +386 1/431 12 42
Elektronska pošta: urednistvo.sv@mors.si

Urednik:

Marko Pišlar

Novinar:

Aljaž Peček

Fotograf:

Bruno Toič

Fotografija na naslovnici:

Bruno Toič

Lektoriranje:

Tina Pečovnik

Tajnica uredništva:

Milena Topolovec

Oblikovanje, prelom in tisk:

Schwarz print, d. o. o.

Naklada:

7300 izvodov

Revija SV je članica Evropskega
združenja vojaškega tiska (EMPA).Revija SV je tudi na družbenih
omrežjih Facebook in Instagram.

REŠEVALCEM NAGRADNE KRIŽANKE

Pravilna rešitev gesla iz prejšnje številke: ZA DAN ŽENA.

Nagrade prejmejo:

- Danilo Bračko, Metina ulica 8, 2000 Maribor,
- Slavica Novak, Gmajna 7, 1357 Notranje Gorice,
- Dominik Umek, Lesarska cesta 17, 3331 Nazarje.

Nagrajencem čestitam.

Pravilne rešitve tokratne križanke nam pošljite do srede, 16. maja 2018, na naslov:

Uredništvo Revije SV, Vojkova cesta 55, 1000 Ljubljana, ali na elektronski naslov:

urednistvo.sv@mors.si.

BODI NA TABORU

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OBRAMBO

MORS IN MLADI

DIJAKI IN DIJAKINJE, DOŽIVITE NEPOZABNE POČITNICE!

SLOVENSKA VOJSKA

PONOSNI NASE

**Lokaciji: Vojašnica Janka Premrla Vojka
Vojašnica Murska Sobota**

**od 26. 6. 2018 do 30. 6. 2018
od 9. 7. 2018 do 14. 7. 2018**

Prijavite se lahko od 3. 5. 2018 dalje na

www.postanivojak.si

